

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojškim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVI. št. 206 (13.739)

Trst, četrtek, 13. septembra 1990

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958
CEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

primorski dnevnik

Podpis zaključnega dogovora konference 2+4 dejansko zaključuje drugo svetovno vojno

Od včeraj samo ena Nemčija

Meje s Poljsko so po dogovoru nedotakljive, na vzhodnih ozemljih pa ne bo jedrskega orožja
Dogovor izrecno prepoveduje napadalno vojno in ne dopušča priključevanja novih ozemelj

MOSKVA — Nekaj pred 13. uro (po moskovskem času) se je včeraj definitivno končala druga svetovna vojna in Nemčija je postala enotna in suverena država. Ob tem času se je v moskovskem hotelu Oktjabrskaja s podpisom mednarodnega dogovora med zmagovalkami druge svetovne vojne in nemškima republikama zaključila namreč poslednja konferenca 2+4, ki je prižgala zeleno luč za združitev Nemčije. Zvezna republika Nemčija in Nemška demokratična republika (ki bo kot taka izginila z vseh zemljevidov) se bosta uradno združili 3. oktobra, njuna enotna bodočnost pa se je dejansko začela že včeraj z »blagoslovom«
Združenih držav Amerike, Sovjetske zveze, Francije in Velike Britanije.

Kot je znano, so se zunanji ministri konference 2+4 - Baker, Ševardnadze, Dumas, Hurd, Genscher in predsednik vlade NDR De Maiziere - morali dogovoriti o zunanjih aspektih nemške združitve in o posledicah, ki jih bo le-ta imela na mednarodni ravni. »Dogovor o zaključnih pravilih, ki zadevajo Nemčijo«
(kot se pač glasi v celoti) vsebuje deset členov in določa nemške meje, številčno razsežnost nemške vojske ter možnosti nameščanja tujih vojaških enot na nemškem ozemlju.

Nemški vladi se z dogovorom obvezujeta, da Nemčija ne bo nikoli sprožila vojne, iz Nemčije naj bi nasprotno prihajale samo mirovne pobude.

Napadalna vojna je po včerajšnjem dogovoru protustavna in jo je po zakonu treba kaznovati. Nemčija se na ta način odreka možnosti, ki jo je dopuščala dosedanja (zahodna) ustava, po kateri bi si ZRN lahko pridobila nova ozemlja (šlo je prav za priključitev Vzhodne Nemčije). Današnja meja s Poljsko bo ostala dokončna nemška meja.

Nemčija se prav tako odreka proizvajanju in posesti jedrskega, kemijskega in biološkega orožja, v štirih letih pa se bo število nemških vojakov znižalo na 370 tisoč. Sovjetske čete se bodo umaknile najkasneje do leta 1994, dotlej pa se bo na vzhodnonemško ozemlje lahko namestila edinole nemška obrambna teritorialna vojska, medtem ko bodo enote »zaveznikov«
lahko ostale samo v Zahodnem Berlinu. Šele po umiku sovjetskih čet se bodo druge nemške vojaške enote lahko umestile na vzhodno ozemlje (medtem ko tuje vojske sploh ne bodo imele vstopa na ta konec združene Nemčije). V vzhodnih nemških ländrih pa prav tako ne bo mogoče nameščati jedrskega orožja.

Podpis dogovora so zunanji ministri proslavili z ruskim šampanjcem in v družbi sovjetskega predsednika Gorbačova, ki je začasno zapustil zasedanje vrhovnega sovjeta, da bi prisostvoval temu zgodovinskemu trenutku. Po šampanjcu so

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Genscher in De Maiziere podpisujeta dogovor

(Telefoto AP)

Veliko zanimanje za današnji Bakerjev obisk v Damasku Teheran ostro obsodil ravnanje ZDA ki se vmešava v arabski problem

TEHERAN — Ali je že nedaven obisk iraškega zunanjega ministra Aziza v Teheranu obrodil zaželene sadove? Zdi se, da je Aziz zadel v črno. Včeraj se je namreč oglasil vodja iranske revolucije ajatulah Ali Hamenei, ki je ostro obsodil ameriški poseg v Zalivu in obnašanje ostalih bližnjih arabskih držav, ki so nudile oporišča ameriškim vojakom. Hamenei je poudaril, da gre za pravo sveto vojno in vsakdo, ki bo v njej izgubil življenje, bo postal mučenik. Ajatulah je opozoril ZDA, da ne bodo islamske države dopustile izoblikovanja takega varnostnega zalivskega sistema, ki bi odgovaljal ameriškim potrebam. Dodal je še, da bodo za ureditev zalivskega območja poskrbele le tiste države, ki se tam nahajajo. Nato je odločno kritiziral ravnanje Savdske Arabije, Bahrajna, Arabskih emiratov, Katarja in Omana. V Bagdadu pa je včeraj Sadam sprejel maroškega kralja Hasana, s katerim se je pogovarjal o odnosih, ki vežejo obe državi. Iran naj bi medtem sklenil, da bo v naslednjih dneh poslal v Irak večje tovore hrane in zdravil, ki so na tamkajšnjem tržišču že prava redkost. O tem poroča teheranski dnevnik

»Teheran times«, ki med drugim navaja, da so nekateri iranski ministri že izoblikovali način pomoči Iraku.

Včeraj je predsednik ZDA Bush registriral 8-minutni poseg, ki naj bi ga iraška državna televizija morala po dogovoru vnesti v svoj program v naslednjih petih dneh. Bush je v govoru obrazložil, čemu so Združene države Amerike prišle v Zaliv: za osvoboditev kuvajskega ozemlja in za obrambo Savdske Arabije. Tudi ameriški senat ima v teh dneh polne roke dela. Včeraj je med drugim izglasoval resolucijo, da bodo v primeru vojaškega spopada v Zalivu sodili diktatorju Sadamu, ki se bo moral braniti pred obtožbo vojnega zločinca.

Danes bo dospela na rimsko letališče deseterica Italijanov, ki jih je Bagdad na pobudo poslanca Maria Capanne predvčerajšnjim poslal domov. Deseterico, ki je včeraj dopotovala z letalom v Aman, sestavljajo starejši, nekateri bolehní, moški, ki niso bili v Iraku zaposleni. Včeraj je iz Bagdada odletelo proti Londonu tudi večje letalo boeing 747 iraške letalske družbe. Iraška letalska uprava je spo-

ročila, da se je na njem odpeljalo 440 žena in otrok ZDA, Velike Britanije in nekaterih drugih zahodnih držav.

Voditelj palestinske organizacije PLO Arafat je včeraj povsem nepričakovano poletel v Aman, kjer se je srečal s kraljem Huseinom. Arafatov amanski obisk je še posebej zanimiv, saj naj bi še ta teden poletel v Bagdad, kjer naj bi s Sadamom vzel v pretres možne rešitve zapletenega zalivskega položaja. Tako Arafat kot tudi Husein menita, da bi morali zalivsko problematiko rešiti le arabske države in brez vsake zunanje pomoči. Arafat med drugim podpira Sadamovo politiko glede rešitve palestinskega problema in osvoboditve zasedenih področij Cisjordanije ter pasu pri Gazi.

Medtem narašča zanimanje za zgodovinski obisk ameriškega zunanjega ministra Bakerja, ki bo danes priletel v Damask. V sirski prestolnici bo govor o zalivski krizi, pa tudi o mednarodnem terorizmu. Zdi se, da bo današnji obisk tudi prava priložnost za izpustitev dvanajstih zahodnih talcev, ki so že več let v rokah sirskega režima.

Andreottijev poseg v Strasbourgu

ES zahteva iraški umik

STRASBOURG — Evropska skupnost poziva iraške voditelje, »naj spoštujejo sklepe Varnostnega sveta OZN«
in naj poslušajo »enoglasno zahtevo mednarodne skupnosti«. Predsednik italijanske vlade Giulio Andreotti je kot predsedujoči v italijanskem šestmesečju s temi zahtevami odprl razpravo o zalivski krizi v evropskem parlamentu.

Po razpravi je evropski parlament z ogromno večino izglasoval resolucijo, ki »obsoja brutalno in neopravičljivo iraško invazijo Kuvajta in zahteva takojšen in brezpogojen umik iraške vojske«. Za resolucijo je bilo 305 evropskih poslancev, proti 37, glasovanja pa se je vzdržalo 49 poslancev.

Že med samim Andreottijevim posegom pa je bilo jasno, da bo izid glasovanja pozitiven, saj je večina govor predsednika italijanske vlade podprla s prepričljivim ploskanjem. Andreotti je namreč odločno zahteval od bagdadskih voditeljev, naj se iraška vojska umakne iz Kuvajta, da bi tako popravila storjeno krivico in iraškemu ljudstvu prizanesla »težko pomankanje«, predvsem pa »rušilno vojno«. Nikoli v teh povojnih letih, ni nekdo z zemljevida zbrisal neko državo in si jo priključil, je poudaril Andreotti, ki je najodločneje obsodil zadržanje tujih državljanov v Iraku in iraško obnašanje do tujih veleposlaništev v Kuvajtu.

Po pozitivni oceni sklepov Varnostnega sveta in vse mednarodne skupnosti je Andreotti pozdravil ameriško-sovjetski dialog, ki je s helsinškim vrhom dosegel svoj višek. Poudaril je vlogo Evrope v zapletu, priznal težave, ki jih je embargo povzročil Turčiji, Egiptu in Jordaniji, prav zato bo Evropska skupnost priskočila na pomoč prizadetim. V svoji analizi pa je Andreotti zaobjel celotno bližnjevzhodno območje, ko je navedel, da se zalivska kriza prepleta z drugimi nerešenimi vprašanji, kot so »neodtujljive pravice Palestincev«, ki se jih lahko uresniči samo z dialogom in pogajanjem, in libanonska državljanska vojna. Zalivska kriza je porušila dosedanja zaveznitva, nastala so nova, ki palestinsko in libanonsko vprašanje še bolj zapletata.

Prav ta del je bržkone botroval negativnemu stališču republikanca Giorgia La Malfe, ki je Andreottiju očital, da je bila Evropa v italijanski krizi odsotna. Popolnoma drugačnega mnenja je bil komunistični sekretar Occhetto, ki se je v glavnem strinjal z Andreottijevimi ocenami, saj je tudi sam podal podobne ocene in s tem požel Andreottijevo odobravanje.

Predsednik italijanske vlade je kasneje iz Strasbourga odpotoval v Pariz, kjer je francoskemu predsedniku Mitterrandu prikazal nadaljnje pobude pri mirnem reševanju zalivske krize. Državnika pa sta obširno spregovorila tudi o nemški združitvi in posledicah, ki jih bo čutila Evropa. Pri tem je Andreotti poudaril, da bo treba Nemcem v tej, začetni kritični fazi pomagati in stati ob strani.

It. nogometni pokal

Milan
se je namučil

□ □ □

Kvalifikacije za EP

Slavje modrih
na S. Irskem

NA 10. STRANI

Bush odločno nastopil pred obema ameriškima domovoma ZDA neomajno proti Sadamu

WASHINGTON — Ameriški predsednik Bush je prejšnjo noč spregovoril pred združenima ameriškima domovoma o naporih za rešitev zalivske krize. Iz odločnih predsednikovih besed je mogoče razbrati, da ZDA ne bodo popustile. Bush je ponovno opozoril iraškega diktatorja Sadama, da se bo moral prej ali slej umakniti iz zasedenega Kuvajta. Predsednikov poseg, ki je trajal dobrih 40 minut, so v neposrednem prenosu oddajale številne ameriške televizijske postaje.

Ameriška država ne bo prizanesla, je dejal Bush, iraškemu diktatorju. ZDA so trdno prepričane, da bodo prav sankcije Organizacije združenih narodov, ki prepovedujejo vsako izmenjavo tovarov z Irakom, odločilno pripomogle iz zasedenega kuvajskega ozemlja. Ameriški predsednik je sicer dejal, da je nemogoče že vnaprej vedeti, kdaj se bodo iraški vojaki umaknili z zasedenega kuvajskega ozemlja. Učinek sankcij OZN ne bo po mnenju Busha takojšen, zato bodo morale ZDA še več časa plačevati težke

denarje za ohranitev svojih vojaških sil v zalivskih državah.

Bush je pozitivno ocenil nedavno srečanje s sovjetskim predsednikom Gorbačovom. Skladni nameni obeh svetovnih velesil bodo diktatorja vsekakor stregile, je dejal ameriški predsednik, saj ne bo mogel več računati na morebitne nespornazume med ZDA in SZ. Zalivska kriza je nedvomno velika tragedija, vendar tudi izredna priložnost, je še dodal Bush, za postavitev baze za novi svetovni red.

Ameriški predsednik je sicer priznal, da ameriško ekonomijo pestijo sedanji hudi denarni stroški. Vseveč je tudi kritik na račun Japonske in Evrope, ki sta do danes po mnenju Američanov storili premalo v korist rešitve problema. Bush je zaprosil domova, naj v skladu z zalivsko problematiko izglasujeta nekatere zakone, ki naj bi spodbudile ameriško ekonomijo in preprečile morebitno recesijo. Predsednik je še dodal, da bo sprejel zmanjšanje denarnih sredstev za vojaške potrebe za leto 1991, seveda v mejah zmernosti in predvsem varnosti.

Slovenski in hrvaški predlog o konfederaciji je skoraj nared Predsedstvo bo razpravljalo o bodoči ureditvi Jugoslavije

LJUBLJANA — V ponedeljek sta slovenska in hrvaška vlada razpravljali o predlogu konfederalne pogodbe, ki naj bi izhajala iz dosledne suverenosti obeh republik in obravnavala Jugoslavijo samo še kot rezultat ohlapne pogodbe samostojnih držav; te naj bi se dogovorile o skupnih problemih.

Hrvati so ta del posla opravili, slovenski izvršni svet pa bo o predlogu pogodbe razpravljala na izredni seji danes. Seveda bo sledila razprava v skupščini.

Predsednik predsedstva SFRJ Borisav Jović pa je v torek zvečer na beograjski televiziji odgovarjal na vprašanja poslušalcev in napovedal referendum o usodi Jugoslavije; ljudje naj bi odgovorili na vprašanje ali hočejo federacijo ali konfederacijo ali celo odcepitev in razpad v samostojne države. V svojem predlogu ni bil jasen niti glede tega, kakšen naj bi bil referendum, niti kako naj bi potekal.

Ta vprašanja bodo na dnevnem redu današnje razširjene seje zveznega predsedstva, na kateri bodo sodelovali tudi predsedniki republik in tisti, ki so bili že neposredno izvoljeni na demokratičnih volitvah, kot tudi z onih območij, kjer volitev sploh še niso razpisali.

Bistveni vprašanja sta prihodnost Jugoslavije in predvsem možnost, da se jo ohrani.

Zvezno predsedstvo pri tem izhaja zgolj iz demokratičnega pristopa in ne opušta nobene možnosti, niti one najslabše, ki bi pomenila razpad Jugoslavije na šest samostojnih držav. Seveda so v razpravi še druge opcije: federacija, konfederacija in možnost kombinacij. S tem v zvezi je tudi govor o možnih referendumih, toda v republiškem okviru, tako da ne bi šlo za nekakšno preglasovanje po srbskem vzorcu, ki so ga uveljavili okrog njihove ustave in volitev in skušali kot politični akt uporabiti v Kninu.

V bistvu gre torej za zgodovinski dogovor narodov jugoslovanske skupnosti, ki naj odgovore na dve poglavitni vprašanji: ali žele nadaljevati svoje življenje v skupni jugoslovanski skupnosti, in v primeru pozitivnega odgovora, kakšna naj bi bila jugoslovanska skupnost?

Teoretično obstaja več opcij. Nekateri menijo, da je treba preprosto sprejeti novo ustavo, ki bi utrdila federativni ustroj. Drugi pa so mnenja, da je treba vezi zrahljati, torej zagovarjajo konfederalno ureditev, na temelju katere bi suverene države podpisale dogovor o sodelovanju. Obstaja še možnost različnih kombinacij obeh statusov in končno, da se kaka republika odcepi, ali da se vseh šest republik odcepi in spremeni v povsem samostojne države.

Toda demokratični proces zahteva zapleten postopek reševanja teh problemov in torej vključevanje zvezne skupščine, republiških parlamentov in v okviru tega možnost razpisovanj referendumov.

Tanjug poroča o raziskavi javnega mnenja, ki so jo julija naredili po na-

logu zvezne vlade po vsej Jugoslaviji. Vzorec je zajel pet tisoč vprašanih oseb; 24% se jih je izreklo za federativno urejeno Jugoslavijo, 21% jih je bilo za konfederacijo, 13% za federacijo, toda z bistveno manjšimi pristojnostmi, za federacijo brez nekaterih republik se je odločilo 12%, za povsem samostojne države 7%, komaj 2% pa sta bila za unitarno državo.

Seveda so ti odstotki po republikah zelo različni. V Sloveniji je bilo za konfederacijo 44% anketirancev, v Srbiji in Črni gori pa, nasprotno, prevladuje federacija. Na Kosovu federacija skoraj ni več prisotna. Anketa je bila narejena julija in sestavljali opozarjajo, da so se številne stvari od takrat že spremenile in bi sedaj utegnili biti rezultati drugačni.

BOGO SAMSA

Avstrija razveljavila sporazum o tranzitu

DUNAJ — Avstrija je včeraj razveljavila dvostranski dogovor z Italijo o kontingentaciji tranzitnih dovoljenj za tovornjake. Na Dunaju navajajo, da Italija ni centralizirala razdeljevanja tranzitnih dovoljenj in se ni poslužila multimodalnih sistemov (prevoz tovornjakov z vlakom). Prav tako Italiji očitajo, da dovoljenja deli svojevlastno, določenim avtoprevoznikom in ne drugim.

Avstrijski minister za prevoze Rudolf Streicher pa je poudaril, da Avstrija ne more pristati, da Italija noče razumeti avstrijskih zahtev o omejitvi tranzitnega prometa. Avstrijski sklep so že obsodila združenja italijanskih avtoprevoznikov, ki zahtevajo blokado Avstrije.

Le s pooblastilom KPI je dostopen moskovski arhiv o Togliattiju

MILAN — Sklep moskovskega marksistično-leninističnega inštituta, da ne izroči dopisniku milanskega Il Giorno Francescu Bigazziju dokumentacijo o Palmiru Togliattiju, brez predhodnega pooblastila KPI, je že sprožil polemike in običajne spekulacije.

Glasilo KD Il Popolo v današnji številki izraža začudenje, da »sovjetske državne in partijske oblasti obljubljajo glasnost in so pripravljene odpreti vse omare in arhive, ko pa nekdo hoče spoznati, kaj se je zgodilo italijanskim komunistom, ki so za časa fašistične diktature zbežali v Sovjetsko zvezo, se zgrne molk in KPI molči«.

Renato Mieli, bivši direktor Unità, je celo mnenja, da je vodstvo KPI že dalo »veto«, ker noče, da bi iz moskovskega arhiva prišlo kaj »neprijetnega« za partijo.

Z množičnim mitingom v središču Beograda srbska opozicija zahtevala svobodne volitve

LJUBLJANA — Po vesteh raznih dopisnikov je miting združene srbske opozicije, ki je potekal ob 15. uri v Beogradu na osrednjem Trgu republike, privabil več kot 50 tisoč ljudi. Agencija Tanjug pa javlja, da se jih je zbralo 20 tisoč. Shod se je začel s staro kraljevo himno »Bože pravde«, ki jo je množica navdušeno pozdravila, tekli so mirno brez incidentov, milice pa ni bilo.

Temeljno sporočilo mitinga je bilo naslovljeno na predsednika Slobodana Miloševića - da je »skrajni čas za poštene volitve«. V uradnem pismu, ki so mu ga poslali in katerega odlomke so prebrali na mitingu, je med drugim rečeno: »Ponujamo vam hiter in časten odgovor. Če boste v prihodnjih desetih dneh privolili, bodo v Srbiji v kratkem večstrankarske svobodne volitve. Če pa boste našo ponudbo zavrnili, lahko greste na volitve sami in boste na njih, tako kot lanskega novembra, dosegli »veličastno volilno zmago«.

Pismo je prečital predsednik demokratske stranke Kosta Čavovski, ki je še dejal, da je edina pot delovni dogovor predsednika države z opozicijo, ker se ne bodo več pogajali z drugorazrednimi politiki, ki ne morejo narediti nobene samostojne poteze. Na okrogli mizi med predsednikom in opozicijo se je treba dogovoriti o pogojih, brez katerih svobodne, poštene in redne volitve niso mogoče. Obenem se je treba domeniti, da zakone o upravi, sodstvu, tožilstvu in ustavnem sodišču ne bo spre-

jemala sedanja, temveč nova, že svobodno izvoljena skupščina.

Združena opozicija, ki povezuje deset najmočnejših srbskih opozicijskih strank, zahteva povsem nov, dogovorjen volilni zakon.

Predvsem pa zahteva povsem na novo sestavljene volilne komisije, ker lanskim, ki so razglašale volilne izide tudi z več kot sto odstotki, ne zaupa. Zahteva trimesečno volilno kampanjo, v kateri mora imeti do sredstev obveščanj dostop tudi opozicija, in med drugim dve uri televizijskega programa dnevno, saj jih »zasipajo z Miloševićevo propagando 24 ur na dan«. Miloševiću so postavili rok desetih dni, da odgovori, drugače opozicija ne bo nastopila na volitvah in lahko oblast izveliče iz skladišč boljševoški model volitev leta 1945.

Srbski predsednik Milošević je v zadnjih dneh dvakrat nastopil nepričakovano pomirjevalno. Poročali smo že o govoru, ki ga je imel v Pirotu ob odpiranju elektrarne, ko je dejal, da za slabo delo in slabe investicije nista krivi Slovenija in Hrvaška, da se preveč govori o zgodovini in da je treba umiriti politično situacijo. Včerajšnja »Politika« pa objavlja na prvi strani poročilo s seje komisije za gospodarska vprašanja, na kateri so govorili o nujnosti novih investicij, ker gospodarstvo peša, življenjska raven se znižuje in socialni nemiri postajajo vse ostrejši. Zato so nujne dosledna tržna usmeritev in gospodarska in politična stabilnost.

Očitno gre za hude težave, o katerih seveda ni zaradi popolnega monopola srbske partije nad sredstvi množičnega obveščanja in vladnimi in gospodarskimi organi pravih vesti. To so gospodarske in socialne težave, ki jih ni več mogoče valiti na Slovence, Hrvate, Kosovarje ali na zvezno vlado Anteja Markovića.

Srbija je povsem izolirana in obdana s samimi sovražniki. Na Kosovu se stvari zapletajo, policijska prisila je vedno ostrejša, odpustili so že več kot 15.000 Albancev. Od včeraj je vest, da so več kot 3 tisoč obrtnikov prijavili sodišču, ker so se udeležili ponedeljkove splošne stavke in niso odprli lokalov. Zaporu in odvzem licenc utemeljujejo s tem, da tak zakon velja za vso Srbijo. Zapleta se tudi na univerzi, kjer je še prostih kar tisoč mest za Srbe in Črnogorce, ki naj bi prišli s srbskih univerz, toda študentje nočejo iz Beograda na Kosovo. Vedno večja je nevarnost množične krvave vstaje.

Zapletlo se je v Bosni in Hercegovini, kjer je bilo včeraj v Foči po ponedeljkovih izgrelih, solzavicu in posegu milice sicer dokaj mirno, vendar je na desetine Srbov pričelo gladovno stavko.

Sandžak je nenehni vir nemira, napetosti in neredov. Muslimani, ki so večinsko prebivalstvo zahtevajo avtonomno pokrajino po vzorcu nekdanje Vojvodine in Kosova. Srbska oblast pa trdi, da je to Raška, zibelka srbske državnosti, toda s silo tudi tu ni mogoče nič trajnega rešiti, saj je Muslimanov vedno več in so že postali velika večina prebivalstva.

B. S.

Množični odpusti Albancev na Kosovu

PRIŠTINA — Zaradi vse večjega odpuščanja delavcev albanske narodnosti in nevzdržnega socialnega položaja desetstisočih albanskih družin, je koordinacijski odbor unije neodvisnih sindikatov Kosova pripravil včeraj novo tiskovno konferenco. Član odbora Agim Hajrizi je sporočil, da srbske oblasti nadaljujejo segregacijsko politiko do pripadnikov albanske narodnosti, saj jih mečejo iz služb, zapirajo ter fizično in duševno trpinčijo. Utegne se zgoditi, da v posameznih podjetjih in upravnih organih po občinah kmalu ne bo več niti enega Albanca. Po uvedbi začasnih ukrepov v kosovskih delovnih organizacijah se povečujejo tudi izgube, škoda pa, po ugotovitvah kosovskega alternativnega sindikata, nastaja tudi zato, ker preostali delavci, v večini Srbi in Črnogorci, zlorabljajo delovna sredstva v osebne namene, iz nekaterih tovarn pa so zmanjkali tudi stroji in druga oprema.

V Kninu niso izročili orožja

KNIN — Načelnik postaje milice v Kninu Slobodan Vujko je včeraj povedal, da doslej še nihče v Kninu ni vrnil orožja, ki so ga minuli mesec vzeli iz skladišč. Dejaj je, da bo milica zelo pozorno in z razumevanjem pristopila k sprejemanju orožja, na prošnjo pa bodo lahko ljudje ostali anonimni. Sicer pa je po zadnjih poročilih na postaji milice v Kninu položaj normalen, vsi miličniki pa delajo.

Gladovna stavka zoper direktorja

FOČA — 132 delavcev avtoprevoznega podjetja »Fočatrans« iz Foče, ki že več kot mesec dni ne delajo, od sinoči skupaj z družinami gladovno stavka. Kot je povedal predsednik stavkovnega odbora Vuković, so se za to vrsto protesta odločili zaradi počasnega reševanja problemov. Vuković tudi meni, da bi bilo treba za ureditev razmer v Fočatransu najprej zamenjati direktorja (muslimanske narodnosti), zatem pa zagotoviti pogoje za normalno in nemoteno delo vseh zaposlenih.

● Od včeraj samo ena Nemčija

NADALJEVANJE S 1. STRANI
se ministri srečali s predstavniki tiska. Lothar De Maiziere, ki je včeraj podpisal konec svoje politične kariere (vsaj kot predsednik vlade), je dejal, da se je včeraj končalo povojno obdobje. Genschmer je obljubil, da bo združena Nemčija znala pokazati svetu svojo hvaležnost za zaupanje, ki ga ji je izkazal. Sevardnadze je menil, da dogovor gleda v bodočnost in da predstavlja solidno bazo za vključevanje združene Nemčije v evropsko in svetovno skupnost. Baker se je zado-

voljil z »rojstvom nove Evrope«, medtem ko je združena Nemčija za Hurda simbol novega mišljenja v SZ. Dumas pa je govoril o enotni bodočnosti, v kateri naj bi vladali enotni ideali.

Rezultate včerajšnje konference so prvi ocenili prav nemški poslovneži, ki bodo imeli v prihodnjih letih veliko dela za obnovo Vzhodne Nemčije. Eden od najvišjih voditeljev Deutsche Bank pa je - tako kot njegovi vzhodni kolegi - izrazil največji optimizem in celo povabil druge evropske države, naj investirajo v Vzhodni Nemčiji.

CCT

CERTIFICATI DI CREDITO DEL TESORO — PETLETNI

- CCT se koristijo s 1. septembrom 1990 in zapadejo 1. septembra 1995.
- Kupon je polletni; prvi kupon, ki znaša 6,30% bruto, bo izplačan 1. 3. 1991.
- Naslednji kuponi bodo enaki šestmesečnemu bruto donosu BOT na 12 mesecev plus premija, ki znaša 0,50 točke.
- Obveznice se nudijo po 97,25% ceni in se lahko rezervirajo pri okencih Banca d'Italia ali pri bančnih zavodih do 13. septembra do 13.30.
- CCT bodo dodeljeni po marginalnem

sistemu (asta marginale); po ponudbi, ki je sestavljena s seštevkom emisijske cene in zneskom »pravice do podpisa (diritto di sottoscrizione)«. Ta vrednost je izražena v 5 stotinkah ali mnogokratniku.

● Obveznice se koristijo s 1. septembrom 1990 in je zato treba ob vplačilu, 18. septembra, doplačati poleg cene iznešene na dražbi tudi dozorele obresti na kuponu.

● Obveznice so v svežnjih po minimum 5 milijonov lir.

Rezervacije do 13. septembra

Najvišji letni donos

Bruto

Neto

13,80%

12,04%

IO SKGZ ocenil dogodke, ki so se v zadnjem času odražali v življenju naše skupnosti

V zvezi s sprejemanjem manjšinskega zakona poziv za enoten nastop vseh naših komponent

Ponedeljkova seja izvršnega odbora SKGZ je bila večidel namenjena ocenjevanju dogodkov, ki so se v zadnjih mesecih tako ali drugače odražali v življenju naše skupnosti. Tako glede dogajanj pri nas kot v Sloveniji je bil v razpravi dan poseben poudarek tistim vprašanjem, ki so tesno povezana z eksistenco, delom in perspektivami mnogih organiziranih dejavnosti, ki predstavljajo jedro vitalnosti Slovencev na Tržaškem, Goriškem in v videmski pokrajini.

Tik pred avgustovskim premorom je SKGZ v skladu z izraženo potrebo po temeljiti razpravi organiziral programsko konferenco, na kateri je prišlo do poglobljenega soočanja o vseh pomembnih vprašanjih, ki se neposredno tičejo vloge in značaja SKGZ in dejavnosti članic. Konferenca je po splošni oceni potrdila nujnost ohranjanja vloge osebkov naše skupnosti in s tem njene organiziranosti. Z ozirom na kritične pripombe in mnoge predloge, ki so izhajali še iz minulega občnega zbora SKGZ, je bil na konferenci predložen tudi nov volilni sistem, ki predvideva pomembnejše organizacijske premike.

Izvršni odbor je sklenil, da je treba nadaljevati z delom, ki se je začelo na konferenci in upoštevati njene ugotovitve, ki so za nadaljnje delo SKGZ in članic bistvenega pomena. Predvsem je bil ocenjen kot nezadovoljiv in zaskrbljujoč položaj v zvezi z zaščitnim zakonom, vprašanje, ki ga zaradi izrednega pomena ne gre zanemarjati in ki terja, posebno v trenutku, ko je bilo delo zadolžene senatne komisije obnovljeno, strnjen nastop vseh komponent Slovencev. Brez tega osnovnega

pogoja si je težko predstavljati, da bo zaščitni zakon za našo skupnost sprejemljiv. Ob tem vzbujajo skrb tudi nedavno izrečene besede predsednika deželnega odbora Biasuttija, ki je rešitev sicer ponovno napovedal, v isti sapi pa dejal, da ne bo zadovoljiva. Spričo pogostih stikov in pogovorov, ki jih imajo predstavniki italijanskih oblasti z oblastmi Republike Slovenije in z ozirom na splošno izražene medsebojne prijateljske odnose, bi bilo pričakovati več razumevanja, kot ga je italijanska država do tega vprašanja imela doslej. Obenem ne more biti sprejemljivo, da bi se pri teh razgovorih ne upoštevalo mnenja Slovencev v Italiji, ki so, kot je znano, organizirano prisotni v različnih strankah in organizacijah.

Izvršni odbor je zato sklenil obnoviti že večkrat izražen poziv, da se oblikuje skupno predstavništvo Slovencev, ki je glede teh vprašanj edino lahko učinkovit in objektivni sogovornik tako italijanskim kot slovenskim oblastem. Za takšno predstavniško telo si je težko predstavljati zbor izvoljenih predstavnikov, ki je bil sklican spomladi z namenom, da se v jeseni obnovi. Čeprav gre za pomembno in hvalevredno pobudo, so bile namreč ob prvem sklicu jasno zaznavne tudi njene meje, saj ob prvem sklicu ni prišlo niti do odobritve zelo splošnega skupnega dokumenta.

Na seji je bil govor tudi o programih sodelovanja z italijansko manjšino v Jugoslaviji, ob tem pa je bila izražena ugotovitev, da polemika, ki se je vnela med slovenskim sekretariatom za mednarodno sodelovanje in italijansko narodnostno

skupnostjo, ne prispeva k ustvarjanju pozitivnega vzdušja za reševanje problemov manjšin.

Pozornost je bila namenjena tudi pripravam za svetovni slovenski kongres, katerega vloga in struktura sta zaenkrat še nejasno izoblikovani. Vsekakor gre tej pobudi slediti, ker lahko predstavlja pomemben instrument za združevanje interesov Slovencev po svetu.

Priprave na začetek novega šolskega leta so tudi letos povezane s starimi in novimi neresenimi problemi slovenske šole. Na seji izvršnega odbora je bila razprava osredotočena zlasti na dva primera. Prvi zadeva težave zasebne slovenske šole v videmski pokrajini, o kateri bo izvršni odbor globlje razpravljala na prihodnji seji. Drugi primer je rojanska šola Fran Erjavca, katere negotova usoda je vznemirila tako prizadete starše kot vso slovensko javnost. SKGZ zato izraža odločno nasprotovanje vsakršnemu poskusu okrnitve slovenske šolske strukture, do katerega prihaja po birokratskih postopkih, ne da bi bilo pri tem upoštevano mnenje naše narodnostne skupnosti. V primeru rojanske šole bi to lahko bila tudi prikrita težnja, da se slovenska šola izrinja iz mestnega središča in spodnje okolice.

Člani izvršnega odbora so na seji govorili tudi o izjavi o odnosih med Slovenci v Italiji, ki jo je Slovenska skupnost poslala v javnost ob koncu julija. Izjava je v marsikaterem pogledu neumestna in izkrivlja realno sliko položaja in odnosov znotraj naše narodnostne skupnosti. O stališču v zvezi s to izjavo bomo posebej poročali.

Gladovna stavka za odprtje dvojezične šole v Celovcu

CELOVEC — V prostorih koroške deželne vlade v Celovcu sta Tatjana Messner in Rosina Fasching tudi v torek gladovno stavkali in zahtevali odprtje dvojezične šole v Celovcu.

Čeprav koroške oblasti pred kratkim sprejeti zakon o manjšinskem šolstvu zavezuje, da morajo odpreti dvojezično šolo, pa oblasti to zavračajo in se opravičujejo s proceduralnimi razlogi. Tudi gladovna stavka dveh članic »Iniciativa staršev za dvojezično šolo v Celovcu« po vsem sodeč, ne bo omehtala koroških oblasti.

V zvezi s tem so se v Ljubljani z »izjavo solidarnosti« oglasili tudi slovenski reformirani komunisti. V sporočilu CK ZKS-SDP piše, da pomeni obnašanje koroških deželnih oblasti, ki kljub zakonski obveznosti nočejo odpreti dvojezične šole, kršitev temeljnih človekovih pravic. Hkrati poziva, da demokratično avstrijsko javnost, naj vpliva na koroške oblasti, da bodo dvojezično šolo takoj odprle, od slovenske in jugoslovanske vlade pa zahtevajo, naj ukrepajo in preprečijo možno tragedijo.

Deželno tajništvo SSK o kraškem parku in o zaščiti manjšine

TRST — Prejšnji teden se je v Nabrežini sestalo deželno tajništvo Slovenske skupnosti, ki je podrobno obravnavalo predvsem problematiko v zvezi z načrtovanim kraškim parkom in pa zaščitni zakon pred 15. obletnico podpisa Osimskih sporazumov.

V svojem tiskovnem sporočilu SSK navaja, da so v razpravi ugotovili, da so predlogi za zaščito naravnih značilnosti Krasa postopoma slabšajo, tako da se zdi, kot da bi hoteli domačemu prebivalstvu dejansko odtujiti zemljo, na kateri živi in to brez predvidevanja aktivne vloge tega prebivalstva in brez načrtovanja za celoviti razvoj omenjenega področja. SSK se zato zavzema za ponovno obravnavo predlaganega obsega zaščitnega območja in za zavrnitev skrajno omejevalnih predlogov, ki v bistvu pomenijo razlastitev brez odškodnine. Deželno tajništvo Slovenske skupnosti predlaga tudi sprejem posebnega zakona za Kras, saj gre za edinstveno in gosto naseljeno področje, na katerem živi slovenska manjšina. Glede upravljanja s parkom pa SSK soglaša s predlogom, da bi z njim upravljala Kraška gorska skupnost.

V zvezi s 15. obletnico Osimskih sporazumov, pa je SSK mnenja, da mora slovenska narodnostna skupnost odločno opozoriti domačo in tujo javnost na nesprejemljivo dejstvo, da je manjšina kljub mednarodnim in ustavnim obvezam še vedno brez zaščitnega zakona. SSK se zato zavzema za enotno simbolično in učinkovito akcijo, deželno tajništvo SSK pa je še sklenilo, da pospeši s pripravi za nadaljevanje zbora izvoljenih slovenskih političnih predstavnikov, katerega prvi del je bil spomladi v Špetru.

Sedemdeset let Franceta Vrega ustanovitelja in urednika bivšega Partizanskega dnevnika

V zgodovini slovenskega novinarstva bo prof. France Vreg, ki je 10. septembra slavil svojo sedemdesetletnico, med drugim zapisan tudi kot ustanovitelj in glavni urednik medvojnega Partizanskega dnevnika, edinega partizanskega dnevnika v zasužnjeni Evropi in predhodnika Primorskega dnevnika.

Toda France Vreg bo našel svoje mesto v zgodovini slovenskega novinarstva tudi zato, ker je bil dejanski ustanovitelj visokošolskega izobraževanja novinarjev, istočasno pa tudi utemeljitelj komunikacijske znanosti v Sloveniji. Z aktivnim novinarstvom se je prof. Vreg sicer bavil le še v desetletju po končani vojni, nato pa je začel z raziskovalnim delom, leta 1963 pa je s prehodom na Visoko šolo za politične vede začel svojo skoraj tridesetletno pot utemeljevalca univerzitetnega izobraževanja novinarjev in nove znanstvene discipline - komunikacijske znanosti. Pri tem je nedvomno najbolj znan jugoslovanski avtor, ki je svoja dognanja utemeljil na izkušnjah v razvitih zahodnoevropskih in severnoameriških državah.

Deželni predstavniki KD včeraj v Rimu posredovali za čim hitrejši sprejem zakona o obmejnih področjih

RIM — Predsednik proračunske senatne komisije Andreatta (KD) je včeraj v Rimu sprejel deželnega tajnika KD Longa, načelnika svetovalske skupine KD v deželnem svetu Dominicija in demokrščanska deželna parlamentarca Colonija in Micolinija. Govor je bil o zakonu za obmejna področja, ki čaka na obravnavo v senatu. Predstavniki KD so od Andreatte zahtevali čim hitrejši sprejem zakona v senatu, izrazili pa so tudi svojo zaskrbljenost zaradi spreminjevalnih predlogov, ki občutno omejujejo zakonska določila v primerjavi s tistimi, ki so bila že sprejeta v poslanski zbornici. Od senatorja Andreatte in njegove komisije so tudi zahtevali podporo pri potrditvi finančnih sredstev, ki se nanašajo na ta zakon, tudi v finančnem zakonu za leto 1991. Predstavniki KD so predsedniku senatne komisije tudi ponovili zahtevo, da je treba pri obravnavi zakonskega osnutka upoštevati, da ne bi prišlo do omejevanja pristojnosti Furlanije-Juljske krajine in njena vloga dežele s posebnim statutom. Pri tem je bil še poseben poudarek dan tudi zahtevi, da zakon zaradi uravnovešenega razvoja upošteva celotno deželno ozemlje.

Da bi še bolj podrobno obdelali razne predloge v zvezi z zakonom o obmejnih področjih, pa je podtajnik pri predsedstvu ministrskega sveta Cristofori, ki se je včeraj srečal tudi s poslancem KD Colonijem, s katerim je med drugim govoril o »sporu« med EGS in FJK zaradi »Paketa za Trst in Gorico«, sklical za 25. september v Rimu srečanje predsednikov dežel Furlanije-Juljske krajine Biasuttija in Veneta Cremoneseja s predstavniki vlade in parlamentarci iz teh dveh dežel.

Minister Rupel o predlagani »združitvi« Goric

LJUBLJANA — Iz slovenskega sekretariata za mednarodno sodelovanje so včeraj posredovali izjavo ministra Dimitrija Rupla v zvezi s pobudo novogoriškega občinskega vodstva »Gorica - Nova Gorica eno mestov«. Ta pobuda je po mnenju slovenskega zunanjega ministra dobra »zlasti v tistem delu, ki razširja že obstoječe dejavnosti in vrsto oblik sodelovanja dveh mest, ob upoštevanju državne meje.« Pri tem pa se dr. Rupl ne zdi najbolj posrečen izraz »združitev« dveh mest, ki se uporablja v pobudi.

Po mnenju slovenskega sekretarja za mednarodno sodelovanje je taka pobuda še posebej koristna v tistem delu, ki se nanaša na nove oblike sodelovanja v zvezi z vzpostavitvijo brezarinske cone, ureditve dajevat v prosti coni, boljšo organizacijo na mejnih prehodih, skupno čistilno napravo itd. Vse to je bilo že doslej v pristojnosti obeh mest in zato po Ruplovem mnenju lahko naleti na ugoden odmev na italijanski strani.

Za dr. Rupla pa je vprašljiv predvsem predlog o demilitarizirani coni, ki sodi izključno v državno pristojnost. Kot pravi slovenski zunanji minister, je italijanska stran v reakcijah na te predloge doslej stalno poudarjala, da Italija kot članica NATO nima nobenih pristojnosti na tem področju, še manj pa naj bi jih imele njene pokrajine ali občine. Zato je mogoče tak predlog po ministrovem mnenju urediti le na meddržavni ravni.

Znani že prvi podatki o letošnjem pridelku Dobro napovedi za vino

VIDEM — Čeprav še niso znani vsi podatki, pa prve ocene kažejo, da bo letošnja letina dobra za nekatere kmetijske pridelke in bolj »revna« za nekatere druge. Vse je povezano s klimatskimi pogoji in s padavinami, ki so še posebej avgusta, ko jih ob veliki vročini skoraj ni bilo, imele odločilen delež pri letošnjem pridelku.

Ob tradicionalnih deželnih kulturah, kot so koruza, trte, pšenica in ječmen, je posebna pozornost namenjena pridelavi soje. Ta v Furlaniji-Juljski krajini zaseda približno 70 tisoč hektarov, kar je 28 do 30 odstotkov celotne obdelovalne površine v deželi. Kjer je bilo dovolj padavin oziroma, kjer so manjkajoči dež lahko nadomestili z ustreznim namakanjem, bo letošnji pridelek le za malenkost nižji od 35 stotov na hektar. Toda tam, kjer je bilo naravne ali umetne moče premalo bo pridelek precej manjši, saj bo soja tam precej lažja. Ob vsem tem pa je zelo verjetno, da se bo preseglo maksimalno zagotovljeno količino po predpisih EGS, kar bo imelo za posledico padec cen, ki so se že znižale od 82.000 lir za cent pred nekaj leti na 55.000 lir v letošnjem letu.

Podobno je tudi s kiwijem in krompirjem. »Zlato obdobje« kiwija je kot kaže, že zdavnaj mimo in 4.300 lir za kilogram so samo še spomin. To kulturo so uvedle tudi druge dežele, v skladu s tržnimi zakoni pa je ob večji ponudbi tudi cena ustrezno padla. Kiwi s svojimi sto hektari površine predstavlja le minimalen del deželne kmetijske proizvodnje. Tudi krompir, ki je zasajen na približno tisoč hektarih in ga bodo letos pridelali približno 225.000 centov, skupaj s sončnicami (100 ha), fižolom (100 ha) in tobakom predstavlja le manj pomemben del skupnega pridelka, čeprav je še prezgodaj, da bi lahko bolj točno govorili o pridelanih količinah.

Občutno bolj optimistični podatki pa prihajajo z vinogradniškega področja. Za trte je bilo dovolj sonca in dežja, tako da je zrelost grozdja skoraj popolna. Zdaj je treba počakati na rezultate iz kleti, vendar pa ne bo preveč optimistična trditev, če že zdaj rečemo da bomo prihodnje leto pili zelo kvalitetno vino.

Raven zaščite manjšin v Sloveniji se z novo ustavo ne sme zmanjšati

PIRAN — Kakšen bo položaj pripadnikov italijanske narodnosti po sprejemu nove slovenske ustave, je bilo temeljno vprašanje, ki so se ga lotili pripadniki italijanske narodnosti treh obalnih občin na nedavnem sestanku v piranski Tartinijevi hiši. Roberto Battelli, poslanec v republiški skupščini in predstavnik italijanske manjšine, je ob tem povedal, da se po srečanju s predsednikom slovenske vlade Lojzetom Peterletom spor z nekaterimi člani republiškega izvršnega sveta počasi umirja in da prihaja zdaj do normalnih stikov.

Predstavniki manjšine so tudi dobili zagotovila o pomoči pri uresničevanju projekta poslovno-informacijskega centra in pri prenovi palače Manzoli. Republiški statutarni komisiji pa so pripadniki italijanske narodnostne skupnosti tudi že dali vedeti, da bi besedilo nove slovenske ustave moralo upoštevati tisto raven že uveljavljenih (in predpisanih) posebnih pravic, ki jih je že doslej lahko uživala italijanska narodnost v Sloveniji.

Sicer pa so na sestanku delegatov italijanske narodnosti v občinskih, obalni in republiški skupščini v Piranu podprli t.i. programsko platformo Italijanov v Sloveniji, ki so jo naslovili najširši slovenski javnosti, republiški skupščini in vladi in v njej postavili temeljna izhodišča, brez katerih ni mogoče govoriti o razvoju manjšine.

Programska platforma pripadnikov italijanske narodnosti ima sedem točk. V prvi italijanska manjšina v Sloveniji zahteva, da mora nova republiška ustava ohraniti vsaj tisto raven uveljavljenih posebnih pravic, ki so bile zapisane že v ustavi iz leta 1974, v ustavnih dopolnilih iz leta 1989 in še posebej v amandmaju številka 55). V drugi točki, ki jo je predlagal Franco Juri, posla-

nec ZSMS-Liberalne stranke v družbenopolitičnem zboru republiške skupščine, opozarjajo, da je pri uveljavljanju državne suverenosti Slovenije za italijansko narodnost pomembna nedotakljivost med Italijo, Slovenijo in Hrvaško, saj lahko le na tem temelju gradijo dobrososedstvo in preseganje logike zaprtosti znotraj kakršnekoli meje. Franco Juri je ob tem vprašanju poudaril, da ni razlogov za stalno opravičevanje pripadnikov italijanske manjšine, kot da bi kaj zakrivil. Po njegovem mnenju manjšina ne sme odstopiti od zahtev po enotnosti na vsem ozemlju, kjer živi.

Tretja točka terja, da proces konfederalizacije Jugoslavije ne bi smel omajati položaja italijanske narodnosti in da bi se morali Slovenija in Hrvaška dogovoriti o enotni zaščiti narodnosti na njenem ozemlju, seveda na isti ravni, kot velja ta zaščita v Sloveniji. V četrti točki zahtevajo čimprejšnjo odpravo ovir, ki zavlačujejo uresničitev projekta »Eastern Europe Innovation Centre« v Kopru (po zgledu tržaškega BIC, kot sta ga sosednji državi predvideli v memorandumu Goriam-Mikulic). Nadalje v programski platformi terjajo samostojno vzgojno in izobraževalno politiko, tako, ki bo gradila identiteto državljana italijanske narodnosti in pomagala razvijati kulturo sožitja. Slovenija in Italija naj bi v največji možni meri omogočili razvoj informacijskih medijev - predvsem pa naj bi televizijo in radio upravljali pripadniki narodnostne skupnosti. V zadnji točki omenjenega manifesta pripadniki italijanske narodnostne skupnosti zahtevajo pravico, da sodelujejo pri vseh političnih srečanjih slovenske, italijanske ali hrvaške vlade, kjer bodo obravnavali položaj in problematiko italijanske manjšine.

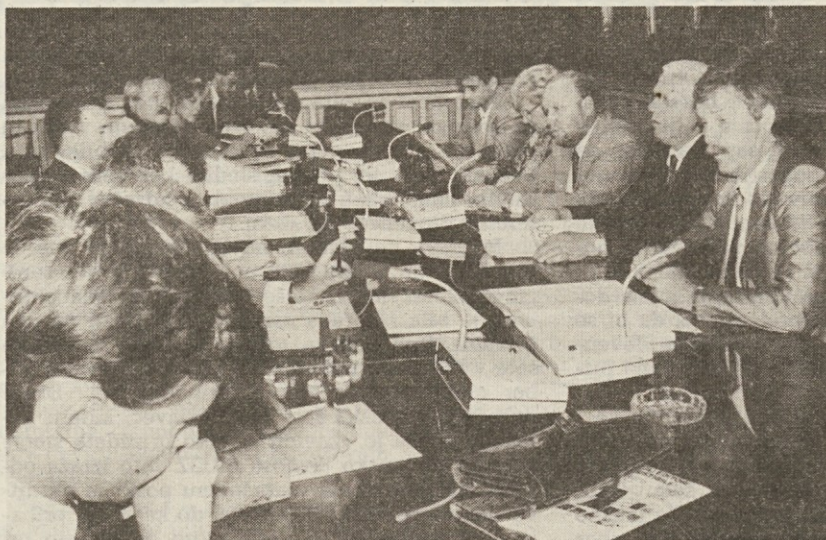
BORIS ŠULIGOJ

Privedite včeraj na Trgovinski zbornici Kljub finančni stiski neokrnjen spored osmih Kmetijskih dnevov

Na Trgovinski zbornici je bila včeraj uradna predstavitev osmih Kmetijskih dnevov, ki se bodo začeli jutri popoldne na prireditvenem prostoru ob občinskem gledališču France Prešeren v Boljuncu. Manifestacijo prirejajo občinske uprave iz tržaške pokrajine v sodelovanju strokovnih organizacij Kmečke zveze, Zveze neposrednih obdelovalcev - Coldiretti in Zveze kmetovalcev pod pokroviteljstvom Dežele, Pokrajine, KGS in Trgovinske zbornice. Predstavitev, ki jo je uvedel podtajnik zbornice Iginio Vascotto, je vodil predsednik pripravljalnega odbora Boris Mihalič ob sodelovanju članov izvršnega odbora Trgovinske zbornice Liliane Pessine in Edija Bukavca, pripravljalni odbor pa sta še zastopala občinska odbornika Lucio Cernitz (Trst) in Dionisio Gherbassi (Dolina).

Mihalič se je v svojem posegu uvodoma navezal na precejšnje finančne težave, s katerimi se dejansko od vsega začetka, to se pravi od leta 1980, soočajo Kmetijski dnevi. Pristojna javna telesa kažejo malo zanimanja za vprašanja tukajšnjega kmetijstva, to prihaja od izraza tudi v odnosu do Kmetijskih dnevov, ki so še vedno deležni preskromne pozornosti odgovornih. Organizatorji so morali tudi letos premestiti nemalo težav finančne narave, tako da je bila pred nekaj meseci manifestacija v dvomu, z dobro voljo vseh članov pripravljalnega odbora pa so se zadeve kasneje nekoliko uredile, vsi problemi pa še niso rešeni. Letošnja izvedba bo vsekakor, kljub tem težavam, doživela kvaliteten skok, kot prica bogat štiridnevni program. Mihalič je tudi postavil v ospredje dejstvo, da je to edina večja skupna pobuda vseh tržaških javnih uprav, v pripravljalnem odboru pa sodelujejo slovenski in italijanski upravitelji različnih strank.

Gherbassi je številnim prisotnim novinarjem povedal, da morajo v bodoče javne uprave in organizacije kmeto-

valcev nuditi pripravljalnemu odboru boljše pogoje dela, da se bo lahko manifestacija nadaljevala in po možnosti še razvila. Cernitz pa je poudaril, da se je Občina Trst prvič v desetih letih aktivno angažirala za to pobudo, zato je pričakovati, da bo tudi v konkretnem v bodoče kazala večjo pozornost za vprašanja krajevnega kmetijstva. Na tiskovni konferenci je tekla beseda tudi o mednarodni razsežnosti Kmetijskih dnevov in o njihovih ambicijah, da se polnopravno vključijo v skupnost Alpe-Jadran. Prireditelji pričakujejo goste iz Slovenije, Hrvaške, avstrijske Koroške in Štajerske, Bavarske in morda tudi iz Madžarske in ČSSR. Nekateri so opozorili, da je to novo mednarodno sodelovanje nekoliko ošibilo tradicionalno prisotnost Slovenije in Hrvaške, prireditelji pa niso tega mnenja in so poudarili, da bodo gostje in strokovnjaki iz teh dveh republik sodelovali na vseh konferencah in javnih srečanjih.

Na predstavitev je tekla beseda tudi o (spornem) plakatu, ki v mestu in v

okolici naznanja to prireditev. Predstavnik družbe Sintagma, ki bo tehnično izvedla to manifestacijo, Giuliano Vascotto je priznal, da so izbrali pot nekoliko agresivne, a po prvih odzivih sodeč tudi učinkovite propagande, ki ima za cilj opozoriti na dejstvo, da tržaško kmetijstvo obstaja in da ni le folklor, kot ga skušajo nekateri prikazati.

Prireditelji bodo letos uredili veliko parkirišče ob Tovarni velikih motorjev, Konzorcijalno podjetje za prevoze ACT pa bo zlasti v nedeljo okrepilo avtobusne zveze z Boljuncem. Organizacijski odbor je ob tej priložnosti, kot sicer vsako leto, izdal tudi posebni bilten v italijanščini in slovenščini s podrobnim programom Kmetijskih dnevov in s posegi vseh prirediteljev ter tudi nekaterih strokovnjakov kmetijskega sektorja.

Na sliki (foto Magajna): včerajšnja predstavitevna tiskovna konferenca na Trgovinski zbornici.

Začel se je včeraj na Pomorski postaji Mednarodni posvet ATS o avtomatizaciji prevozov

Včeraj zjutraj se je v dvorani Ocean na Pomorski postaji začel mednarodni znanstveni posvet z naslovom Avtomatizacija v prevoznih sistemih ATS '90, ki ga prireja Vsedržavno italijansko združenje za avtomatizacijo ANIPLA in ki se ga udeležuje kakih 150 strokovnjakov in operaterjev.

Vsedržavni predsednik ANIPLA inž. Guido Barich je v uvodnem govoru poudaril, da ni naključje, da je njegova organizacija priredila posvet ravno v Trstu. Geografske značilnosti, še posebej pa novejša vizije razvoja prometnih sistemov in prometnega gospodarstva odpirajo našemu mestu naravnost navdušujoče in do nedavnega neslutene možnosti ekonomske ekspanzije. Avtomatizacija prevoznih sistemov lahko v tem procesu odigra odločilno vlogo.

Deželni odbornik za prevoze Giovanni Di Benedetto je prisotne pozdravil v imenu deželne uprave. »Na žalost je italijanski prevozni sistem zastarel za potrebe današnjega časa,« je poudaril Di Benedetto. »Vsi razvojni načrti za prevozne sisteme, ki jih je pripravila Evropska skupnost, po zgodovinskem preobratu v deželah bivšega vzhodnega bloka praktično niso več uporabni. Ti preobrati pa pomenijo za našo deželo edinstveno gospodarsko priložnost. Temu izzivu bomo kos samo, če bomo znali razviti vse sinergije v prevoznem sistemu. Bodočnost prevoznitstva je jasna: informatiziranje sistemov in intermodalni promet. Kar se samega Trsta tiče, pa bi poudaril, da velike investicije v prometne zveze v tržaški pokrajini presegajo krajevni okvir in zadobivajo vsedržavni pomen,« je povedal Di Benedetto.

Prisotne so še pozdravili tržaški občinski odbornik za javna dela Lucio Cernitz, predsednik mestnega prevoznega konzorcija ACT Francesco Rondaro ter ravnatelj Inštituta za ceste in prevoze Tržaške univerze prof. Au-

reljo Amodeo, uvodni poročili pa sta imela prof. Alberto Russo Frattasi s Politecnica v Turinu in prof. Reinhard Kühne z Raziskovalnega centra Daimler Benz.

Posvet bo trajal do sobote. Bralce bi opozorili na dve zanimivi okrogli mizi. Prva bo danes ob 17. uri in nosi naslov »Globalna kvaliteta prevozov«, moderator bo znani strokovnjak iz informatike Roberto Vacca. Druga pa bo jutri ob 14.30. Razpravljalci bodo spregovorili o »Informacijah za uporabnike avtocest: cilji in tehnologije«.

Udeleženci mednarodnega simpozija so si včeraj tudi ogledali novi »supervlak« ETR500 Državnih železnic, ki je prav v teh dneh prispel na tržaško železniško postajo. (w)

Zaradi stavke novinarjev

Tržaški Piccolo včeraj ni izšel

Zaradi stavke novinarjev tržaški Piccolo včeraj ni izšel. Stavko je v torek pozno zvečer objavil sindikalni odbor novinarjev v znak protesta proti direktorju časopisa, ki je brez vsakršnega predhodnega obvestila pripravila (in nameravala izdati skupno z dnevnikom) posebno prilogo o košarkarskem prvoligašu Stefanelu z reklamo in s članki, ki jih je neposredno oblikoval oglasni oddelek časopisa. Sindikalni odbor novinarjev je bil mnenja, da je šlo za grobo kršenje delovne pogodbe in tudi notranjega sporazuma, ki ureja izdajanje priloge, saj so novinarji zvedeli za to pobudo šele zvečer, ko je bil redni del časopisa že natiskan.

Včeraj zvečer so se novinarji Piccola zbrali na sindikalni skupščini. Razen presenečenj bo tržaški dnevnik danes znova redno v kioskih.

Pričetek nove sezone gledališča Verdi

Začetni nastop angleškega dua za klavir in čelo

Nova sezona operne hiše Verdi se bo pričela v torek, 18. t. m., z izjemnim koncertom, ki bo v mali dvorani gledališča. Nastopil bo namreč mladi angleški duo, ki je lani zmagal prestižno nagrado "Sergio Lorenzi" in s svojim nastopom navdušil zahtevno občinstvo.

Nastopila bosta Clive Greensmith (čelo) in Carole Presland s klavirjem. Igrala bosta skladbe Samuela Barbera, Beethovna in Brahmsa, to je repertoar, ki na najboljši način vrednoti sposobnosti dua.

Naj zapišemo, da je 24-letni čelist Clive Greensmith prejel vrsto prestižnih mednarodnih priznanj, med katerimi je tudi nagrada "Barbirolli Cello Prize", in posebno štipendijo "Speaking Union Robert Meyer", ki mu je omogočila študij pri slovitim ameriškem mojstru Ronaldu Leonardu. Nastopil je nato na festivalih v Monpelleru v Franciji in v Sintri na Portugalskem. Pianistka Carole Presland sodeluje s čelistom že tri leta, igra pa tudi v nekaterih drugih skupinah, kot je na primer znani kvartet Van Brugh, ki je leta 1988 prejel nagrado "International String Quartet Competition".

Prihodno sredo in četrtek bo v gledališču Verdi v Miljah in v cerkvi S. Maria Maggiore v Medunu nastopil Tržaški občinski pevski zbor, ki ga vodi Ine Meisters v sodelovanju s pianistoma Albertom Macrijem in Alesandrom Vitiellom. Program predvideva dela Brahmsa, Dvoržaka, Schumana in Schuberta.

Padec vpisov in uvajanje novega učnega sistema glavna skrb slovenskih učiteljev

Na novo šolsko leto, ki se bo začelo v sredo, se še najbolj intenzivno pripravljajo učitelji, saj bo letos na osnovnih šolah prvič stekel nov način poučevanja. Poleg predavanj v okviru seminarja za slovenske šolnike, so učitelji namreč prav v teh dneh zaposleni tudi z izpopolnjevalnimi tečaji, ki jih za poučevanje po novih modelih že nekaj let prireja deželni inštitut IRRSAE. Da bi izvedeli, s kakšnim občutkom bodo v torek stopili v razred in zaorali v novo ledino, smo nekatere prosili za krajši intervju.

Novela Carli, učiteljica na katinarski osnovni šoli F. Milčinski.

»Začetek šolskega leta pričakujem z nestrpnostjo prav zaradi novega načina pouka. Sama bom učila v treh razredih slovenščino in prepričana sem, da bo to zame, pa tudi za vse kolegice, velik izziv. Seveda ne manjka skrbi, kako bomo vse novosti izpeljali, saj prvič ne gre vse tako, kot bi si človek želel. Treba je biti dovolj elastični, da se pozitivne plati starih metod poveže z novimi, kajti naenkrat zavreči vse, kar je do včeraj veljalo za dobro, ne bi imelo smisla. Imam vsekakor zaupanje v dobro voljo in navdušenje vseh učiteljev in učencev, ki ljubimo svoj poklic.

Ne morem pa mimo ugotovitve, da je otrok vedno manj in da je naša šola letos izgubila eno učno moč, tako da smo ostale v štirih. Šola Milčinski doslej ni imela teh problemov, počasi pa smo v boj s številskimi stopili tudi mi. Edina pozitivna plat je večja prostorska razpoložljivost, ki nam bo prav prišla pri novih programih, toda ta to-

lažba je res bolj bridkega značaja. Letošnje šolsko leto bo na naši šoli imelo še poseben pomen, saj bomo proslavljali 200-letnico obstoja. V tem smislu bomo tudi priredile učne programe in konec šolskega leta pripravile svečano proslavo. Ker smo samo v štirih, si bomo pač morale krepko zavihati rokave...«

Vera Poljšak, učiteljica na osnovni šoli F.S. Finžgar v Barkovljah.

»V novo šolsko leto vedno vstopam z veseljem, saj v razredu pozabim na vse skrbi in težave. Dela se ne bojim, pa čeprav bo letos imelo povsem nove značilnosti. Tudi na naši šoli bomo namreč uvedli novo organizacijo pouka, sama bom poučevala štiri predmete v treh razredih. Prepričana sem, da bo nova metoda dela koristila vsem. Šolsko leto pa ima pri nas žal tudi negativno noto: letos ne bomo imeli prvega razreda, kar pomeni, da bo v naslednjih petih letih vedno manj en razred. V Barkovljah je sicer število učencev vedno nihalo, toda ni kaj, če ni porok, če ni slovenskih parov, tudi otrok ni. Kriv je demografski padec, pa tudi asimilacija je pri nas zelo občutna.

Glede osebnih želja, čeprav niso samo moje, naj omenim našo že tradicionalno navado, da se kot šola ali posamezen razred udeležimo raznih natečajev in nagradnih tekmovanj. Zelo bi želela, da bi s to tradicijo nadaljevali tudi v tem šolskem letu, kajti prav je, da tako v krajevnem kot širšem deželnem in državnem merilu spoznajo slovensko šolo in njene uspešne učence.«

Mario Adamič, učitelj na osnovni šoli O. Župančič pri Sv. Ivanu

»Letos bo na osnovnih šolah prava revolucija. Sicer smo nove programe in pristope uvajali že v prejšnjih letih, vendar nova organizacija dela bo postala stvarnost z novim šolskim letom. Gre za timsko delo učiteljev, ki bodo skupaj odgovorni za več razredov, poučevali pa bodo vsak na svojem predmetnem področju. Če se le da, naj bi ta področja bila porazdeljena po zanimanju posameznikov. Novost seveda odpravlja lik učitelja, ki je poučeval v enem samem razredu in to vse predmete. Na naši šoli smo se organizirali tako, da bodo trije učitelji poučevali v prvem in drugem razredu, štirje pa v tretjem, četrtem in petem. Osebnostem navdušen nad timskim delom, ki smo ga sicer na naši šoli že imeli v obliki "odprtih razredov".

Pomembno se mi zdi, da učitelj poučuje predmete, ki so mu najbolj pri srcu, saj se tako boljše, pa tudi lažje pripravi, učencem pa nudi veliko več, kot če bi učil predmet, v katerem ni podkovan in ga tudi zanima ne. Pozitivno je tudi to, da bodo predmeti, kot so likovna, gibalna in glasbena vzgoja, končno dobili prostor pod soncem in ne bodo več zanemarjeni ali drugorazredni predmeti. Seveda pa je nujno, da so učitelji primerno pripravljeni in navdušeni za stvar, kot je pač pravilo za učinkovito skupinsko delo. Ker so me v okviru IRRSAE poverili, da italijanskim učiteljem predavam o gibalni vzgoji, sem opazil, da so med njimi tudi taki, ki težko sprejemajo novosti, ker se pač bojijo, da bodo izgubili ob-

čutek varnosti, ki mu jih je dajal stari sistem. Pri tem pa sploh ni važno, koliko so stari, gre namreč za mentalno starost. Tako nekateri mislijo, da se bodo pripravljali kot doslej, ko so pač vsako leto sestavili isti ali podoben učni načrt, pri tem pa pozabljajo, da mora po novih oblikah pedagogike učni načrt izhajati iz otrok. Prej je bil učitelj središče pedagoške akcije, sedaj pa so to otroci, še bolj - posamezen otrok. To delo seveda ni lahko, je pa navdušujoče in zanimivo.«

Vojka Trampuž, učiteljica na celodnevni šoli I. Gruđen v Šempolaju.

»Na začetku vsakega šolskega leta se učitelji trpko soočamo s pojavom demografskega padca. To je eden od najbolj žgočih problemov naših šol, pa naj bodo v mestu ali okolici. Na našem koncu je zapiranje šol že dramatično razširjeno, saj so šole v Mavhinja, Medji vasi, Cerovljah in Štivanu že nekaj let zaprte. Na naši šoli letos ne bo prvega razreda in če ga tudi v prihodnjem letu ne bo, se bo šola zreducirala na dva razreda. To pa je že začetek konca... Po mojih opažanjih ne gre pojava v nabrežinskem ravnateljstvu pripisovati asimilacijskemu pritisku, ampak prav demografskemu padcu. In če otrok ni, si šolniki ne moremo pomagati.

Z ozirom na reformo osnovnih šol pa moram povedati, da na naši šoli s celodnevним poukom že tretje leto uvajamo eksperimentalni pouk, tako da nas novosti ne presenečajo. Otroci so zelo radi sprejeli novo metodo in prav nič se jim ne toži po liku razrednega učitelja. Isto pozitivno izkušnjo so imeli tudi v zgornji in saleški celodnevni osnovni šoli. Sama se šolskega leta še posebno veselim, ker upam, da bom lahko čimbolje izkoristila znanje, ki sem si ga v preteklem šolskem letu nabrala na izpopolnjevalnem študiju na Pedagoški akademiji v Ljubljani. Petdnevni tečaj IRRSAE so po mojem mnenju dobra pobuda, ki pa žal ne more zapolniti vseh vrzeli. Idealno bi bilo, da bi imeli univerzitetno izpopolnjevanje v Trstu in v slovenščini, kajti razlike v šolskem sistemu v Sloveniji so precejšnje, vendar bojim se, da tega ne bomo nikoli dosegli. Zato pa je nujno, da se učitelji sami izpopolnjujemo. Ljubljanska varijanta ima sicer dve osnovni omejevalni značilnosti: z letošnjim letom je dostopna le enemu učitelju s Tržaškega, zaradi družinskih in drugih objektivnih težav pa je marsikateremu učitelju težko, da se odloči zanj.«

Zabeležila Nadja Filipčič

Orgelski koncert mojstra Andjelka Klobučarja

Violinist Črtomir Šiškovič in organist Fabio Nossan za »Univerzo tretje starosti«

Tretji koncert v okviru »Glasbenega septembra« in prvi samo orgelski v katedrali sv. Justa, v ponedeljek, 10. t. m., je številnemu občinstvu ponudil v poslušanje vrsto manj znanih orgelskih del iz tako imenovanega »prehodnega« obdobja v drugi polovici osemnajstega in v prvi polovici devetnajstega stoletja, ko so se skladatelji v glavnem zgledovali pri starejših vzornikih Bachu in Scarlattiju. Skladbe Martinija, Baiaumontija, Schiedermayra, Czernija, Albrechtbergerja in končno Mozarta je izvajal organist Andjelko Klobučar iz Zagreba, profesor na Akademiji za glasbo v Zagrebu in titularni organist mestne katedrale, sicer pa koncertant evropskega slovesa (gostoval je tudi že pri naši Glasbeni matici).

Zlasti izraziti Bachovi vzori so bili opazni v Czerenjevem Preludiju in Fugi v h-molu, kakor tudi v treh Albrechtbergerjevih skladbah: Preludiju in

Fugi v f-molu, v Preludiju in Fugi v F-duru in še najlepše v Fugi »Kristus ist erstanden« z veličastnim zaključnim akordom. Po izrazni moči je vsekakor izstopala Mozartova orgelska skladba Adagio in Fuga v c-molu KV 546 iz skladateljevega deskega obdobja.

Martinijeva Toccata III. v štirih stavkih je kazala na plodnega skladatelja starejšega časa in na njegov kanonski slog, pri Baiaumontijevih Treh sonatah v bipartitni formi po Scarlattijevih vzorih, je prišla do izraza umirjenost skladateljevega sloga, pri Schiedermayrovih Pastoralih pa pastoralno zvočna milina.

Mojster Andjelko Klobučar se je predstavil kot tenkočuten organist, ki zna upravljati s tastiero in pedalom z veliko občutljivostjo, s čimer dosega lepo izraznost tako v pianissimih kot v fortissimih.

Dobri dve uri pred tem koncertom v katedrali sv. Justa, je v Evangeličanski luteranski cerkvi na Trgu

Panfilu za otvoritveni koncert Univerze tretje starosti v Trstu, koncertiral violiniski virtuoz Črtomir Šiškovič skupno z mladim tržaškim organistom Fabio Nossanom. Skorajda istočasnost obeh koncertov in pa majhna obveščenost je mnogim onemogočila, da bi prisostvovali obema glasbenima dogodkoma, kar je res škoda. Šiškovič in Nossan sta imela v solih ali diuh na sporedu skladbe Bacha (orgle), Telemanna (violina), spet Bacha (violina in orgle), Pachelbela (orgle), Svendsena (violina in orgle), spet Pachelbela (orgle) in za konec Rheinbergerja (violina in orgle).

Oba koncertanta sta prisotno občinstvo ogrela s svojim muziciranjem, kar velja še posebej za Črta Šiškoviča, ki je po serioznem Bachu nekaj dni prej v istem ambientu, demonstriral tudi prekrasno romantično interpretativno spevnost. (fk)

Zanimiva utemeljitev razsodbe tržaškega pretorja Piervaleria Reinottija Slovincem pripadajo enake pravice v vseh občinah tržaške pokrajine

Zdrava pamet

Človek se včasih z zaskrbljenostjo vpraša, v kakšnih časih in v kakšnem kraju živimo, če postajo sklepi, ki jih narekuje zdrava pamet, senzacija. In utemeljitev razsodbe, s katero je pretor Piervalerio Reinotti določil, da je člen 109 kazenskega postopnika pravica vsakega italijanskega državljanca slovenskega jezika v vsej tržaški pokrajini in ne samo v okoliških občinah na Krasu, je v bistvu samo sad zdrave pameti, seveda podprte z neoporečnim juridičnim izvajanjem.

Človeku, ki razmišlja neobremenjeno, bi najbrž niti ne padlo na um, da na narodnostno mešanem ozemlju ene in iste države, še več ene in iste pokrajine, ponekod pripadnikom manjšine prizna neko pravico, drugod, morda le lučaj daleč, pa mu jo odreče. Kaj takega se lahko zgodi v mestu, kot je Trst, in v deželi, kot je Furlanija-Juljska krajina, kjer je del večinskega naroda še obremenjen s prastrahom pred »slovansko nevarnostjo« in vidi tudi v priznanju pravic Slovincem grožnjo za lastno, seveda »italianissimo« identiteto. Kako trdna je lahko ta identitete pa dokazuje že sam obstoj tega prastrahu.

A dovolj s to polemiko, ki je brezpredmetna. Trezno razmišljanje tržaškega pretorja ponuja drugačne, pravno in politično pomembnejše zaključke. Predvsem tega: krhko pravno osnovo (da o moralnem vidiku ne govorimo) bi imel tisti zakon, ki bi v isti pokrajini delil pripadnike manjšine na različne kategorije. Morda bi o tem morali razmisliti v Rimu tisti, ki snujejo zakonske predloge o naši zaščiti.

V. T.

Slovenska narodnostna skupnost je priznana manjšina v vseh občinah tržaške pokrajine in ne samo v manjših občinah na Krasu. Zato je upravičeno, da se med sodno obravnavo na tržaškem sodišču uporablja tudi slovenski jezik kot predvideva člen 109 novega kazenskega postopnika.

To je z juridičnega in političnega vidika najpomembnejša trditev, s katero je tržaški pretor Piervalerio Reinotti utemeljil, zakaj je spomlad sprel zahtevo Sama Pahorja in Marka Kokoravca - prijavitelja sta se kot prizadeti stranki - naj bo proces proti misovskemu pripadniku dvojezičen. Kot smo poročali, je društvo Edinost oktobra lani ob slovesnosti za prihod Trsta pod italijansko suverenost, pridelilo protestno manifestacijo, da bi opozorilo na neizpolnjene obveznosti italijanske republike do Slovincem. Na ukaz kvesture je bila manifestacija na pločniku med Trgom Unità in nabrežjem. Komaj so slovenski manifestanti dvignili transparente, se je proti njim zapodila skupina misovskih simpatizerjev in jim jih strgala. Pahor in Kokoravec pa sta jih prijavila sodišču. Pretor Reinotti je obtoženo po daljši obravnavi oprostil, v teh dneh pa je v tajništvu sodišča položil utemeljitev svoje razsodbe, ki je zanimiva predvsem zaradi prvega dela, v katerem je sodnik utemeljil, zakaj imajo Slovenci pravico do uveljavljanja člena 109 kazenskega postopnika in torej do dvojezičnega procesa.

Zahtevi odvetnika Berdona, ki je zastopal prizadeti stranki, naj bo Pahorju in Kokoravcu dovoljeno, da se izražata v materinem jeziku in naj bo zapisnik dvojezičen, so zagovorniki obtožencev oporekali s trditvijo, da: 1. slovenska manjšina ni uradno priznana in torej ni mogoče uveljavljati člena 109 kazenskega postopnika; 2. da bi morali z zakonom določiti območja, na katerih je za slovensko manjšino člen 109 veljaven; 3. da bi morebitno vode-

nje zapisnika tudi v slovenščini krnilo pravice obrambe; 4. da bi tudi na osnovi ukazov bivše ZVU, ki jih je italijanska zakonodaja osvojila kot zakone, manjšina lahko bila priznana le v manjših občinah na Krasu, ne pa v Trstu in v Miljah.

Pretor je te ugovore zavrnil. Po njegovem mnenju je slovenska narodnostna skupnost priznana manjšina, saj je o njej govor v raznih zakonih, med katerimi člen 3 deželnega statuta, zakon o ratifikaciji osimskih sporazumov, odlok predstava vlade, s katerim je bila ustanovljena posebna (Cassandrova) komisija za preučevanje problemov manjšine, zakoni, ki ustanavljajo slovenske šole, zakon o radijskih in televizijskih programih v slovenskem jeziku, zakon o izvolitvi italijanskih predstavnikov v evropski parlament, poleg teh pa administrativni ukrepi za finansiranje slovenskih ustanov. Vse to po pretorjevi oceni dokazuje, da je slovenska manjšina uradno priznana, kot je med drugim poudarilo tudi ustavno sodišče, poleg tega pa, da imajo omenjeni odloki veljavnost na celotnem območju pokrajine, ki se ne omejujejo samo na občine na Krasu. Člen 109 kazenskega postopnika pa bi lahko po pretorjevem mnenju ocenili tudi kot praktično uresničitev zakona za ratifikacijo osimskih sporazumov, s katerim se je Italija obvezala, da bo ohranila raven zaščite, ki jo predvideva londonski memorandum.

Poleg tega je po pretorjevi oceni jasno, da je zakonodajalec namenil omenjeni člen priznanim manjšinam tudi če niso zaščiteni z globalnim zakonom, ker v členu med drugim piše »da ostajajo veljavne pravice, ki so določene s posebnimi zakoni in mednarodnimi konvencijami«.

Zaradi tega je pretor menil, da je zadostovala zahteva prizadetih strank, da se izrazi v slovenščini, da se zapisnik njihovega zasliševanja vodi tudi v slovenskem jeziku.

S torkovega vrha petstrankarske koalicije Še precej nejasnosti o vstopu SSk v večino

Pokrajinski svet bo šele v ponedeljek, 24. septembra vzel v pretres odstop odbornika za osebje Bruna Braita (KD), katerega mesto v odboru bi moral prevzeti predstavnik Slovenske skupnosti Zorko Harej. Pogojnik je v tem primeru obvezen, saj je okrog vstopa SSk v pokrajinsko politično koalicijo še precej nejasnosti in odprtih vprašanj, ki so jasno prišla do izraza na torkovem vrhu petstrankarskega zavezništva, ki ga je v Palači Diana sklical pokrajinski tajnik KD Sergio Tripiani.

Na srečanju so glede vstopa SSk v koalicijo na Pokrajini in Občini Trst prišla do izraza tri politična stališča. Delegacija pokrajinskega vodstva KD je izrazila mnenje, da bi moral biti Harej čimprej (verjetno že na napovedani seji 17. 9.) izvoljen v pokrajinski odbor na mesto Braita, katerega odstop mora v vsakem primeru formalno ratificirati skupščina. Demokristjani hočejo s tem očitno začeti takoj izvajati politični sporazum, ki je bil skle-

njen z izvolitvijo Daria Locchija za devinsko-nabrežinskega župana. Povsem nasprotna stališča pa so v torek zagovarjali republikanci, ki so s pokrajinskim tajnikom Castigligioem izrazili velike pomisleke nad morebitnim vstopom SSk v upravo. Castigligio je med torkovo razpravo celo zagrozil, da bo ob morebitni Harejevi izvolitvi za odbornika republikanski podpredsednik Pokrajine Cervesi takoj odstopil.

Neke vrste vmesno pot med stališči demokristjanov in republikancev pa so zavzeli socialisti. Njihov pokrajinski tajnik Alessandro Perelli je rekel, da PSI ne nasprotuje vstopu SSk v tržaško večinsko zavezništvo, zahteva pa, da bi o tem petstrankarska koalicija zavzela enotno stališče, da ne bo potem nesporazumov in nepotrebnih notranjih polemik, ki bi dejansko ošibile delo obeh tržaških krajevnih uprav. Še nejasno ostaja glede tega stališče socialdemokratov, ki so sestavni del večine in katerih pokrajinski svetovalec Lucio Pertusi že nekaj mesecev (zaman) trka na vrata pokrajinskega odbora.

Na sedežu KD je bilo v torek zvečer precej govora tudi o političnem incidentu na ponedeljkovi seji tržaškega občinskega sveta, katerega »žrtve« je bil socialistični odbornik za urbanistiko Eraldo Cecchini. Skupščina je z glasovi opozicije in nekaterih svetovalcev KD nepričakovano zavrnila dva upravnega sklepa s področja urbanistične politike, ki jih je oblikoval in predložil Cecchini. V Palači Diana so ponedeljkove spore precej zgledili, nekaj nejasnosti pa je vendarle še ostalo. O tem in o drugih odprtih vprašanjih bo tekla beseda na prihodnjem sestanku tajnikov petstrankarske koalicije, ki bo verjetno v začetku prihodnjega tedna. Takrat bo govor o finančnih proračunih krajevnih uprav in baje tudi o načrtovanih štafetah na Pokrajini in Občini Trst.

Danes se sestane razširjeni šolski odbor

Na pobudo Sindikata slovenske šole se danes popoldne sestane razširjeni šolski odbor, ki povezuje predstavnike Slovenske skupnosti, komunistične in socialistične stranke, Slovenske kulturno-gospodarske zveze, SSO in SSŠ. Na sestanek so vabljeni tudi ravnatelji goriških višjih srednjih šol in tržaških nižjih srednjih šol, v kolikor je ukrep o racionalizaciji šol najbolj prizadel prav te šole oziroma ravnateljstva.

Med drugim je bil tudi v našem uredništvu in na SKGZ Poslovilni obiski jugoslovanskega generalnega konzula Jakomina

Jugoslovanski generalni konzul Livio Jakomin, ki mu po štirih letih dela v našem mestu poteka mandat, je imel v teh dneh vrsto poslovnih obiskov. Tako je bil pri predsedniku Pokrajine Crozzoliu, pri tržaškem županu Richettiju in na Slovenski kulturno-gospodarski zvezi (na sliki - foto Magajna). Vmes je še našel čas za kratek obisk Primorskega dnevnika in razgovor z uredniškim kolektivom. Kot je znano, bo na mesto Jakomina kmalu prišel za generalnega konzula v Trst dosedanji vodja slovenske delegacije v jugoslovanski zvezni skupščini Jože Šušmelj.

Na pobudo sindikatov upokoencev CGIL, CISL in UIL V torek v Trstu deželni protestni shod upokoencev

Sindikalne organizacije upokoencev CGIL, CISL in UIL iz dežele Furlanije-Juljske krajine so napovedale protestno demonstracijo, ki bo prihodnji torek v Trstu.

Sindikalni predstavniki upokoencev zahtevajo, da bi dinamiko pokojnin izenačili z rastjo plač, skratka, da bi bili poviški usklajeni, nadalje zahtevajo sprejetje državnega zakona, ki bi okvirno uredil vprašanje socialnega skrbstva.

Torkov protestni shod se uokvirja v vsedržavno akcijo, ki želi predložiti javnosti in pristojnim oblastem nelahko pokojninsko problematiko. Deželna demonstracija, ki bo v Trstu, pa želi biti tudi protest proti zamudam pri uresničevanju deželnega skrbstvenega zakona, ki je bil sprejet leta 1988. Pri izvajanju omenjenega zakona bi namreč morale sodelovati tudi krajevne uprave, v resnici pa je marsikateri sklep ostal še vedno le na papirju.

Jutri slovesno odkritje Mascherinijevega kipa na zelenici sredi Trga Oberdan

Tržaška občinska uprava prireja jutri ob 12. uri na Trgu Oberdan tržačanost ob odkritju spomenika »Il cantico dei cantici«, ki ga je izdelal tržaški kipar Marcello Mascherini. Slovesnosti se bo udeležil tudi župan Franco Richetti.

Pred jutrišnjo slovesnostjo pa bo drevi ob 18.30 v dvorani Krožka za kulturo in umetnost (Ulica S. Carlo 2) javna razprava v spomin na pokojnega kiparja. Milanski založnik Vanni Scheiwiller bo podal uvodno poročilo, ki nosi naslov »Marcello Mascherini v italijanski moderni umetnosti«.

■ V torek, 18. septembra, se ob 20.30 sestane na sedežu v Ul. Battisti 14 rajonski svet za Novo mesto-Novo mitnico. Na dnevnem redu bo poleg upravnih točk tudi javna razprava o problemih, ki jih predstavljata zbiranje in uničevanje odpadkov.

Letošnji Festivalbar nocoj na valovih Radia Opčine

Nocoj ob 21. uri (s ponovitvijo v nedeljo, 16. t.m., ob 15. uri) bo na sporedu Radia Opčine oddaja Festivalbar - Verona 1990, ki jo bo v studiu vodila sodelavka Betti Cesar. Oddajo je letos omogočil pokrovitelj Duty Free Kompas iz Sežane.

Prisluhnili boste lahko pogovorom z znanimi pevci letošnjega glasbenega poletja: med temi so tudi Mango, Mietta, Marco Masini, Francesco Baccini, Ladri di biciclette, Enrico Ruggeri, Tullio de Piscopo, Fabio Concato in še vrsta drugih.

■ Združenja »Scuola popolare«, ki že dobro desetletje deluje na področju izobraževanja in kulturnega delovanja, obvešča, da ima novo telefonsko številko, in sicer 371452. Sedež organizacije, na katerem sprejema vpise za letošnje tečaje, je v Ul. Battisti 14/B.

† Zapustil si me za vedno, ljubljani

Blaž

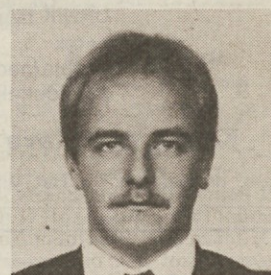
Spomin nate bo v mojem srcu večno gorel.

Andreina

Trst, 13. septembra 1990

13. 9. 1980 13. 9. 1990
Ob 10. obletnici tragične in prerane smrti našega dragega

Fulvia Slavca

se ga z bolečino v srcih spominjajo mama, oče ter vsi, ki so ga imeli radi

Dolina, 13. septembra 1990

Fulvio

Bernetičevi

Ljubljana, 13. septembra 1990

Pobuda komunistov glede referendumov o varstvu okolja

Čez slab mesec bo potekel rok za zbiranje podpisov glede treh referendumov, ki jih na deželni ravni organizira Komunistična partija. Danes popoldne bodo člani tržaške federacije KPI zbirali podpise pred trgovino Donda na Trgu Barriera, in sicer od 17. do 19. ure.

Trije referendumi se nanašajo na varstvo naravnega okolja, vsak pa načenja poseben vidik tega kompleksnega in vsekakor perečega vprašanja. Prvi se zavzema za zaščito okolja, drugi na problem odpadkov in tretji na cestne povezave.

Na deželni ravni koordinira razne pobude glede referendumov Ester Pacor, ki je na nekem srečanju o tej problematiki izjavila, da so referendumi edino orodje, s katerim lahko navadni občani hitro posežejo v zakonodajo v zvezi z zaščito okolja. Na tem področju je bilo namreč sprejetih več zgrešenih zakonov, ki bi jih bilo treba odpraviti in nato sprejeti nove, ustrežnejše zakone. Tudi v naši deželi, piše v noti KPI, je namreč naravno okolje ogroženo.

Razprava o zakonu za pomoč ostarelim

Na tržaškem velesejemskem prostoru pri Montebellu se nadaljuje sejem opreme in storitev za starostnike »50 & più«. Vrstijo se tudi predavanja in okrogle mize o težavah in problemih, s katerimi se srečujejo starejši ljudje.

Lepa slika osebe, ki je prišla v jesen življenja, je seveda človek, ki je tudi v pokoju aktiven, ki ohranja mnogo interesov, ki potuje, se posveča najrazličnejšim konjičkom itd. Stvarnost pa je mnogokrat precej različna od idealnih podob, s starostjo se namreč pojavijo številni problemi, več se nevarnost boleznih, pogostokrat se tudi socialno okolje drastično reducira na vedno večjo samoto. Ostarela oseba se znajde v težavah, ki jih ne more prebroditi sama, iz stiske naj bi ji pomagala družina in ko to ni dovolj, družba s posebnimi strukturami. O tem je bil včeraj govor na okrogli mizi o vprašanju vsedržavnega zakona o socialnem skrbstvu.

Spregovorili so predstavniki različnih strank, soglašali pa so o tem, da je treba pripraviti osnovne norme, ki naj ščitijo slehernega državljanca. Osnovna skrb zakona more biti prav človek, ki potrebuje pomoč, to je človek kot konkretno bitje, ki živi v določenem okolju, ob njem pa je treba seveda upoštevati tudi družino in družinske vezi.

Zakon torej ne bi smel izpostaviti le vloge javnih ustanov in se prvenstveno posvetiti njihovi ureditvi, ampak bi moral predvsem uresničiti tri osnovne postavke: obrambo človekovega dostojanstva, socialno enakost in družbeno solidarnost. Skratka, ustanove bi se morale prilagoditi omenjenim potrebam, ne pa obratno, človek potrebam ustanove.

Tragična veriga segla tudi na Tržaško Samomor v avtu

Vrsti samomorov, ki se tragično odigrajo v avtomobilu spremenjenem v plinsko celico, se je pridružil še tržaški primer. Včeraj popoldne okoli 10. ure je namreč skupina Tržačanov, ki se je podala na sproščujoč tek po bazoviški gmajni, najprej opazila samotno parkirani rdeči fiat panda, nato pa v njem še osebo oziroma truplo. Poklicali so karabinerje, ki so ugotovili, da gre za 33-letnega Roberta Lucchesija, ki je stanoval v Trstu, v Ul. Ghirlandaio.

Lucchesi je za samomor uporabil metodo, ki se je je letos poslužilo že več oseb. V notranjost avtomobila je namreč z dodatno cevjo napeljal izpušno cev, prižgal motor in nato umrl zaradi zadušitve. Preiskovalci so mnenja, da je Lucchesi prišel na gmajno pri Bazovici predvčerajšnjim zvečer, kar pomeni, da je bil že več ur mrtev, ko so našli njegovo truplo. Zaenkrat ni znano, zakaj se je Roberto Lucchesi odločil za samomor.

Vsekakor pa je dejstvo, da se samomori z zadušitvijo v avtomobilu tako presunljivo vrstijo, več kot zaskrbljujoče. Tudi ob tem tržaškem primeru, ki naj bi bil po večini izračunov že 13. v Italiji od prvega septembra dalje, se nam novinarjem neizprosno postavlja vprašanje poročanja o podobnih dogodkih. Z več strani je bilo namreč slišati pripombe, da podrobno poročanje spodbuja bralce k sličnim, tragičnim odločitvam. Vendar pa večina strokovnjakov meni, da poročanje kot tako nima takšnih učinkov, vendar pa osebe, ki bi se tudi drugače odločile za samomor, usmerja k določenemu načinu izvedbe samomora. Bistveno vprašanje pa seveda ostaja, zakaj se toliko oseb odloča za samomor.

pismo uredništvu

Še o obrtniški coni v Dolini in o odnosu uprava - občani

Spoštovano uredništvo, pismu uredništvu, poslanemu tudi na Občino Dolina in spremljenemu z 230 podpisi vaščanov, je kmalu sledil odgovor, saj je že naslednji dan odgovoril bivši župan občine Dolina in tedne pozneje tudi odgovorni za dela obrtniške cone v Dolini gospod Pangerc.

V odgovorih teh dveh oseb zgleda, da smo Dolinčani nekam zaspali in nas ne zanima, kaj se godi na Občini in v občini, ker ne sledimo občinskim svetom in ne gremo brat na objavo desko, kaj je bilo sklenjeno.

Toda vidite, tega ne delamo, ker smo bili prepričani, da taka uprava, ki se sklicuje na demokracijo in pravično levičarsko politiko, dela v našo korist. Na žalost smo se globoko zmotili. Sprejeli smo šele sedaj, da smo zapuščali ljudem, ki niso bili vredni.

Zato smo zbrali ožji odbor, ki je že imel prve stike z nekaterimi organi in jih mora še imeti, da se uredi ta problem tako, da bo zadovoljil vse.

Pred sestankom z novim županom in občinskim svetom mislimo sklicati množični sestanek z vaščani Doline, na katerem mislimo razpravljati tudi o vseh problemih, ki tarejo Dolino in jih ni malo.

Celestin Canziani

Prijazno pismo, ki je prišlo vzgojiteljem iz daljnega Texasa

Mlada Sophia in njen spomin na slovenščino in Dijaški dom

»Dragi Dijaški dom, kako ste vsi? To je Sophia, ki piše, ali se me še spomnite? Nekateri me verjetno ne poznate. Jaz sem živela v Dijaškem domu eno leto, zatem sem šla v Ameriko. Za tiste, ki me poznate, mi manjkate zelo dosti. Vsaki dan se spominjam na tiste čase, ko smo preživeli skupaj.«

Tako se pričinja pismo, ki ga je napisala štirinajstletna Sophia Polonsky Dijaškemu domu iz daljne Amerike, točneje iz San Antonia v Texasu, kjer danes živi. Sophia je nekaj časa preživela v tržaškem Dijaškem domu, naučila se je tudi slovenščino in kljub nekaterim nerodnostim zna po slovensko tudi pisati. Prav pismo, ki ga je poslala je dokaz za to, v njem pa je ob pozdravih in spominih še prošnja, naj ji pošljejo kako slovensko knjigo. »Moja slovenščina se je poslabšala odkar sem šla iz Dijaškega doma,« pravi Sophia, ki jo skrbi, da bi pozabila jezik, ki je »najlepši jezik na svetu« in ji mimo vsega pomeni tudi veliko lepih osebnih spominov.

Pisma so se v Dijaškem domu razveselili, saj je prišlo iz srca deklice, ki je za svoja leta izjemno zrela. V sloven-

ski zavod je prišla po nenavadni poti, očitno pa ji je ambient prirastel k srcu in se ga rada spominja. Prijazne besede mlade deklice so vsekakor za Dijaški dom veliko zadoščenje in največji kompliment, saj je v njem veliko lepih občutkov in spominov, ki ohranjajo nekaj tisoč kilometrov dolgo vez med mlado Sophio, ki živi v Texasu in slovenskim Dijaškim domom, ki gleda na Tržaški zaliv. Skratka, gre za povsem drugačne spomine od tistih, ki vežejo nekatere mlade ljudi na zavodsko življenje, ki ima marsikdaj okus pelina. Resnica je, da Dijaški dom ni bil nikoli zavod za »poredne« otroke, ampak prijazen dom, kar najlepše dokazuje prav Sophia. Konec koncev je s sabo odnesla spomin, ki je obsežnejši od preprostih prijateljskih vezi, to je »spomin« na slovenski jezik in kulturo.

Na sliki Sophia Polonsky z mlajšimi sesticama Uno in Nairo.

Z avtobusom na proslavo

ZSKD obvešča, da bo ob praznovanju 100-letnice rojstva Franceta Bevka, ki bo v nedeljo v Zakojci nad Cerknem, možen brezplačni avtobusni prevoz iz Trsta. Interesenti se lahko prijavijo danes in jutri na sedežu ZSKD v Ul. sv. Franciška 20 (tel. 767303) od 9. do 12. ure. Razpeložljivo je omejeno število mest, avtobus pa bo odpeljal v nedeljo ob 9. uri izpred uradov Kompassa na Fernetičih (jugoslovanska stran).

Sejm bil je živ...

Oljkarstvo, vinogradništvo, ribogojništvo, raznorazne razstave in pričevanja iz bogatega kmečkega sveta, predavanja in srečanja... Naši razstavljalci Vas pričakujejo z dobro založenimi kioski z domačim vinom in hrano

V Boljuncu od 14. do 17. septembra na KMETIJSKIH DNEVIH '90

URNIK RAZSTAVE:

petek 17 - 22
sobota/nedelja 9 - 22
ponedeljek 17 - 22

Kioski, predstave in ples vsak dan do 24. ure

"Dneve" prireajo Občine: Trst, Milje, Devin-Nabrežina, Dolina, Zgonik, Repentabor

gledališča

GLEDALIŠČE VERDI

V torek, 18. t. m., ob 20.30 bo v Mali dvorani gledališča Verdi koncert dua, ki je leta 1989 osvojil prvo nagrado na mednarodnem natečaju Sergio Lorenzi in ki ga sestavljata Clevee Greensmith (čelo) in Carole Presland (klavir). Na programu bodo skladbe L. van Beethovna, J. Brahmsa in S. Barbera.

koncerti

Glasbeni september

Danes, 13. t. m., ob 20.30 bosta v Evangelizacijski cerkvi nastopila bariton Thomas Jesatko in pianist Werner Doermann. Na sporedu bodo Shumannove in Schubertove skladbe.

Devinski grad

Od 15. do 22. t. m. bo na sporedu tretja izvedba mednarodnega glasbenega natečaja "Castello di Duino", ki je letos namenjen violončelu. Prva izločilna preizkušnja bo v soboto, 15. t. m., ob 10.30 v Devinskem gradu. Udeležencev je 42 in prihajajo iz ZDA, Sovjetske zveze in Japonske.

Glasbena matica vabi v torek, 18. t. m., ob 20.30 v evangeličansko luteransko cerkev, Trg Panfilij, na koncert Mladinskega pevskega zbora SEVERAČEK iz Libereca (ČSFR). Dirigent Milan Uher.

Repentabska cerkev

V nedeljo, 16. t. m., ob 18. uri se v repentabski cerkvi pričnejo glasbeni popoldnevi stare in sodobne glasbe, ki jih prireja GALLUS CONSORT v sodelovanju s tržaškim deželnim sedežem RAI in tržaško pokrajino. Na sporedu bo glasba 18. stoletja dežele Kranjske v izvedbi čembalista MILKA BIZJAKA.

razstave

V Trstu je na ogled vrsta razstav, ki spadajo v okvir pobude »Neoklasicizem - aktualnost in zgodovina Trsta« in ki bodo na ogled do konca decembra.

V Vili Sartorio je na ogled razstava »Neoklasicizem - umetnost, arhitektura in kultura v Trstu«, v Muzeju Revoltella »Aktualnosti neoklasicizma«, urnik: vsak dan 10.00-13.00, ob četrtek in petkih 10.00-22.00, ob nedeljah 10.00-13.00 in 17.00-20.00, v bivšem anglikanskem templju pa je na ogled razstava »Potovanje, potniki, neoklasicizem«. Urnik: vsak dan 10.00-13.00 in 17.00-19.00.

V občinski razstavnici dvorani na Trgu Unità je na ogled razstava »Nacrti za cesarja«. Urnik: vsak dan 10.00-13.00 in 17.00-19.00.

Na gradu sv. Justa bo razstava ruskega slikarja, kostumista in designerja Erteja odprta do konca septembra. Urnik: od 10. do 19. ure.

Na sedežih letoviških ustanov v Miljah in v Sesljanu bosta do 15. t. m. odprti razstavi grafik Alpe-Jadran. Razstavljalci bodo italijanski, jugoslovanski in avstrijski umetniki. Urnik: od 9. do 13. ure - ob sobotah in praznikih zaprto.

KD Kraški dom obvešča, da je odprta slikarska razstava Milana Bizjaka v pokrajinskem muzeju v Repnu do 16. t. m. Urnik: ob delavnikih od 18. do 20. ure, ob nedeljah od 10. do 13. ure ter od 16. do 20. ure.

V občinski razstavnici dvorani na Trgu Unità je na ogled razstava o alpinizmu Emiliju Comiciju.

V pritličnih prostorih TKB v Ul. F. Filzi 10 je na ogled razstava akvarelov JOŽETA ŠAJNA.

kino

ARISTON - 17.45, 22.15 Mr. & Mrs. Bridge, r. James Ivory.

EXCELSIOR - 18.00, 22.15 Revenge, r. Tony Scott, i. Kevin Costner, Anthony Quinn.

EXCELSIOR AZZURRA - 18.30, 22.00 Mahabharata, r. Peter Brook.

NAZIONALE I - 16.30, 22.15 Society, the horror, □

NAZIONALE II - 16.30, 22.00 La corsa più pazzo del mondo 2, i. John Candy.

NAZIONALE III - 16.20, 22.15 Ramba III - la vendetta bestiale, □□

NAZIONALE IV - 16.30, 22.15 L'irlandese, i. Anthony Hopkins, Jean Simmons.

GRATTACIELO - 17.30, 22.15 Ancora 48 ore, i. Eddie Murphy.

MIGNON - 16.30, 22.15 Doppia identità, i. Theresa Russell.

LJUDSKI VRT - 21.00 Parenti, amici e tanti guai.

EDEN - 15.30, 22.00 Malliziosi turbamenti di Eva giovane studentessa, porn., □□

CAPITOL - 17.00, 22.00 Senti chi parla, i. John Travolta, Kristie Alley.

LUMIERE - 17.00, 22.15 Brazil, r. Terry Gilliam, i. Robert De Niro.

ALCIONE - 17.30, 22.10 Forza maggiore, r. Pierre Jolivet, i. Alan Bates, Francois Cluzet.

RADIO - 15.30, 21.30 Umida e bionda, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 13. septembra 1990 JANEZ

Sonce vzide ob 6.40 in zatone ob 19.21 - Dolžina dneva 12.41 - Luna vzide ob 1.00 in zatone ob 16.25.

Jutri, PETEK, 14. septembra 1990 KORNELIJ

PLIMOVANJE DANES: ob 8.08 najvišja 17 cm, ob 13.04 najnižja 6 cm, ob 17.47 najvišja 16 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 20 stopinj, zračni tlak 1017,8 mb narašča, brezvetrje, vlaga 55-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 21,8 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Paola Bellis, Alessio Diblasi, Alessio Polo, Matteo Crozzoli, Marla Hdidou, Paola Mohovich, Fabrizio Finzi, Gabriele Minio, Giovanni Marchi.

UMRLI SO: 44-letna Vilma Fidestri, 82-letna Rosa Bellé, 83-letni Virgilio Zuan, 86-letna Vittoria Iaiza, 82-letna Laura Petronio, 94-letna Maddalena Bosmans, 80-letni Arrigo Serbo, 81-letni Giulio Tavcar.

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 10.,

do sobote, 15. septembra 1990

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Largo Sonino 4, Trg Libertà 6, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Milje - Lungomare Venezia 3.

BOLJUNEC (tel. 228124) in SESLJAN (tel. 414068) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Largo Sonino 4, Trg Libertà 6, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Milje - Lungomare Venezia 3.

BOLJUNEC (tel. 228124) in SESLJAN (tel. 414068) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Milje - Lungomare Venezia 3.

BOLJUNEC (tel. 228124) in SESLJAN (tel. 414068) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

razna obvestila

Godbeno društvo Prosek vabi v glasbeno šolo novo godbenike. Vpisovanje in informacije vsak torek in petek od 20. do 21. ure v Soščevi hiši.

Deklški pevski zbor Glasbene matice sporoča vsem dekletom, ki bi se nam rade pridružile, da se lahko oglašijo na sedežu GM danes, 13., ali jutri, 14. t. m., ob 19.30.

ŽPZ Ivan Grbec - Škedenj, Ul. di Servola 124, obvešča svoje pevke, da bo začel novo pevsko sezono v ponedeljek, 17. t. m., ob 20.30 v društveni dvorani. Srčno vabljen nove pevke. Za informacije poklicati na tel. št. 822605.

Pevski zbor Fantje izpod Grmade obvešča pevce, da bo prva vaja jutri, 14. t. m., ob 20.30. Vabljeni tudi novi pevci!

Knjižnica Pinko Tomažič in tovariši je v septembru zaprta zaradi preureditve knjižnega fonda.

TPPZ Pinko Tomažič — sezona 1990/91 — Bliža se 20. obletnica ansambla in 50. obletnica vstaje proti nacifasizmu. Predstavniki pokrajinskega odbora VZPI in odbora TPPZ P. Tomažič so obiskali predstavnike republiškega odbora ZZZB NOV Slovenije. Pogovarjali so se o pripravah na 50. obletnico vstaje slovenskega naroda. V četrtek, 20. t. m., ob 20.30 bo v obnovljenih prostorih TPPZ P. Tomažič prva odborova seja. V petek, 21. t. m., ob 20.30 pa bo vaja celotnega ansambla. Vabljeni tudi novi pevci!

izleti

Zadružni center za socialno dejavnost in Društvo slovenskih upokojenecv prirejata 3., 4., 5. in 6. oktobra izlet v Budimpešto. Prijave in informacije na sedežu Zadružnega centra v Trstu, Ul. Cicerone 8/b, tel. 360324, od danes, 13. t. m., dalje.

Ob praznovanju 500-letnice rudnika organizira Sindikat upokojenecv SPI - CGIL od Domja v petek, 21. t. m., izlet v Idrijo in bolnico Franjo. Vpisovanje na tel. št. 228597 ali 228909.

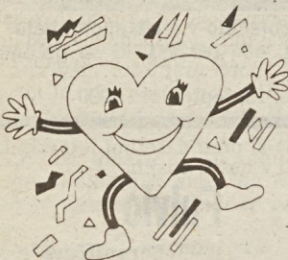
SK Devin organizira ob Oktoberfestu štiridnevni izlet v Salzburg in München od 21. do 24. t. m. Za vpisovanje in informacije Jordan Purič, tel. 327196, in Bruno Škerk, tel. 200236.

menjalnica

12. 9. 1990

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1182,90	1155.—
Nemška marka	746,03	740.—
Francoski frank	222,74	219.—
Holandski florint	661,80	650.—
Belgijski frank	36,280	35.—
Funt šterling	2202,55	2160.—
Irski šterling	2002.—	1960.—
Danska krona	195,48	191.—
Grška dramma	7,595	7.—
Kanadski dolar	1017,85	970.—

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Japonski jen	8,563	8.—
Švicarski frank	895,60	885.—
Avstrijski šiling	106,048	104.—
Norveška krona	193,25	189.—
Švedska krona	203,77	194.—
Portugalski eskudo	8,428	7.—
Španska peseta	11,867	11.—
Avstralski dolar	968,30	900.—
Jugoslov. dinar	—	100.—
ECU	1544,80	—

ZALJUBLJENI V NEMŠČINO

Z GOETHEJEM V SRCU SPOZNAŠ NEMŠKI JEZIK

TRST — Ul. del Coroneo 15 — Tel. (040) 732057

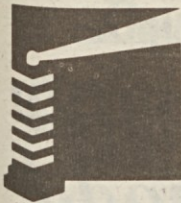
Tečaji s posebnim urnikom (13.00-14.30), jutranji intenzivni tečaji, normalni večerni tečaji, tečaji za otroke, tečaji za komercialni jezik.

Vpisovanje od 24. septembra do 5. oktobra 1990 (razen ob sobotah) od 10. do 14. in od 16. do 19.30.

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Tel.: Sedez 040/67001 Agencija Domjo 831.131 Agencija Rojan 411.611

Polemike na beneškem filmskem festivalu

»Zločin« na Lidu

BENETKE — Kriminalka na Lidu: Peter Del Monte je s štirinajstimi vbodi umoril filmsko umetnost. Zločincu so že sodili na tiskovni konferenci, sicer pa bodo o njegovi usodi odločali gledalci, ko bo (če bo sploh) njegov film Tracce di vita amorosa v distribuciji.

Neuspehi so kdaj lahko tudi hvaležen predmet poročanja, v tem primeru pa res ne vem, kako je pravzaprav mogoče, da si tako slab film utre pot do festivala oziroma do tekmovalne sekcije. Še celo v primeru, da bi kdo filma ne gledal in bi se omejil na branje dialog liste, bi Del Monte ne smel nikamor. Ko že toliko govorimo o cenzuri in razpravljam, če bo smel Henry and June v dvorane v originalni ali prečiščeni verziji, potem si prosim postavimo roko na srce in si enkrat za vselej zastavimo ključno vprašanje o popolni krizi etične avtocenzure.

Marzullo, ki se sprehaja po Lidu, kot bi ga moral zdaj zdaj Valentino vprašati, če bi reklamiral njegove modele, Sgarbi, ki je predvčerajšnjim prejel posebno nagrado za dobro opravljeno delo filmskega kritika, Del Monte, ki si upa podpisati in predstaviti Tracce di vita amorosa. To izkrivljeno pojmovanje spektakla in "filmske umetnosti", to zgrešeno tolmačenje "moči" (na primer televizije nad kinematografijo) in tile možicljivi bodo pokopali film, za katerega vsi po vrsti trdijo, da jim je toliko do njega. Vodstvo Beneškega festivala bi moralo poseči, sicer pa menim, da bi morali selektorji iz poštenosti priznati vsaj napako, ki so jo naredili, ko so uvrstili Del Monteja v program. Vsakemu režiserju se lahko kdaj zatakne, slabih filmov pa ni treba nujno pošiljati na festivale, kjer bodo lahko deležni le sprejema, ki si ga zaslužijo. Zato pa se lahko za afero Del Montejevega "spacka" skriva še kaj drugega, ki nima nikakršnega opravlja s filmsko umetnostjo, pač pa lahko koristi vsem, ki bi radi dokončno pogubili režiserja. »Naj ga raztrže kritika!« pa je Del Monteja konec.

Tudi če bi hotela, Del Monteju kljub vsemu pomagati, bi mu ne mogla. Povsem drugače pa se piše ameriškega režiserju Spiku Leeju, ki ima režijo v krvi. Mo' Better Blues spada med najboljše filme letošnjega festivala, lahko bi celo upal v nagrado, vsaj za sijajnega protagonista Denzla Washingtona.

Film je kar se da preprost, saj opisuje dvajset let življenja glasbenika Bleeka Gilliamia, ki

Denzel Washington v Leejevem filmu Mo' Better Blues

živi za trobento, za jazz in blues glasbo, za dve ženski (Clarke in Indigo), za prijatelje. V nočnih klubih utripa svojevrstno življenje, ki ima lahko tudi neprijetne odtene, glasbeniki pa so največkrat žrtev bohemke "way of life". Dejstvo, da si bo Bleek pomagal iz krize na najbolj burjujski način, to je s poroko in nato še z rojstvom (z neposrednim prenosom poroda) ljubkega sinčka, še ne pomeni, da se je družina Gilliam odrekla čaru neprespanih noči, zakaj njih lokalov in narobe svetu, v katerem se obnavlja magija jazz.

EVA FORNAZARIČ

sklad mitje čuka

jelka cvelbar

Mati kot prvi test

Prejšnjikrat smo ugotovili, da otrok med svojo rastjo in razvojem ne »eksperimentira« samo s predmeti, marveč tudi z živimi bitji. Tudi pri osebah, ki jih ima blizu, rad ugotavlja, kakšne so njihove reakcije ob različnih priložnostih. In kdo je otroku najbližje in najbolj primeren za tako ugotavljanje, če ne mati?

Kmalu ugotovi, da so zakonitosti pri predmetih vedno enake: žoga se bo vedno kotalila naprej, če na svoji poti ne bo srečala ovire. Zakaj pa mama ne reagira vendar enako, čeprav otrok - tako je njegovo mnenje - počenja vedno isto?

Taka vprašanja delajo otroške »poskuse« z ljudmi tako privlačne, težavne in vselej dolgotrajne. Težko je razumeti, zakaj je ogenj v hiši, če odraslemu rečeš, da je neumen ali če nekomu naravnost poveš, da ga ne maraš.

Prav zaradi tega, ker je tako poizkušanje tako nevarno v očeh otroka, se ga majhni otroci raje lotevajo pri osebah, katerim slepo zaupajo, za katere so prepričani, da jih ljubijo in popolnoma razumejo. Največkrat je taka oseba ravno mati.

Le ob njej si upajo stisniti zobe, ko bi bilo treba nekaj pojesti ali reči njenemu ukazu ne. Trdno so prepričani, da bo mama kljub vsemu sedla zvečer na rob njihove postelje, vedo, da bo prišla ponoči, če jih bo treba tolažiti.

Pri drugih sorodnikih otroci niso dovolj prepričani, da bo tako. Zelo jasno se pokaže to otroško obnašanje, ko so otroci v bolnišnici: dokler so sami s sestrami in zdravniki, so zelo junaški, ko pa zagledajo mamo, jih zgrabi jok. Dokler ni bilo mame se je otrok bal pokazati svoje občutke - mamin varni objem pa je sprostil njegov jok.

Podobno obnašanje lahko opazimo tudi ob drugih priložnostih. Ob mami otrok veliko več joka, otrok je neubogljiv, trmoglav... Vendar na tako obnašanje ne smemo gledati vselej kakor na kazni za mater, prej bi bil lahko to otrokov »kompliment« materi. Triletni otrok, ki je v vrtcu slišal nekoga reči »Neumna krava!«, ne bo tega ponovil materi, ker ve, kaj to pomeni. Ponovil ji bo zato, ker bo najprej pri njej poizkušal, kako se človek odzove na take besede. Ponovil jih bo materi zato, ker materi zaupa.

Vendar se s tem ne smemo igrati. Absolutno se takim besedam ne smemo smejati, kajti tako vnašamo v otroka lažno informacijo. Veliko bolj bo, če bo mati takoj povedala, da nima rada takih besed. Ali, ko bi otrok vztrajal, da bi pre-

šla mimo in otrokovo pozornost preusmerila na kako drugo opravilo. Na tak način, ob taki reakciji matere se bo otrok naučil, da mati in njej podobni niso najboljši subjekti za eksperimentiranje z grdimi besedami. Tako se bo za take »besedne spopade« obrnil ob vrstnikov. Ko bi pa nasprotno na tako, prvič izgovorjeno grdo besedo reagirali s klofuto, bi mu to pomenilo, da je počel nekaj nedovoljenega in bi ga, morebiti, še bolj utrdilo v njegovi vztrajnosti ponavljanja grdih besed. Poskušal bi, ali mu mama res lahko dokončno prepove to početi. Jasno je, da to ni mogoče. Zato je tudi ob drugih priložnostih bolje, da starši reagirajo prej modro kot pa neodstopajoče. Če si večji otrok noče enkrat zvečer umiti zob, potem je le bolje, da za enkrat rečemo: »Dobro, za danes naj bo!«, kot pa, da bi vztrajali v nečem, kar pravzaprav ne moremo doseči. Taka dopušča reakcija staršev je za otroka tako nezanimiva, da bo morda popolnoma pozabil naslednji večer znova sitnariti.

Če pa bi še vztrajal, o tem naj se starši z njim dogovorijo, da toliko časa ne bo jedel sladkarij, dokler si zvečer ne bo umil zob. (Sladkarije pa naj pridejo jutro po opravljenem dejanju, ne pa na lepe besede: »Saj si bom no-coj!«)

Jasno je po vsem tem, da gre pri teh otroških eksperimentih predvsem za to, kako starši reagiramo. Če naša reakcija ni primerna - predvsem za to, ker si nismo dali časa za premislek - lahko postane otrokovo eksperimentiranje v nadaljevanju za nas provokacija. Otroki, ki je na primer vrgel skodelico z mize in pri tem opazil zanj zanimive in vznemirljive reakcije staršev, bo nadaljeval s tem početjem ne zato, ker bi še naprej eksperimentiral, pač pa zato, ker ga bo zabavalo gledati odrasle, ki kot naprošene lutke vedno znova pobirajo skodelico izpod mize.

Vzrok pa je ravno ta, da se starši pustijo imeti za lutke. Ob zaključku torej obnovimo: otroci delajo poizkuse s spredmeti in z ljudmi. Ko se bojijo delati te svoje poskuse z drugimi, najraje testirajo najprej mame. Če starši mirno reagirajo, postane ta reakcija za otroke nezanimiva in s početjem ne nadaljujejo, ker jih dolgočasi. Če pa je reakcija staršev živahna, lahko preraste otrokov poizkus v pravi izziv. Kako in kdaj izkoriščati to znanje, pa je moment, ki ga bodo ugotovili sami starši, če si bodo dali dovolj časa na razpolago za opazovanje svojih otrok.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	TV Slovenija 1	TV Koper	RADIO TRST A
9.00 Risanke: Tao Tao 9.30 Nad: Santa Barbara 10.15 Film: Una storia importante (kom., It. 1987, r. Amasi Damiani, i. Valeria Ciangottini) 11.55 Vreme in kratke vesti 12.05 Nanizanki: Su e giù per Beverly Hills, 12.30 Fuorilegge 13.30 Dnevnik 14.00 Variete: C'è la fortuna 14.15 Film: I giganti del mare (pust., ZDA 1959, r. M. Anderson, i. G. Cooper) 16.00 Mladinska oddaja: Aspettando Big! 17.10 Nad: Canne al vento 18.15 Nan.: Cuori senza età 18.45 Nad: Santa Barbara 19.40 Almanah in vreme 20.00 Dnevnik 20.40 Film: La scuola della violenza (dram., VB 1967, r. James Clavell, i. Sidney Poitier) 22.25 Dnevnik 22.35 TV film: La neve nel bicchiere (r. Florestano Vancini, i. Massimo Ghini, i. del) 24.00 Dnevnik in vreme 0.10 Lit. nagrada Fregene 0.30 Mezzanotte e dintorni	9.00 Nanizanki: Lassie, 10.25 Il mistero del Morca, vmes risanke in dok. 11.10 Nanizanka: Ho sposato tutta la famiglia 11.55 Nadaljevanje: Capitol 13.00 Dnevnik 13.30 Rubrika o gospodarstvu 13.45 Nadaljevanje: Beautiful 14.30 Nan.: Saranno famosi 15.15 Variete: Ghibli 16.00 Nan.: Mr. Belvedere 16.25 Film: California Express (kom., ZDA 1947, r. M. Le Roy, i. C. Colbert) 18.00 DP v golfu (iz Albarelle) 18.30 Dnevnik - športne vesti 18.45 Nanizanka: Le strade di San Francisco 19.45 Dnevnik in sport 20.30 Film: Vi amo (dram., Fr. 1980, r. Claude Berri, i. Catherine Deneuve, Jean-Louis Trintignant) 22.15 Dnevnik - nocoj 22.25 Aktualno: Benetke '90 23.05 Film: Arrivederci all'inferno, amici (dram., CSFR, r. J. Jakubisko, i. Olinka Berova, Jan Melkovic, Mila Beran) 0.20 Dnevnik in horoskopi 0.45 Film: Donne facili (r. C. Chabrol, i. B. Lafont)	12.25 Film: L'abito nero da sposa (dram., It. 1945, r. Luigi Zampa, i. Fosco Giachetti) 14.00 Deželne vesti 14.10 Dokumentarec: Borneo, l'orango di Kalimantan 15.10 Film: La notte ha mille occhi (krim., ZDA 1948, r. John W. Farrow, i. Edward G. Robinson) 16.30 Rubrika: Rally 17.00 Italijansko prvenstvo v atletiki (iz Pescara) 18.45 Športna rubrika: Derby (vodi Aldo Biscardi) 18.55 Vreme in dnevnik 19.30 Deželne vesti 19.45 Kolesarstvo 20.00 Aktualnosti: Bambirichinate (vodi Enza Sampò) 20.30 Film: Amadeus (biog., ZDA 1984, r. Milos Forman, i. Tom Hulce, F. Murray Abraham, Elizabeth Berridge, Simon Callow), vmes (21.50) večerni dnevnik 23.10 Rubrika: Gli intrattabili - Uto Ughi 0.05 Nočni dnevnik 0.35 Aktualnosti: Blob v Benetkah	8.50 Video strani 9.00 Spored za otroke in mlade: nanizanka Grizli Adams 9.25 Šolska TV: dok. Otrok in šola, 9.55 izobraž. oddaja Kruh skozi stoletja, 10.30 tečaj angleščine za najmlajše Muzzy in Gondoland 10.40 Mozaik: Slovenci v zamejstvu 11.10 Nanizanka: Zakon v Los Angeles (pon.) 11.55 Video strani 15.00 Mozaik (pon.) 15.30 Žarišče (pon.) 16.00 Sova (pon.) 16.55 Poslovne informacije 17.00 Dnevnik 17.05 Šolska TV (pon.) 18.25 Spored za otroke in mlade: risanka, 18.35 nan. Čudežna leta 19.00 Risanke in TV okno 19.20 Dobro je vedeti 19.30 Dnevnik in vreme 20.05 Nadaljevanje: Mihajlo Lomonosov (6. del) 21.25 Tednik 22.30 Dnevnik in vreme 22.50 Nočni program Sova, vmes nan. Vse razen ljubezni in Srce mesta	12.30 Zgodovina športa po želji: Juke Box 13.00 Dokumentarec: Campo Base 13.45 Oddaja o ameriškem nogometu: USA Sport 15.30 Oddaja o boksu: Bordo Ring 19.00 Odprta meja 19.30 Stičišče 20.00 Rubrika: Tuttocalcio 20.30 Rubrika: Veliki tenis 22.15 TVD Novice 22.30 Tednik: Gol d'Europa 23.30 Oddaja o boksu: Bordo Ring 0.30 Veliki tenis (pon.)	7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 8.00, 14.00 Deželna kronika; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.10 Ekologija danes za boljši jutri; 8.25 Evergreeni; 9.10 Mladinska nadaljevanje: Prigode Huckleberryja Finna (Mark Twain, 3. del); 9.50 Instrumentalni solisti; 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Rock zvezde; 12.00 Dobrodošlo poletje; 12.30 Orkestri; 12.40 Z naših festivalov; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Poletni mozaik; 16.00 Stari časi družabnosti; 16.45 Potpuri; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album: Brahmsov teden; 18.00 Jugoslavija 1941-1945; 18.30 Soft music; 19.20 Zaključek.
CANALE 5	RETE 4	ITALIA 1	ODEON	TELEFRIULI	RADIO KOPER
8.00 Nanizanke: Simon Templar, 9.00 Alfred Hitchcock, 9.30 Diamonds 10.30 Film: Il grande amore (dram., ZDA 1939, r. Edmund Goulding, i. Bette Davis) 12.30 Nanizanka: Due come noi - Sete di potere 13.30 Kviza: Cari genitori, 14.15 Il gioco delle coppie 15.00 Rubrike: Agenzia matrimoniale, 15.30 Ti amo, parliamone, 16.00 Cerco e offro, 16.30 Cara TV 16.55 Kvizi: Doppio slalom, 17.25 Babilonia, 17.50 O.K. Il prezzo è giusto, 19.00 Il gioco dei nove (vodi Gerry Scotti), 19.45 Tra moglie e marito 20.30 Film: A tu per tu (kom., It. 1984, r. Sergio Corbucci, i. Johnny Dorelli, Paolo Villaggio) 22.30 Nanizanka: Charlie's Angels - Angeli e oro 23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show 1.00 Nanizanka: Marcus Welby M.D. - Gli amici altolocati	8.30 Nanizanka: Bonanza 9.30 Nadaljevanje: Una vita da vivere, 10.00 Amandoti, 10.30 Aspettando il domani, 11.00 Così gira il mondo 11.30 Nanizanka: La casa nella prateria 12.30 Otroška oddaja: Ciao Ciao in risanke 13.35 Nad.: Sentieri 15.40 Nanizanka: Falcon Crest - La fenice 16.45 Nadaljevanje: Andrea Celeste, 17.50 La valle dei pini 18.20 Nanizanka: General Hospital 19.25 Nad.: Febbre d'amore 20.30 Aktualnosti: Ciak a Venezia 20.40 Film: Il segreto di Agatha Christie (dram., VB 1979, r. Michel Apted, i. Vanessa Redgrave, Dustin Hoffman, Timothy Dalton) 22.30 Film: Senza tetto nè legge (dram., Fr. 1985, r. Agnès Varda, i. Sandrine Bonnaire) 0.30 Nanizanki: Mannix, 1.30 Barnaby Jones	7.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao in risanke 8.30 Nanizanke: Superman, 9.00 Ralph Supermaxie-ro, 10.00 Boomer, cane intelligente, 10.30 Skippy il canguro, 11.00 Rin Tin Tin, 11.30 Flipper, 12.00 La famiglia Adams, 12.30 Benson, 13.00 La famiglia Bradford - Triangolo, 14.00 Happy Days - Bolle di sapone, 14.30 Compagni di scuola, 15.00 Supercar 16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes nanizanka Balliamo e cantiamo con Licia in risanke 18.00 Nanizanke: Batman, 18.30 Supercopier, 19.30 Casa Keaton 20.00 Risanke: Teddyjeve dogodivščine 20.30 Film: Oxford University (kom., ZDA 1984, r. Robert Boris, i. Rob Lowe, Amanda Pays) 22.30 Nogomet: italijanski pokal, Lazio-Modena 0.30 Rubrika: Grand Prix 1.40 Nanizanki: Chips, 2.40 Benson	9.00 Nan.: 4 in amore, 9.30 Captain Nice, 10.30 Collaborators, 11.30 Le spie 12.30 Film: In risanke 15.00 Nan.: Captain Power 15.30 Film: Don Milani (biog., It. 1966, r. Ivan Angeli) 17.00 Nanizanki: Palcoscenico, 18.00 Galactica 19.00 Film: In risanke 20.00 Nan.: Flash Gordon 20.30 Film: Che cavolo mi combini papà (kom., Fr. 1981, r. Jean Paul Rappena, i. Yves Montand) 22.30 Film: Ninja scontro finale (krim., Fil. 1987, r. W. Chan, i. Paul Torcha) 24.00 Nan.: Night Heat	11.00 Medicinska rubrika 11.30 Nad.: Vite rubate 12.30 Rubrika 13.00 Nan.: L'albero delle mele 13.30 Film: Il piccolo Lord 15.30 Nan.: L'albero delle mele 16.00 Risanke 18.00 Nad.: Vite rubate 19.00 Nanizanka: Si è giovani solo due volte 19.30 Dnevnik 20.00 Rubrika: Voglia d'estate 20.30 Film: Giovanna D'Arco (zgod., ZDA 1948, i. Ingrid Bergman) 22.30 Nočne vesti 23.00 Nanizanki: Trauma Center, 24.00 Si è giovani solo due volte 0.30 Nočne vesti	7.30, 13.30, 14.30, 16.30, 19.00 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vreme in prometni servisi; 6.30 Jutranji in cestne informacije; 7.30 Dnevni pregled tiska; 8.00 Prenos Vala 202; 13.00 Oddaja v živo: Od enih do treh; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.00 Črno na belem; 17.30 Aktualno: Primorski dnevnik; 18.00 Mladim poslušalcem; 19.00 Prenos Radia Ljubljana.
TELE4	RADIO KOPER	RADIO OPČINE	TELE4	RADIO KOPER	RADIO OPČINE
(Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi	8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd; 7.35 Poletna oddaja; 8.00 Razglednica; 8.25 Pesem tedna; 8.40 Vsega po nekaj; 9.00 Potovanje okoli sveta; 9.15 Clic; 9.35 Povepka po želji; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Superpass; 10.40 Družinsko veselje: ideje in nasveti za gospodinje; 11.00 Pisali so nam...; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke v živo; 14.40 Pesem tedna; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Vse za dopust v Jugoslaviji; 18.30 Najlepše popevke; 19.00 Souvenir d'Italy; 20.00 Nočni program - glasba.	7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Dobro jutro; 15.00 C'est la vie; 18.00 Vedeževalka; 20.00 Klasična glasba; 21.00 Radijski bazar, nato Nočna glasba.	11.00 Medicinska rubrika 11.30 Nad.: Vite rubate 12.30 Rubrika 13.00 Nan.: L'albero delle mele 13.30 Film: Il piccolo Lord 15.30 Nan.: L'albero delle mele 16.00 Risanke 18.00 Nad.: Vite rubate 19.00 Nanizanka: Si è giovani solo due volte 19.30 Dnevnik 20.00 Rubrika: Voglia d'estate 20.30 Film: Giovanna D'Arco (zgod., ZDA 1948, i. Ingrid Bergman) 22.30 Nočne vesti 23.00 Nanizanki: Trauma Center, 24.00 Si è giovani solo due volte 0.30 Nočne vesti	8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd; 7.35 Poletna oddaja; 8.00 Razglednica; 8.25 Pesem tedna; 8.40 Vsega po nekaj; 9.00 Potovanje okoli sveta; 9.15 Clic; 9.35 Povepka po želji; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Superpass; 10.40 Družinsko veselje: ideje in nasveti za gospodinje; 11.00 Pisali so nam...; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke v živo; 14.40 Pesem tedna; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Vse za dopust v Jugoslaviji; 18.30 Najlepše popevke; 19.00 Souvenir d'Italy; 20.00 Nočni program - glasba.	7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Dobro jutro; 15.00 C'est la vie; 18.00 Vedeževalka; 20.00 Klasična glasba; 21.00 Radijski bazar, nato Nočna glasba.

V pričakovanju dograditve šolskega središča v Ul. Puccini Sedež zavoda Zois v Ul. Morelli je zaradi porasta vpisov pretesen

V pričakovanju dograditve novega šolskega centra v Ul. Puccini se na nekaterih slovenskih višjih srednjih šolah tik pred začetkom šolskega leta ubadajo s prostorskimi težavami. Tak je primer sekcije zavoda za trgovino Ziga Zois, ki je do lanskega šolskega leta delovala kot oddelk istoimenskega tržaškega zavoda, z letošnjim šolskim letom pa so jo priključili strokovnemu trgovskemu zavodu Ivan Cankar.

V šoli Zois so letos zabeležili občuten porast vpisov, tako da postaja sedanjí sedež že pretesen. Šolo bo letos tudi zaradi zanimanja vse večjega števila dijakov z območja Nove Gorice (v prvi razred se jih je vpisalo 12) obiskovalo 132 dijakov namesto lanskih 116. Po sedanjem številu vpisov (33 dijakov v prvem razredu, 32 v drugem, 25 v tretjem in po 21 v četrtem in petem) torej potrebujejo sedem rednih učilnic, poleg strojepisnice, jezikovnega in kemijskega laboratorija in sobe za informatiko. Število prostorov je enako lanskemu, razlika pa je v tem, da letos potrebujejo večje učilnice. Že lani so se namreč prostorski stiski izognili z zasilno rešitvijo, tako da so profesorico zbornico spremenili v manjšo učilnico, profesorji pa so si zbornico zasilno uredili v knjižnici. Letos pa ta rešitev ni več možna, ker se je občutno povečalo število dijakov v posameznih razredih. Majhna zasilna učilnica, ki je sprejemala 14 dijakov jih sedaj ne more kar 25.

Ravnatelj zavoda Ivan Cankar prof. Vladimír Šturma smo vprašali, katere so potrebe in možne rešitve. »Ža

šolo Zois,« nam je povedal, »nujno potrebujemo vsaj eno večjo učilnico, kakršne v sedanjem poslopju ni, in nekatere pomožne prostore, med drugim sobo za ravnateljstvo. Po posredovanju pokrajinskega odbornika za šolstvo Špacapana se je nakazala možnost, da bi vsaj učilnico dobili v poslopju, kjer deluje čipkarska šola v Ul. Morelli, torej tik ob sedanjem sedežu zavoda Zois. Poslopje je last Trgovinske zbornice. Njen predsednik je načelno že privolil v to rešitev, dokončni sklep pa bo moral sprejeti odbor.«

Sekcija zavoda Zois, ki so jo letos priključili zavodu Cankar, ima seveda

svoje potrebe in združevanje nikakor ni enostavno, že zaradi tega ne, ker je zavod Cankar državni, sekcija Zois pa v pristojnosti Pokrajine. Tako na primer niti upravnih poslov ni mogoče reševati skupno, ko je tajniško in pomozno osebje zaposleno pri dveh ločenih upravah. Lažje bi bilo z osamosvojitvijo zavoda Zois in morebitno združitvijo s slovensko sekcijo industrijskega zavoda, saj sta oba v pristojnosti Pokrajine, meni ravnatelj Šturma, zaenkrat pa so šolske oblasti odločile drugače in se bo pač treba sprijazniti z vsemi težavami, ki ji to prinaša.

Na sliki (foto Marincič) poslopje šole Žiga Zois v Ul. Morelli.

V izločilnem delu natečaja Lipizer Skupinska uveljavitev violinistov z Vzhoda

Mednarodni natečaj za mlade violiniste Rodolfo Lipizer je v polnem teku in prehaja pravzaprav v najzanimivejši sklepni del. Predsinoči so se namreč zaključili izločilni nastopi, večeraj in danes (ob 9.00, 15.30 in 20.30) pa se natečaj nadaljuje s polfinalnimi nastopi, na osnovi katerih bo žirija izbrala šest finalistov.

Kakovostna raven letošnjega natečaja je po ocenah izvedencev zadovoljiva, izstopajo pa nekateri res talentirani mladi violinisti. Še posebej so se doslej uveljavili tekmovalci iz vzhodne Evrope. Med 13 polfinalisti so namreč kar po trije Sovjeti in Romuni ter po dva Čehoslovaki in Poljaki. Prvo izločilno preizkušnjo so uspešno premostili: Stephane Causse (Francija), Mircea Čalin (Romunija), Kazimierz Skowronek (Poljska), Olga Doubosarskaja (SZ), Kanno Mieko (Japonska), Liviu Daniel Prunaru (Romunija), Leoš Cepički (Čehoslovaška), Radosław Szulc (Poljska), Annalee Patipatanakoon (Kanada), Ionut Mazareanu (Romunija), Marian Leško (Čehoslovaška), Gleb Nikitin (SZ) in Mikhail Tsinnman (SZ). Sovjeta Nikitin in Doubosarskaja sta prejela prvi dve nagradi na letošnjem tekmovanju, ki sta bili namenjeni za najboljši izvedbi skladb v izločilnem programu.

Po današnjih nastopih bosta jutri in v soboto še finalna večera, na katerih bodo po trije med šestimi nocoj izbranimi tekmovalci nastopili ob spremljavi Simfoničnega orkestra Sudestov iz Walbrzycha, ki ga vodi dirigent Józef Wilkomirski. V nedeljo bo nagradjevanje in nastop zmagovalcev. Vsi

nastopi in zaključni koncert bodo v avditoriju v Ul. Roma.

V okviru letošnjega natečaja Lipizer bo jutri v pokrajinski sejni dvorani tudi posvet o goslarstvu. Začel se bo ob 9.30 in nadaljeval popoldne ob 15.30. Med poročili o goslarski obrti v Italiji in na območju Alpe Jadran bo tudi poročilo o goriškem goslarju Antoniu Pellizonu I. ob 140-letnici njegove smrti.

razstave

Goriški fotograf Giuseppe Assirelli bo danes ob 16. uri odprl samostojno razstavo v galeriji v parku Vile Manin v Passarianu. Razstava bo na ogled do nedelje, 23. t. m.

razna obvestila

Bevkova proslava v Zakojci. V zvezi z nedeljsko slovesnostjo ob 100-letnici Bevkovega rojstva v Zakojci ZSKD obvešča vse, ki se bodo udeležili prireditve, da je zbirališče za skupni odhod ob 8.30 pred mejnim prehodom pri Rdeči hiši.

Radio Trst A bo danes ob 12. uri prenašal oddajo Vilija Prinčiča Dobrodošlo poletje (pogovor z Rafkom Butkovičem o njegovih potovanjih), jutri ob 8.10 pa oddajo Zdenka Vogriča Poti, zanimivosti in lepote naše dežele. Tokrat bo govor o Gorici (južni del mesta).

Slovenski dijaški dom S. Gregorčiča v Gorici sporoča vsem zainteresiranim staršem, dijakom in študentom, da je do vključno 17. septembra vsak dan od 10. do 13. ure v teku vpisovanje za šolsko leto 1990/91, za notranje in zunanje gojence. Informacije v upravi doma, Ul. Montesanto 84 (tel. 533495).

Godba na pihala Kras iz Doberdoba vabi vse ljubitelje glasbe naj se prijavijo za novo tečajno sezono 1990/91. Poleg Doberdoba se bo ob zadostnem vpisu tečaj odvijal tudi v Dolu in Jamljah. Vpisovanje in pojasnila pri predsedniku godbe Franku Ferfolji, tel. 78077.

SDZPI obvešča, da je v teku vpisovanje v sledeče tečaje: dveletni poklicni tečaj s kvalifikacijo za kuharje (1. letnik 1000 ur letno); dveletni poklicni tečaj za prodajalce (2. letnik 1000 ur letno); tečaj angleščine 120 ur; tečaj strojeписа 150 ur; tečaj bančne tehnike 30 ur; tečaj za vodilno osebo v podjetjih 30 ur (pogoj za vpis opravljena višja srednja šola); tečaj za upravljanje osebja — plače in ostale obveznosti 80 ur; tečaj fitopatologije 30 ur. Vpisovanje in informacije do 21. septembra na sedežu zavoda v Gorici. Ul. Croce 3, (tel. 81826) vsak dan, razen sobote, od 10. do 13. ure.

Vpisovanje v šolo Glasbene matice v Gorici je v teku še jutri, 14. septembra. Uradi v Ul. Croce so odprti od 10. do 14. ure.

izleti

KD Jezero iz Doberdoba obvešča, da bo odhod avtobusa na Plitvička jezera v soboto, 15. t. m., ob 5. uri. Priporoča se točnost.

Slovensko planinsko društvo priredi 23. t. m. družinski avtobusni izlet na Liso pri Sevnici z ogledom raznih zanimivosti. Informacije in prijave v trgovini Bavcon. Izlet bo le, če bo do 15. septembra dovolj prijav.

Društvo slovenskih upokoencev obvešča, da bo avtobus za izlet na Sicilijo odšel s Travnika v nedeljo, 16. t. m., ob 5.45 in se bo nato ustavil v Standeržu in Sovodnjah. Priporoča se točnost.

kino

Gorica

CORSO 18.00-22.00 »Alla ricerca dell'assassino«.

VERDI 18.00-22.00 »Le relazioni pericolose«. Prep. ml. pod 14. letom.

VITTORIA 17.30-22.00 »Moana e Ciccio-lina mondiali«. Prep. ml. pod 18. letom.

Tržič

COMUNALE Zaprt.

EXCELSIOR Zaprt.

Nova Gorica

SOČA (Kulturni dom) 18.30-20.30 »Nore zgodbe barona Münchausa«.

SVOBODA Šempeter 20.30 »Sofer gospo Daisy«.

DESKLE 20.00 »Nočna potovanja«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Bassi Thea, Raštel 52, tel. 533349.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

S. Nicolò, Ul. I maggio 94, tel. 790338.

pogrebi

Danes v Gorici ob 9.30 Maria Pellizon, vd. Variola iz splošne bolnišnice v cerkvi in na pokopališče v Standeržu, ob 11. uri Claudio Ghiotto iz bolnišnice Janca ob Boga v cerkvi in na pokopališče v Podgori, ob 13.15 Virginio Viola iz splošne bolnišnice v Gradišče.

Z odpusti petdesetih delavcev v Ansaldo zaradi krize v Zalivu

Hudo prizadeto tržiško gospodarstvo

Le starejši ljudje se spominjajo, da so v tržiški ladjedelnici med vojno izdelovali vojne in tovarne ladje, vojaška transportna letala in tudi železniške vagoni. Med vojno je v tej tovarni bilo zaposlenih tudi do 13.000 ljudi. Po vojni je produkcija vojaških letal in ladij prenehala. Imeli so več dela z gradnjo tovarnih ladij. To je bilo potrebno v povojni obnovi in tudi kasneje, ko je prišel čas velikih petrolejskih ladij. V prvih desetletjih po vojni je v tej tovarni še vedno bilo zaposlenih nad 8.000 ljudi. Njihovo število se je iz leta v leto manjšalo, tudi zaradi številnih kriz, ki so prizadele ladjedelsko dejavnost. Sedaj je veliko dela avtomatiziranega, v ladjedelnici je le nekaj nad 2.000 delavcev. Precej dela opravljajo delavci zunanjih podjetij.

V okviru ladjedelnice je bil takrat oddelk OEM (Officine elettromeccaniche), v katerem so izdelovali električne motorje. Tovarno OEM so ločili od ladjedelnice, že pred leti jo je prevzel koncern Ansaldo San Giorgio iz Milana, ki je imel in ima več tovarn v Italiji. V teh je danes zaposlenih 14.000 ljudi. Podjetje je v sklopu IRI.

Upoštevaajoč italijansko zunanjo politiko, ki ima veliko stikov z državami v razvoju, je Ansaldo v zadnjem času dobil veliko naročil v teh državah. Ne nazadnje v Iraku, kjer so sedaj imeli veliko naročil za nekatere nove električne centrale.

Kriza v Perzijskem zalivu, ki jo je povzročil iraški voditelj Saddam Hussein zasedbo Kuvajta, in ki je pripeljala do vrhunca z odločitvijo Združenih narodov, da se bojkotira vsaka trgovina z Irakom, tudi s

tem, da vojne ladje nekaterih držav preprečijo to trgovino, ni prizadela samo stotisočev beguncev, o katerih je vsak dan govor v sredstvih obveščanja. Prizadela je tudi številna podjetja v najrazličnejših državah in z njimi ljudi, ki so v njih zaposleni.

Med ta sodi tudi podjetje Ansaldo. O tem smo že pisali v prejšnjih dneh. Vsa naročila te tovarne v Iraku so bila blokirana. Podjetje je bilo zelo prizadeto, enako kot številna druga podjetja v Italiji in tudi drugod po svetu (čepav je vrednost del manjša kot tista italijanskih, so nekatera podjetja v Sloveniji in Jugoslaviji percentualno bolj prizadeta od teh pri nas). Zaradi tega je vodstvo Ansaldo sklenilo, da odpusti 700 delavcev, od teh 50 v tovarni v Tržiču. V vodstvu Ansaldo trdijo, da teh ljudi ne morejo poslati v dopolnilno blagajno, češ da jim država doslej ni omogočila take socialne rešitve tega vprašanja. Zaradi tega so ljudi enostavno odpustili. Tako postopanje čudno zveni, še zlasti so sindikati začudeni zaradi tako hitrih odločitev vodstva koncerna.

Brez dvoma je kriza v Zalivu prizadela tudi druga industrijska podjetja v Italiji. Zaradi tega bo skoro nujno, da rimska vlada omogoči dopolnilno blagajno delavcem tovarni, ki so zaradi tega zašla v krizo, istočasno pa na kak način omogoči drugačno dejavnost tem podjetjem. V velikem morju italijanskega gospodarstva so to sicer le kapljice, pomembne pa so za kraje in tovarne, kjer od tega pride. Tak je primer Tržiča, kjer 50 delovnih mest veliko pomeni. V tej tovarni so zaposleni tudi nekateri Doberdobci.

V tržiški tovarni Ansaldo je problem zaposlitve odprt že več kot desetletje. Delavcev v tej tovarni je svojčas bilo skoraj tisoč. Vodstvo podjetja je delo v tovarni racionaliziralo. Upokojenih delavcev niso zamenjali. Nekaterim so omogočili, da so si sami organizirali zunanjo obrtno dejavnost in jim vsaj za začetna leta samostojnega delovanja zagotovili naročila. Število zaposlenih se je tako precej znižalo, istočasno so veliko dela v tovarni avtomatizirali. Sedaj pošiljajo domov 50 delavcev, kar je vsekakor precej. Marsikdo v Tržiču se boji, da teh ljudi ne bodo več vzeli v službo, pa čeprav pride do rešitve krize v Zalivu in zopetnih naročil iz Iraka.

V teh dneh je v Tržiču vse živo. Za stvar se seveda zanimajo sindikati, županstvo in drugi krajevni upravitelji. Včeraj so delavci Ansaldo prišli na glavni trg in se srečali z županom Demarchijem. Ta je sklical v petek izredno sejo občinskega sveta. Na izredni seji se je včeraj sestal tudi pokrajinski odbor. Predsednik Crisci bo v torek sklical izredno sejo pokrajinskega sveta. To je zahteval tudi pokrajinski tajnik KPI Salomoni. Nasprotovanje odločitvi vrha Ansaldo je izreklo tudi deželno vodstvo KPI.

Na vsem Goriškem bo danes protestna stavka kovinarskih delavcev. Sklicuje jo vodstvo treh konfederalnih sindikatov. Shod bo v Tržiču. Delavci bodo protestirali proti odpustom v Ansaldo, proti zavlačevanju za dopolnilno pogodbo v ladjedelnici in v prid nove delovne pogodbe kovinarjev.

Občinska uprava namerava ovrednotiti vlogo in delovanje rajonskih svetov

Predsedniki goriških rajonskih svetov so se te dni sestali z občinskim odborom kot decentralizacijo Ermionom Tuzziem, da bi se razgovorili o vlogi rajonskih predstavništev in nekaterih novostih, ki jih s tem v zvezi namerava uvesti občinska uprava. Srečanja se je udeležil tudi odbornik za občinske finance Alberto Alberti.

Tuzzi je napovedal, da namerava ovrednotiti vlogo rajonskih svetov in

predvsem informiranje o njihovem delovanju. V večji meri kot doslej naj bi skrbeli za zelenje in za uredničevanje "ekoloških otokov" ter nasploh za izboljšanje kakovosti življenja v posameznih mestnih predelih. Za učinkovitejšo delovanje naj bi spremenili sedanje pretoke predpise glede uporabe sredstev, s katerimi samostojno razpolagajo rajonski sveti, točneje pa bi opredelili namembnost teh sredstev

ter delež vsakega rajona pri razdeljevanju iz skupnega sklada.

S svoje strani so predsedniki nakazali vrsto problemov in iznesli marsikateri predlog. Vsak rajon naj bi tako razpolagal z enim ali več občinskimi delavci, kot se danes dogaja samo ponekod, uredili naj bi sedeže nekaterih svetov in izdelali prednostno lestvico za najnujnejše vzdrževalne posege. Do izraza je prišla tudi potreba, da se v sodelovanju z rajonskimi predstavništvi izdela celovit načrt za ureditev prometa v mestu.

Na srečanju so se tudi dogovorili, da se bo konferenca predsednikov rajonov redno sestajala s pristojnim odbornikom za učinkovitejšo reševanje sprotih problemov in potreb.

Sindikata Snals prireja posvet o problemih šole

Deželno tajništvo šolskega sindikata Snals organizira jutri, 14. septembra, v prostorih liceja za jezike v Semenški ulici posvet na temo »Drama šole in iskanje njene identitete«.

Posveta, ki se bo začel ob 9. uri, se bo udeležil tudi vsedržavnik tajnik sindikata Snals Nino Gallotta.

Šola angleščine
English Language Centre
ANTHONY BRADFORD

- Tečaji za odrasle, mladino in otroke od 4. leta starosti
- Diplomirano učno osebje v materinem jeziku

Gorica Ul. Morelli 36
Tel. (0481) 34784

Danes se začena mednarodna literarna nagrada Vilenica 90

Srečanje svobodne umetniške misli

Vilenica je vsekakor priložnost. Bila je in tako ostaja tudi danes, ko pihajo po Domovini vetrovi »preroda« in iskanja, da, iskanja nekih novih poti, ki naj bi puščale za sabo prah preteklosti in v tem prahu sta se kar naenkrat znašli tudi umetnost in literatura, tudi tista, ki je vsa ta leta ob Vilenici in z njo preplavljala jesenske kraške trave in kamne. Literatura in z njo povezana razumna misel, ki je najprej govorila iz slovenske umetniške sposobnosti Slovincem, nato pa je v zadnjih petih letih svoje obzorje odprla v srednjeevropski prostor in dalje, da bi posredovala krike upornosti, protesta in trpljenja tudi tistih, ki niso mogli svobodno izražati samih sebe, niti življenja okolja, iz katerega so izhajali. Kajti Kulturo in Svobodo je neka avtoritarna ideologija zapirala v svoje sheme in meje, da se nista mogli razcvetati v človeškem hotenju, iskanju in dvomu, da nista mogli izražati človekove duše in estetskih vrelišč stilov in misli.

Vilenica je bila glede tega kot odprto okno, skozi katerega si lahko nekonvencionalno in neuklenjeno gledal v oči stvarnosti, ki jo je oblastniški ali državniški interes zastiral in zmajčeval. Pričevanja najrazličnejših umetnikov in intelektualcev iz Vzhodne, a tudi Zahodne Evrope, so najbrž ne, a tudi Zahodne Evrope, so najbrž pripomogla k temu, da smo bolje razumeli svet, ki nas obkroža in da ga

bolje razumemo tudi danes, ko vse pada in se dvigujejo nove sence, čep rav ne tako temne in navidez demokratske. Ta pričevanja so zares bistri la um in vlivala energijo in voljo in moč, da je treba nekaj spremeniti — seveda ne v prid nove zavezujoče ideologije, ampak zaradi človeka kot takega, njegovega dostojanstva in razvoja. Sprememba kot neobremenjeno soočanje z vsem, kar je potiskalo dušo in misel v out, sprememba kot izraz resnično neobremenjenih in svobodnih posameznikov in narodov. Ta korak je Vilenica od vsega začetka spodbujala, zadnja leta, ko je razvijala svojo izpovedno moč tudi v mednarodno nebo, še bolj neposredno in iz zivalno kot prej.

Menim, da tudi letos in vsa prihodnja leta Vilenica ne bo izgubila na svoji izpovednosti in teži. Po rušenju zidov in drobljenju »realnega socializma« v gramoz in pesek, na katerem veter skoraj vse zapisano neizprosno briše, se dvigajo nove »bizarne« misli (nastajajo tudi in predvsem med Slovinci), ki bi rade vtirile človeka, njegovo ustvarjalnost in razum v novi konfesionalizem — aporistično nasprotovanje prejšnjemu. Kot da je bilo vse, kar se je pred petinštiridesetimi leti in prej zgodilo, nično, krvavo, velika zmeta... Odprt in svobodno duh na take teze seveda ne more pristaja-

Spored letošnje Vilenice

Dogajanje na letošnji Vilenici se bo začelo danes ob 10. uri v dvorani občinske skupščine v Sežani. Udeleženci bodo razpravljali na temo Srednja Evropa Evropi, uvodni esej pa bo imel pesnik Veno Taufer. Svoje razmišljanje je naslovil Izživ ali zgaga? Sledila bo izvolitev mednarodne žirije kritikov in publicistov za priznanje Kristal Vilenice 90 za najboljši prispevek, objavljen v publikaciji Vilenica 90. Razprava se bo nato nadaljevala ob 15. uri, ob 20. uri pa bo v jami Vilenici Srednjeevropski literarni večer (multivizija o srednjeevropskem knjižnem projektu).

Jutri bo v Lokvi ob 10. uri tiskovna konferenca, na kateri bodo predstavili nagradjenca Vilenice 90 in knjižne izdaje Vilenica založbe Wieser. Udeleženci bodo nato potovali v zamejstvo, kjer bo ob 17. uri na Devin-skem gradu Srednjeevropski literarni večer. Ob 20. uri pa bo v Nabrežini goste sprejel in pogostil predsednik nabrežinske Kmečko-obrtne hranilnice in posojilnice Gvido Zidarič.

V soboto bo v Štanjelu ob 11. uri Srednjeevropska literarna matineja, na kateri bodo predstavili tudi slovenski prevod knjige lanskoletnega nagradjenca Jana Skočca. Mednarodna žirija bo ob tem podelila priznanje kristal Vilenice 90. V lipiškem hotelu Klub bo ob 17. uri predstavitev knjig slovenskih založnikov, povezanih z Vilenico. Ob 19. uri pa bo v jami Vilenici svečana podelitev nagrade Vilenica 90.

ti, ker imajo te »resnice« prizvoke maščevalnosti. Vilenica s svojo močjo in svojim humanističnim nabojem pa lahko daje zgled intelektualnega ravnotežja. Še naprej lahko ohranja v svoji srčki predvsem svobodno izražanje in sposobnost poslušanja tistega, ki misli drugače. Vilenica ne more

biti vila, ki koga posiljuje (sicer ne bi bila nobena vila), ampak pojem neobremenjenega soočanja svobodnih ljudi, ki ne sprejemajo nikakršnih diktatov, razen ukaza tistega navdiha, ki narekuje v popolni človeški svobodi svobodno dihanje in ustvarjanje.

MARIJ ČUK

Srečanje slikarjev fragmentistov

Ob letošnji peti jubilejni srednjeevropski literarni prireditvi Vilenica, ki bo trajala od 13. do 15. septembra, so na Kras prišli tudi slikarji fragmentisti. Letošnjega drugega srečanja slikarjev fragmentistov so se udeležili Madžar Georg Kress, slikarka in kiparka Antje Tesche Mentzen iz Münchna in Polde Oblak iz Sežane.

Celoletno delo slikarjev iz raznih dežel naj bi rodilo velika platna, ki jih bodo predstavili občinstvu v soboto, 15. septembra, v Štanjelu na grajskem dvorišču. Zaenkrat bodo njihove stvaritve na ogled le ob poletnem času, kajti organizator mora poiskati ustrezen prostor za shrambo teh velikih platen. Tako naj bi jih obiskovalci skozi celo leto občudovali.

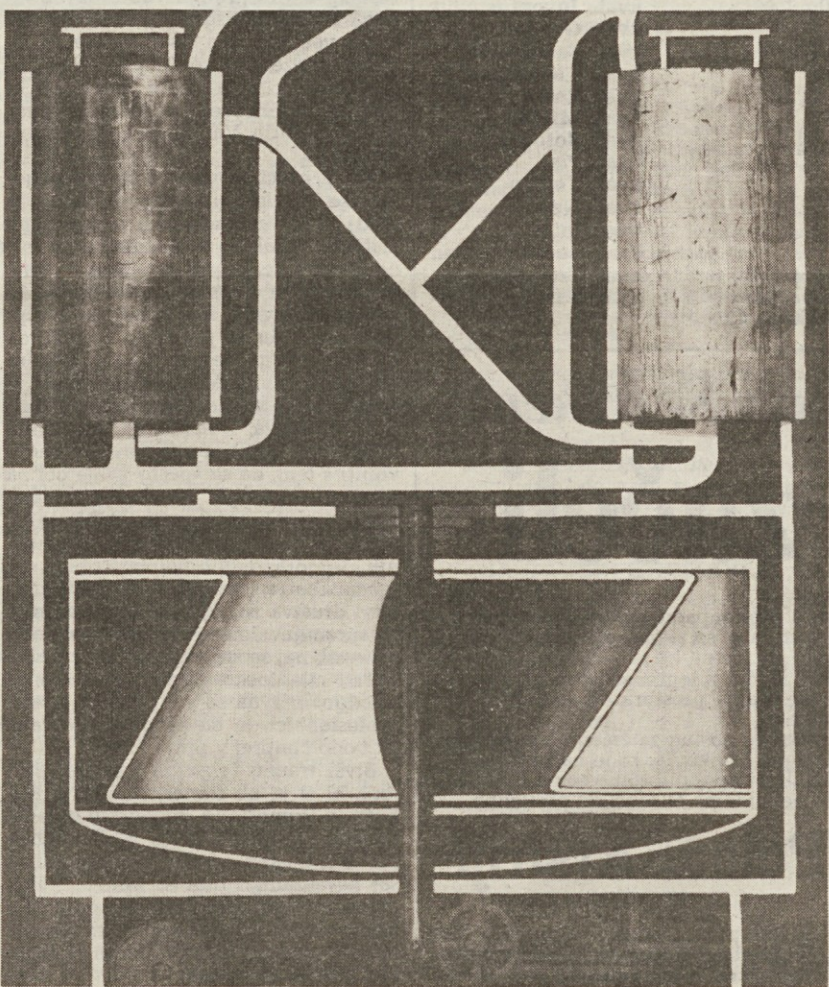
»Kljub temu, da danes platna še niso dokončana, slikarji in organizatorji v Sežani razmišljamo o naslednjem srečanju, ki bo verjetno ali je že skorajda uresničljiv projekt, ki naj bi pokazal našemu prostoru neka nova duhovna srečanja. Le ta naj bi združevala dobro misleče ljudi v prostoru, ki ga Sežana ponuja in ki ga lahko nudi z vso svojo odprtostjo. To pa naj bo zaenkrat še skrivnost slikarjev fragmentistov in organizatorjev,« nam je dejal Aleksander Peršolja, tajnik sežanske Zveze kulturnih organizacij in eden od sežanskih entuziastov na področju kulturnega življenja.

Olga Knez Stojkovič

Milko Bizjak v nedeljo na Repentabru

Svet stare glasbe je izredno bogat in raznolik. Skladbe iz raznih obdobij, raznih narodov, skladbe, ki izražajo različna razpoloženja: ljubitelj stare glasbe res ni v zadregi, ko si izbira repertoar najbolj priljubljenih skladb. Nekoliko bolj v zadregi pa smo, ko želimo sestaviti spored slovenskih avtorjev. Če začnemo mogoče pri najbolj znanem, Gallusu, moramo potem dobro premisliti, da koga drugega ne izpustimo: Oroglogio (renesančni skladatelj iz Rezije se je prvotno imenoval De Aurava), Poš, Dolar, Ivančič. In potem se moramo res potruditi, da dobimo še koga. Zato bo spored, ki ga je pripravil organist in čembalist za svoj nedeljski nastop (ob 18. uri na Repentabru) še toliko bolj zanimiv. Pod naslovom Glasba 18. stoletja dežele Kranjske bo predstavil vrsto skladb iz frančiškanskih samostanov v Klanjcu in Novem mestu. Spoznali bomo tako še dva slovenska avtorja — Roberta Lesjaka in Jakoba Zupana. Čeprav so ostale skladbe na sporedu delo neznanih avtorjev, je to vendarle dragocen dokument glasbene kulture na slovenskih tleh. Pri tem moramo tudi poudariti, da Milko Bizjak ni le izvrsten postvarjalec in kljub številnim nastopom doma in v tujini, najde dovolj časa za raziskovalno delo: njegova knjiga Orgle na Slovenskem je edinstveno delo za poznavanje tega instrumenta pri nas. Milko Bizjak je istočasno izvajalec in muzikolog: vse skladbe iz nedeljskega sporeda je izdal v lastni založbi. To bo gotovo zanimivo za vse naše organiste, (bodoče) čembaliste in tudi (zakaj ne?) pianiste. Koncert sodi v okvir ciklusa glasbenih popoldnevov stare in sodobne glasbe.

V beneški Grassijevi palači na ogled impozantna razstava Umetnine, ki človeka zmedejo...

So razstave, antološke, monografske, preseki obdobji, ki človeka napolnijo z vednostjo, mu dajo kulturno-umetniški užitek, osvojijo z izpovednostjo, tehniko, izrazom umetnika. A le redke so razstave, ki ljubitelja slikarstva osvojijo in zasvojijo, ob tem pa mu dajo še strnjen vpogled v čudovito razvojni pot, ki jo je umetnost (ne samo slikarska) prehodila, denimo, od zadnjih let prejšnjega stoletja do polovice sedanjega. Križanje stilov in estetik, samosvoje črte čopiča, barvne nianse in osupljive kreacije, oslepljujoče beline in filozofija časa, posameznikov in družb, razgaljevanje človeka, njegovega bivanja, seciranje sveta v mozaik poetik in izrazov, neverjeten povedni lok, v katerega je zaobjeta naša doba... Vse to nudi nova razstava svetovnega pomena in odmeva v Grassijevi palači v Benetkah. Razstavo so odprli v nedeljo in bo trajala do 9. decembra.

»Pot sodobne umetnosti« (Od van Gogha do Picassa in od Kandinskega do Pollocka), tako je naslov razstavi, ki predstavlja sto petdeset umetnin iz zbirke newyorškega muzeja Guggenheim, ki so prvič v zgodovini na ogled izven matične hiše, to se pravi prvič v Evropi. Vtis, ki ga človek ima ob ogledu razstave je impozanten, kopica barv, skic, podob in abstrakcij, ki se nudijo očem, popolnoma razorožijo ogledovalca, ga čustveno zmedejo, da mora pritrčiti Umberto Ecu, ko pravi, da resnični ljubitelj slikarstva ne more slediti več kot dvema slikama na dan, čeprav se mu jih na stenah ponuja desetkrat toliko. In ko gre za same umetnine, strogo opredeljene v času in koherentno, logično predstavljene v le-

pih dvoranah Grassijeve palače, je trditev še toliko bolj na mestu in utrdi željo in voljo — da, razstavo si bo treba še enkrat ogledati...

Že prva slika, Picassova »Ženska z rumenimi lasmi« (1931) obiskovalca vrže s tira. Picasso koncentrira svojo pozornost na lase in očarljivo lepoto Marie Therese Walter, ki jo je umetnik spoznal leta 1927. Picasso je čelo in nos združil v eno črto, prav tako roke okrog vratu in s tem ustvaril poudarjene »ovinke«, ki podčrtujejo na eni strani osvajaško lepoto ženske, po drugi pa njeno notranjo nabojsnost med spanjem. In tako dalje: vsak eksponat ima svojo zgodovino in funkcijo, vsaka umetnina nekaj pomeni v razvoju umetnosti, pa naj gre za Chagalla, van Gogha, Kokoschko, Beckmanna, Marca, Maleviča, Modiglianija, Ernsta, Kandinskega (neverjeten razpon del tega umetnika), Mondriana, Kleeja, Brancusija itd., če omenimo le nekatere, brez vsakršnega kriterija in na pamet. Gre za izjemno bogastvo misli in izrazov, ki se vtisnejo resnično v spomin, za prehode obdobji in žanrov, za valovanje impresionizma, ekspresionizma, nadrealizma, futurizma, kubizma... v morju zvokov, impresij, prikazni, čustvovanja. Človek je resnično razrvan, zmeden. In ko potem strne te prebliske ga poteši misel, da je, na primer, ogled van Goghovih »Hribov v Saint-Rémyju« poplačal pot v Benetke. Tako se je zdelo zapisovalcu teh vrstic, ko se je znašel pred neverjetno čustvenim izzivom slike, tesnobnem naboju, ki jih umetnina daje s svojimi skrotovičenimi črtami... (mč)

Na sliki: Francis Picabia — Zelo redko slikanje na zemlji (1915)

Srednjeveško mesto Motovun leži v samem zemljepisnem središču Istre: enako oddaljen je od Devinskih pečin, ki predstavljajo severni rob istrske pokrajine, kot od rta Kamenjaka, najjužnejše točke polotoka, enako daleč je zahodna obala pri Dajli kot vzhodni rob pod goro Učko. Pa ne samo to. Mesto je postavljeno na vrh gore, ki se osamljeno dviga nad dolino reke Mirne. Z vseh strani obdaja tega prijetnega mesta se nam pogled razprostira na bujno istrsko krajino. Lahko bi še naprej razglabljali o Motovunu in ne samo v zemljepisnem smislu, saj dokaj resne teorije trdijo, da se prav ob tem mestecu srečujejo zmajave črte ali zemeljske energetske žile, ki dajejo Motovunu posebne značilnosti. Če naj citiramo Marka Pogačnika: »Dominantno naravo mestne lokacije pojasnjuje grb Motovuna. Na vrhu gore stoji mesto s petimi stolpi. V srcu gore leži cvet, ki je oblikovan okrog odprtine v sredini. V motovunskem grbu je v simboličnem jeziku zapisana skrivnost mestne lokacije: mesto stoji nad izvirom energije. Zanimivo je, da ima gora v grbu tri vrhove, v realnosti pa ima le enega...«

In še bi lahko nadaljevali, pa bi raje parafrazirali. Srce, ki se skriva v gori, je v soboto popoldne prav gotovo vztrepetalo ob domačih, čistot istrskih vižah, ki so jih godci malodane iz vse Istre igrali na mestnem trgu, pred starimi zidovi preko tristo let stare cerkve, ob fanalih, ki so se prižgali ob mraku. Po ozkih uličicah so se viže spustile tja do obzidja, čez niso mogle, ker jih je kamnito obzidje ljubosumno zadržalo. Bil je to čisto motovunski praznik, čeprav gostoljuben, saj so domačini z veseljem sprejeli vse, ki jih je zamikalo v prijetno mesto in v prisrčno domače vzdušje.

Da zadostimo kroniki, moramo povedati, da je ta prvi »praznik guncev« priredilo Turistično

Bila je v soboto v istrskem mestecu

Fešta guncarjev v Motovunu

društvo iz Motovuna s pomočjo in pokroviteljstvom občin Koper, Buzet, Buje in Pazin. Za vzdušje je najprej poskrbel Pihalni orkester iz Kopra pod vodstvom Darija Pobega, odlična sestava, ki je pred nedavnim bila deležna dokajšnjega priznanja na evropski ravni (godba spada namreč v peterko najboljših tovrstnih orkestrrov v Evropi) in ki jo sestavljajo izrazito mladi godci, v glavnem učenci glasbenih šol v Kopru, Izoli in menda tudi v Ajdovščini. Srečanje godcev je predstavila in nato še povezovala Milka Bertoša v čudoviti istrski hrvaščini. V nekaj stavkih je uspeła pričarati prav tisto vzdušje, ki je godcem potrebno, da se počutijo domače, prav gotovo pa je potrebno tudi prisotnost, da se uglašajo z godci in starimi vižami. Godci najraje igrajo v oštariji ali na prazniku, z odrom si niso domači, najraje imajo pred seboj »dopjo« vina, ob sebi pa ljudi, ki jim je do veselja. V soboto pa so se izjemoma potrudili in so stopili na oder, pred mikrofone in pred občinstvo, ki ni štedilo s ploskanjem, da je kmalu postalo vse domače. In izvrstili so se starejši in mlajši, nobene razlike ni bilo v njihovem navdušenju, čeprav so se mlajši naučili igranja od starejših.

Sobotno srečanje je bilo sicer posvečeno »bajsu« ali malemu basu, ki ima v Istri samo dve struni, ob bajsu pa so se seveda pojavljale violine, klarineti in harmonike, saj bajs ne more sam igrati. Prva sta stopila na oder Renato in Branko Pernič z Ročkega polja s harmoniko in bajsom, v isti sestavi sta se predstavila Albino Šaule in

Biloslav Franko iz Grožnjana. V naslednjih dveh skupinah, ki so ju sestavljali Pino Hrovatin, Dario Klarič in Dani Cerovac iz Buzeta oziroma Josip Krnjus, Dinko Matejčić in Ivan Marušić iz Pazina, je harmoniko in bajs dopolnjevala še violina. Vredno je povedati, da se godec na bajs Josip Krnjus bavi tudi s popravljanjem godal. Prav na tem mestu pa se vsiljuje tudi grenka pripomba: violinist iz te zadnje skupine je namreč priključil svoje glasbilo na ojačevalec, kar je res škodilo pristnosti izvajanja. V »guncanju po starinski« pa so se nato res izkazali trije Ščulci iz Buzeta - Josip s klarinetom, Marino z bajsom in Toni z violino. Iz Lovrana in Roča sta prišla brata Silvano in Mario Pavletić s harmoniko in bajsom, nakar je na oder spet stopil Branko Pernič tokrat s klarinetom ob Albertu Zornadu z bajsom. Navdušujoč pa je bil predvsem zaključek. Na odru sta se namreč pojavila Marino Kranjac z violino in Emil Zonta z bajsom, ki se jima je pridružil še znani violinist Dario Marušić, priljubljeni godec iz skupine Istranov. No, to res niso ljudski godci v pravem pomenu besede ali v smislu godcev-samoukov, morda pa so prav zato toliko bolj zanimivi. Ko se človek, ki se je sicer užil glasbe in sploh ni važno kakšnega glasbila, približa ljudski glasbi, je to pravzaprav znak spoštovanja ljudski kulturi. V tistem trenutku postane mimo vsakega pomisleka enak ljudskemu godcu, ker mu prav tako igra srce kot godcu na vasi. Poleg tega sta bila Emil Zonta in Renato Pernič, ki smo ga že omenili med godci, tudi glavna pobudnika tega

edinstvenega praznika. Konec je seveda prišel še prehitro, čeprav je mrak že gospodaril po mestnem trgu. Na oder je stopila še skupina, ki so jo sestavljali Felice Šepić iz Buj s harmoniko, Berto Pucer iz Trsta z bajsom in Ottavio Štokovac iz Grožnjana. Za Pucerja, ki pogosto igra v Kubežu, pravijo, da je na bajsu pravi Paganini, Štokovac pa je eden od dveh goslarjev, ki še delajo v Istri. Spet se jim je priključil Dario Marušić, ki ga lahko mirno prištejemo med »ljudske virtuozne«.

Laik bi nastopajočim lahko očital samo to, da je bil repertoar viž enoličen, vsakdo, ki so mu pri srcu istrske viže, pa je lahko med motivi, ki so se skrivali včasih pod drugim imenom, odkril res stare in po vsej Istri znane valcerje, stare polke, manfrine, dopaši in celo viloto, ki se je ohranila pri Italijanih v Istri. Motovunski zidovi so bili starih priljubljenih viž kar veseli, občinstvo pa tudi, če naj sodimo po ploskanju. V Istri pravijo, da z dobrim igranjem »guncarji lahko spodijo štrige«, in v Motovunu v soboto res ni bilo prostora zanje. Organizatorji te prve »fešte violine in bajs« pa niso skrbeli samo za godce. Prvi je srečanje pozdravil župan Stanko Mališa, ki je v svojem kratkem in prisrčnem pozdravu ugotovil, da sta sedanost in prihodnost lahko lepši prav po zaslugi takih praznikov. Stokovneje obarvan je bil nagovor Claudia Geide iz Vodnjana, ki je v italijanščini podal nekaj podatkov o istrskih vižah in glasbilih, oglašil pa se je tudi pesnik Edelman Jurinčič iz Ankarana z intermezzom v šavrinemskem narečju. In prav tu se nam je spet utrla misel o treh motovunskih vrhovih, ki postanejo eden: pozdravi so bili v treh različnih jezikih, a istočasno vsi istrsko obarvani, jezik godcev pa je razumljiv vsem, če ga le hočejo in želijo razumeti.

NADJA KRIŠČAK

V povratni tekmi šestnajstine finala za italijanski nogometni pokal proti Milanu

Triestina, škoda!

»Milan-day« v Bazovici

TRIESTINA - MILAN

1:1 (1:0)

STRELCA: v 17. min. Romano, v 75. min. Simone.

TRIESTINA: Biato, Donadon, Corino, Cerone, Consagra, Picci (v 46. min. Trombetta), Terraciano, Giacomarro, Romano, Marino (v 46. min. Urban), Lulu.

MILAN: Rossi, Costi, Carobbi, Gaudenzi, Nava, Costacurta, Stroppa, Salvatori (v 57. min. Simone), Agostini, Massaro, Albertini.

SODNIK: Longhi iz Rima. KOTI: 6:3 za Milan. GLEDALCEV: 14.000 (284 milijonov inkasa).

TRST — Celo uro je številno tržaško občinstvo upalo, da bi Triestini uspel velik podvig: izločitev Milana iz tekmovalstva za italijanski nogometni pokal.

Takoj je treba povedati, da so tako gostje kot domačini z neokusno potezo do občinstva poslali na igrišče rezervni postavi. Triestina se je vsekakor dostojno zoperstavila gostom, ki so, čeprav v rezervni postavi, tehnično boljši nasprotnik in bi lahko mirno nastopili v visoki konkurenci.

Posebno v prvem polčasu vratarja nista bilo hudo zaposlena. Priča smo bili le redkim poiskusnim strelom na nasprotnikova vrata. V 17. minuti pa je prišlo do dogodka, ki je razvelj tržaško publiko. Branilec Donadon se je na robu igrišča znebil nasprotnika in podal v sredo kazenskega prostora, kjer je Romano prehitel branilca in premagal nemočnega vratarja Rossija.

V začetku drugega polčasa je trener Triestine Giacomini v upanju na zmago poslal na igrišče napadalna igralca Trombetta in Urbana. Sacchi pa je tej potezi odgovoril z vstopom Simoneja, ki je oživel napadalno vrsto gostov. Prav ta igralec je pripravil preobrat v celotnem poteku tekme. V 70. minuti je namreč startal navzdno proti vratom Triestine in prisilil branilca na prekršek na samem robu kazenskega prostora. Morebitne polemike o umestnosti 11-metrovke, ki jo je dosodil sodnik Longhi, je preprečil vratar Triestine Biatto, ki je Agostiniju odlično ubranil najstrožjo kazeno. Le pet minut kasneje je prav Simone s silovitim strelom z roba kazenskega prostora izenačil in zagotovil svojemu moštvu prestop v naslednje kolo.

Triestina se vsekakor dostojno poslavlja iz tega tekmovanja, z dolgim nosom (in z lažimi žepi...) pa ostajajo številni gledalci, ki so pričakovali predstavo z drugimi različnimi protagonisti...

(Igor Pavletič)

IZJAVE PO TEKMI

Massimo Giacomini (trener Triestine): Poskusili smo zmagati, a nam zaradi izrednega zadetka, pravega balističnega podviga Simoneja, ki bi ga lahko imeli za pravcat "evrogol", nam ni uspelo. S tekmo svojih sem zadovoljen, saj smo ves prvi polčas spravili Milan v težave. Tako jaz kot Sacchi sva vedela, da morava zmagati v regularnem času, ker si zaradi prvenstvenih nastopov nisva mogla privoščiti podaljškov. O enajstmetrovki lahko povem le, da s trenerse klopi ni videti črte kazenskega prostora, zaradi česar ne morem soditi, ali je bila enajstmetrovka pravilno dosojena, ali ne. Agostini jo je vsekakor slabo streljal.

Arrigo Sacchi (trener Milana): V prvem polčasu nas je Triestina presenetila. Igrala je zelo hitro, posluževala se je pressinga. A vedel sem, da takega ritma ne bo zdržala vse do konca. Ključni trenutek tekme je bila vključitev Simoneja v igro. Zadnje pol ure srečanja smo igrali res dobro in bi lahko tudi zmagali. Vedel sem, da bo Agostini zgrešil enajstmetrovko, ker je pred strelom govoril z drugimi, namesto da bi se primerno koncentriral. Tudi jaz sem svojčas grešil enajstmetrovke, a zato, ker nisem imel "dobrih nog". Po prvem polčasu res nisem bil zadovoljen, vsekakor pa se je izbira postave obrestovala, saj so nogometaši pridobili nove izkušnje, tekma jim je služila za uigravanje, vsaj dva pa sta me prijetno presenetila: branilec Costi in Simone. Simone je — potem ko si je nekaj tekem ogledal s tribun — odigral res odlične pol ure. V nogometu ni važno, da igraš vso tekmo, a jo odigraš slabo, bolje je, da odigraš tudi le pol ure, a to dobro. Lahko bi tudi zavlčevali z igro, igrali za remi, a ne bi bili Milan. Po drugi strani pa bi se lahko dogodilo, da bi nastopili z najboljšimi, a bi izgubili...

Raffaele De Riù (predsednik Triestine): Tržaškim navijačem prinašam lepo vest. Otvoritveno tekmo ob odprtju novega stadiona, ki bo poimenovan po Nereu Roccu, bo Triestina odigrala proti Milanu, in to Milanu z vsemi njegovimi zvezdniki.

Marco Simone (strelec za Milan): Prijatelja Stroppa in Agostini sta "predvidela" moj zadetek, ki ga posvečam očetu.

Massimo Agostini (napadalec Milana): Pri enajstmetrovki sem zadnji trenutek spremenil smer strela. Odslej bom vedno streljal tako, kot sem navajen. (M. K.)

Cremonese izločil prvoligaša

Taranto - Juventus 2:1 (1:1); prva tekma: 0:2
Genoa - Giarre 3:0 (2:0); prva tekma: 0:0
Brescia - Sampdoria 0:4 (0:1); prva tekma: 1:1
Parma - Fiorentina 0:1 (0:1); prva tekma: 0:1
Foggia - Roma 1:3 (1:2); prva tekma: 0:1
Triestina - Milan 1:1 (1:0); prva tekma: 0:1
Reggiana - Bologna 1:0 (0:0); prva tekma: 1:4
Pisa - Udinese 1:0 (1:0); prva tekma: 1:0
Torino - Verona 0:1 (0:1); prva tekma: 4:0
Cosenza - Napoli 0:2 (0:0); prva tekma: 0:3
Monza - Inter 1:2 (0:1); prva tekma: 0:1
Cagliari - Lecce 0:1 (0:0); prva tekma: 0:4
Cremonese - Cesena 2:0 (1:0); prva tekma: 3:4
Messina - Bari 3:5 (11-m, 0:0, 0:0); prva tekma: 0:0
Lazio - Modena danes, Pescara - Atalanta bo 10. 10.

kval.: Juventus
kval.: Genoa
kval.: Sampdoria
kval.: Fiorentina
kval.: Roma
kval.: Milan
kval.: Bologna
kval.: Pisa
kval.: Torino
kval.: Napoli
kval.: Inter
kval.: Lecce
kval.: Cremonese
kval.: Bari

Na kvalifikacijah za EP zmagali na S. Irskem

Modri odlično začeli

S. Irska - Jugoslavija 0:2 (0:2)

STRELCA: Pančev v 36' in Prosinečnik v 87'.

S. Irska: Kee, Donaghy, Worthington, Taggart, McDonald, Rogan, Dennis (Clarke), D. Wilson, Dowie, K. Wilson, Black.

JUGOSLAVIJA: Ivković, Spasić, Jozić, Vulić, Hadžibegić, Najdovski, Prosinečki, Savičević, Pančev (Petrović), Stojković, Binić (Stosić).

SODNIK: Jacob (Niz.); GLEDALCEV: 8.000.

BELFAST — Jugoslavija je odlično pričela svojo pot v 4. kvalifikacijski skupini za nastop na evropskem nogometnem prvenstvu. Zmaga na Irskem ob istočasnem senzacionalnem porazu Avstrije proti moštvu Färöerskih otokov res dobro obeta.

Začetek tekme je pripadal gostiteljem. Kot je bilo pričakovati so Irci skušali presenetiti modre predvsem z dolgimi podajami prek sredine igrišča naravnost v kazenski prostor. Pomaga-

li so jim tudi Jugoslovani, ki so začeli previdno in obrambno. Ircem sta se ponudili dve priložnosti, vendar pa napadalc niso bili dovolj prisebni. Po 15. minutah je Jugoslavija vzpostavila ravnotežje, že v 18. min. pa je Spasić po dvojnem pasu s Pančevom poskušal z lobom ukaniti nasprotnikovega vratarja, a njegov strel ni bil dovolj natančen. Malo zatem je Stojković sijajno prodril po desni strani, podal Biniću, ta pa še Savičeviću, ki je z glavo za las streljal mimo vrat. V 35. min. je vratar zanesljivo ubranil strel Pančeva, a uspešno obdobje igre so modri le minuto zatem sklenili z zasluženim zadetkom istega igralca, ki je žogo silovito poslal v mrežo po odbitem strelu Savičevića.

V drugem polčasu so se gostitelji brezkompromisno podali v napad. Zaradi zmedenosti jugoslovanske obrambe je izenačenje tako rekoč viselo v zraku, čeprav pravih priložnosti Irci niso imeli, nasprotno pa so imeli mod-

ri v protinapadu veliko manevrskega prostora, a so si več priložnosti zapravili po lastni krivdi. Naposled pa je Prosinečki z lepim strelom tik znotraj kazenskega prostora dosegel še drugi zadetek.

Največ zaslug za zmago modrih ima Dragan Stojković, ki je na prošnjo soigralcev nastopil, kljub temu da ni bil še popolnoma okreval od poškodbe.

Polom Avstrije

OSTALI SINOČNJI IZIDI
2. skupina: Švica - Bolgarija 2:0 (1:0). Strelca: Hottiger v 19' in Bickel v 74'. Škotska - Romunija 2:1 (1:1). Strelci: Camataru v 13', Robertson v 37' in McCoist v 75'.
3. skupina: Sovjetska zveza - Norveška 2:0 (1:0). Strelca: Kančelskis v 22' in Kuznetsov v 60'.
4. skupina: Färöerski otoki - Avstrija 1:0 (0:0). Strelec: Nielsen v 62'.
6. skupina: Finska - Portugalska 0:0.

Prve tekme za italijanski košarkarski pokal

Pet A-1 ligašev jo je v sredo skupilo Okrnjeni Stefanel vsekakor ni razočaral

RIM — Kar pet moštev košarkarske A-1 lige je doživelo poraz v prvi tekmi za italijanski pokal, najhujšega pa Ranger iz Vareseja, ki je proti novincu A-2 lige Sieni izgubil z osmimi točkami razlike. Skupili so jo tudi Libertas iz Livorna (-3 v Pistoi), Napoli Basket (-5 v Veroni), Philips Milan (-2 v Livornu), Benetton (-5 v Montecatini) in pa Stefanel, ki je izgubil s tremi točkami razlike v Fabriano.

Tesen poraz Tržačanov je po svoje majhen uspeh, če vemo, da Tanjević ni imel na voljo svojih vojakov Cantarella, Sartorija, Bianchija in Piluttija, Gray pa si po poškodbah še ni povsem opomogel. Kljub temu so stefanelovci večji del tekme celo vodili in izgubili sampo zaradi neizkušenosti.

Povratne tekme bodo 18. septembra, Stefanel pa bo Fabiana izločil, če bo zmagal z več kot tremi točkami razlike. Tedaj bo Tanjević mogoče že razpolagal s popolnim moštvom, ni pa še gotovo, da bo lahko ekipa igrala v tržaški športni palači.

Možno je, da bo potrebna selitev v Gorico.

Jutri in v soboto bo medtem v Trstu (ali Gorici?) memorial Carlo Stefanel, na katerem bodo poleg Stefanela nastopili še Jugoplastika, Il Messaggero in Livorno.

FABRIANO - STEFANEL 98:95
FABRIANO: Israel 11, Solomon 21, Servadio 16, Solfrini 14, Minelli 4, Talevi 7, Del Cadia 2, Conti 17, Tassin 4.
STEFANEL: Fučka 12, Middleton 29, Meneghin 12, Gray 8, De Pol 7, Bonventi 9, La Torre 9, Battini 9.

Vranković in Djordjević v Bostonu

BOSTON — Čeprav v Jugoslaviji vesti še niso potrdili, vse kaže, da je Stojan Vranković podpisal dveletno pogodbo (za milijon dolarjev) z NBA moštvom Boston Celtics.

Za to moštvo naj bi zanesljivo nastopal tudi beograjski play maker Aleksandar Djordjević, ki je uspešno preстал letošnjo preizkušnjo Bostona.

Bazovica je včeraj dočkala svoj veliki »Milanov dan«. Zadnji trening evropskih klubskih nogometnih prvakov pred tekmo za italijanski pokal na tržaškem Grezaru je privabil ob rob legega travnatiga igrišča domačega ŠD Zarja več kot dva tisoč navijačev in radovednežev, ki so že pred napovedanim uro prihoda vneto čakali, da bi približe videli svoje nogometne ljubljence Gullitta, Van Bastna, Baresija in druge.

Ko je rdeči avtobus pripeljal nogometaše predsednika Berlusconi, je med prisotnimi završalo, le malo po prihodu igralcev v slačilnice pa so ostali gledalci razočarani. Trener Arrigo Sacchi v Trst (in v Bazovico) ni »pripeljal« svojih svetovnih in evropskih asov, ker se je očitno odločil, da bo tudi drugo tekmo proti Triestini odigral z drugo Milanovo postavo. V odsotnosti Gullitta, Baresija, Van Bastna, Rijkaarda, Donadonija, Maldinija in še koga, so se morali navijači zadovoljiti s tem, da so »pasli« svoje oči na Massaru, Stroppi, Agostiniju, Costacurti, Carobbiju, Rossiju, Albertiniju, Navi in nekaterih skorajda nepoznatih, drugorazrednih nogometaših.

Marsikateri navijač je ob taki odločitvi društva zagodrnjal. Eden od njih je spremljevalcu ekipe Ramaccioniju zabrusil, naj se sramuje, saj je pripeljal v Trst mladinsko ekipo. Milanov mož je odgovoril, da so vsi prisotni igralci profesionalci, in da drugi delajo zato, da bodo čimprej v pravi formi.

Bivši trener Triestine Adriano Buffoni, ki si je ob trenerjema Zarje Mikušu in Primorja Di Benedettu ogledal trening, je menil, da si Milan lahko privoščil nastop v Trstu z drugo ekipo, saj navsezadnje tudi ta igra v A ligi. Pripomnil je, da nastopa milansko društvo istočasno na več tekmovanjih, in se mora zato tudi primerno prilagoditi raznim zahtevam.

Sacchi je začel trening svoje druge ekipe z razgibalnimi vajami, tekmo, igracami z žogo, šele nato je prišla v poštev krajša tekma med nogometaši, medtem ko sta vratarja vadila posebej. Na koncu so bili na vrsti še strelji v vrata izven kazenskega prostora, pro-

sti strelji in tudi enajstmetrovke, verjetno zato, da bi bili Milanovi igralci pripravljeni v primeru, da bi o zmagovalcu večerne tekme odločali strelji z bele pike.

Že ob prihodu nogometašev v slačilnice so številni, predvsem mladi nogometaši navalili na igralce s prošnjo po avtogramih. Podobno se je ponovilo, ko so začeli črno-rdeči po treningu zapuščati igrišče. Stroppa, Carobbi in Agostini so obilno popisali zvezke in lističe razvnetih navijačev in navijačic. Ko so se k slačilnicam približali še drugi, je nekaj mladeničev preskočilo sicer visoko mrežo in v brk vsemu strogemu nadzorstvu odbornikov Zarje stekli na igrišče. Tisti, ki so bili takrat ob vhodnih vratih, so v nekaj trenutkih sneli vrata s tečajev in v hipu je na desetine mladih obkoloilo Sacchija in tiste njegove igralce, ki so še ostali na igrišču. Trener je sprva zdržal njihov pritisk, oddal je na desetine avtogramov, slačilnice pa je lahko dosegel šele potem, ko je po hitrem slalomu med gledalci zapustil igrišče.

Sklepni trenutki Milanovega dne v Bazovici so v nekaterih primerih že mejili na skupinsko histerijo. Kako si sicer razlagati vznichenje mladeniča, ki mu je Costacurta pustil avtogram kar na beli majici, ali pa radost dekleta, potem ko je končno prišlo do pločevinke cocacole, ki jo je bil Massaro nehoté poteptal z nogometnim čevljem. Še bi lahko pisali: na primer o dekletu, ki je snelo našemu fotografu fotografski aparat in ga začelo... strastno poljubljati (aparati, ne fotografa), »ker je fotografiral Sacchija«, ali pa o mladeničih, ki so dobesedno slekli Simoneja in začeli prodajati koščke njegove majice za tri avtograme. A to bi bil bolj predmet resne sociološke razprave kot pa bežnega kronističnega zapisa o Milanovem »vpadu« v Bazovico. Še dobro, da včeraj Gullitta, Van Bastna, Baresija, Maldinija in drugih ni bilo v naše kraje... (MK)

Na slikah (foto Križmančič), zgoraj: Milanovi nogometaši med treningom, na desni je trener Sacchi; spodaj: mladi navijači so kar obkoloili Massara.

obvestila

ŠD POLET
prireja 19. t. m., ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah predavanje "Moderna priprava športnega tekmovalca". Predaval bo psihater dr. Janez Rolšek.

ŠD KONTOVEL - PLESNO RITMIČNI ODSEK
Zbor ritmičarj v novi sezoni bo v torek, 18. t. m. na društvenem športnem igrišču od 15.30 naprej. Vabljeni nove in dosedanje ritmičarke.

SHINKAI KARATE KLUB
obvešča, da so se pričeli treningi v občinski telovadnici na Proseku, Ul. S. Nazario, in to začasno ob torkih in četrkih od 18. do 21. ure, razdeljeno po starosti in stopnjah. Za informacije tel. na št. 327342.

ŠK KRAS - ŽENSKI ROKOMET
obvešča, da bo sestanek in zatem prvi trening v ponedeljek, 17. t. m., ob 20. uri v športno-kulturnem centru v Zgoniku. Vabljeni so še posebno nova dekleta. Za informacije telefonirajte na št. 251005.

OK VAL IN NAŠ PRAPOR
obvešča, da je v teku vpisovanje za tečaj minidobbojke (letniki 1980/81/82/83). Vpisovanje sprejemajo na tajništvo (Giorgio Corva) vsak dan med 13.30 in 15.00. Telefon 521420.

Športni sodnik je Cucchija od Barija diskvalificiral kar dvakrat (4 kola)!

MILAN — Nogometaš Barija Cucchi se v tem uvodnem delu sezone prav gotovo ne more ponašati z discipliniranošjo. Športni sodnik ga je namreč kar dvakrat diskvalificiral. Prvič za eno kolo v zvezi s pokalnim nastopom 5. septembra, vdrugič pa kar za tri kola, ker je med prvo nedeljsko prvenstveno tekmo s komolcem silovito udaril nasprotnika.

Za dve koli je bil diskvalificiran Bruno (Torino), za eno pa De Paola (Cagliari), De Ruggiero (Bari), Malusi (Fiorentina) in De Simone (Messina). Opomin so med drugimi prejeli tudi člani Triestine Corino, Consagra in Picci.

Mendoza prvak

MIAMI — Kolumbijec Luis Mendoza je nov svetovni prvak v superpetelinji kategoriji po verziji WBA. Po odstopu bivšega prvaka Američana Saluda je krono osvojil z zmago v dvoboju (prekinitve v tretjem krogu) z rojakom Rubenom Palaciosom.

Trava se zdravi

MILAN — Z odprtjem vrat in odstranitvijo steklenih panojev ter z uvedbo osmih orjaških ventilatorjev, se je začelo zdravljenje travnate površine milanskega stadiona Meazza. Strokovnjaki menijo, da so že vidni določeni učinki, vendar pa bo zanesljivejšo sodbo moč izreči šele čez nekaj dni. Vse je baje odvisno od tega, ali v prihodnjih dneh ne bo padavin.

Martini okleva

IMOLA — Medtem ko naj bi bilo že dogovorjeno, da bo ob Prostu novi pilot Ferrarija za sezono 1991/1992 Italijan Alessandro Nannini (Benetton naj bi ga »posodil« Maranellu za dve leti), Pier Luigi Martini še okleva glede svoje bodočnosti. Že štiri leta nastopa za Minardijs, a zdaj pravi, da ima veliko ugodnejših ponudb.

Vse kaže, da pri Minardiju ne bo ostal, če vemo, da mu vodstvo niti ni dovolilo, da bi preizkusil nov bolid, ki bo opremljen z motorjem ferrari.

Državni finale MI v namiznem tenisu

Elena Bandi četrta

V soboto in nedeljo se je odvijal državni finale mladinskih iger v namiznem tenisu, na katerem je nastopala tudi slovenska predstavnica Elena Bandi, dijakinja nižje srednje šole Simon Gregorčič iz Doline.

Državnega finala so se udeležili zmagovalci deželnih prvenstev iz vse Italije. Elena je presegla vsa pričakovanja, saj je na tem finalu zasedla končno 4. mesto. Zagotovo je s tem rezultatom dokazala, da je med letom imela stalno resen pristop do vadbe namiznega tenisa pri šolskem delu. V Fiumi je odpotovala z željo, da bi pokazala vse, kar se je med letom naučila, s sproščenostjo in borbenostjo.

Tekmovanja so bila vseskozi napeta, saj so si bile v glavnem vse

nasprotnice enakovredne po igri in tehniki. Elena je v prvih dveh srečanjih stopila za mizo napeta, nato pa se je sprostila in pokazala dobro mero koncentracije in prodoren napad.

V četrtfinalu se ji je športna sreča nasmešnila, ko je s tesnim izidom 2:1, v zadnjem setu 20:22, premagala Bagnariolovo iz Veneta in to ji je pomenilo osvojitve bron.

V polfinalu je častno izgubila z Malanesijevo (Piemont) z 2:0 (19, 18). Nasprotnica je razpolagala z boljšim stilom in zaključnim udarcem. S tem se je Elenina zmogovitost pot končala.

Prihodnji mesec pa jo čaka še zelo trda preizkušnja na ekipnem državnem finalu v Rimu. (S. M.)

Uspel športni praznik v Ricmanjih

Ob letošnji 25-letnici ustanovitve je dolinsko ŠD Breg priredilo tudi praznik na odprtem v Ricmanjih. Kljub nenaklonjenosti vremena je organizatorjem prejšnjo soboto in nedeljo uspelo uresničiti obe napovedani športni pobudi. Tako orientacijski pohod v sodelovanju s taborniki RMV kot balinarski turnir z organizatorsko pomočjo ricmanjske gostilne pri Zdenki (na sliki Maria Magajne »odločilni« trenutek tekmovanja) sta privabila dovolj navdušencev treh dveh neobičajnih »športnih panog«, ki sicer ne sodita v tradicionalno društveno dejavnost, obdorniki ŠD Breg pa so ju ponudili kot alternativni, prej rekreacijski kot pa strogo športni priložnosti. Poleg teh dveh tekmovanj - zmagovalce sta v nedeljo zvečer nagradila predsednik Sergij Pelozo in odbornik Ivo Strnad - je Bregov športni praznik nudil obiskovalcem vse običajne šagrske ponudbe: poleg večerne zabave ob plesu je bil v nedeljo popoldan tudi krajši kulturni spored, v katerem so nastopili kotalkarji ŠD Polet in izbrane dvojice plesne šole boljunškega KD Prešeren. (dam)

Naše enajsterice s Tržaškega pred začetkom amaterskih lig
Več novosti pri naših ekipah

Nogometni turnir za 1. memorial bratov Husu, ki se je odvijal od 27. 8. do 7. 9. na prošeškem igrišču in ki ga je organiziralo ŠD Primorje, je za nami.

Na tem turnirju smo, razen Vesne, videli vse naše ekipe s Tržaškega in opazili smo že nekaj novih obrazov v vrstah naših klubov. Poleg tega pa smo ob robu prošeškega pravokotnika srečali tudi precej voditeljev naših nogometnih ekip, z njimi pokramljali in zvedeli tudi precej novosti za letošnjo sezono. Sicer je nogometna borba še v polnem teku in do sprememb lahko pride vse do konca oktobra. Za enkrat pa...

BREG

Tudi letos so pri Bregu poverili vodstvo članske ekipe Collavecchi, ki bo v glavnem imel na razpolago vse nogometne lanske sezone, njim pa so se v tem začetnem delu sezone še pridružili vratar Fidel (Fortitudo), napadalec Zeugna (Zarja) in vezni igralec Castellano (Costalunga).

Po mnenju Silvestra Korena, ki je odgovoren za nogometno sekcijo pri Bregu, članska ekipa je praktično sestavljena, saj tudi letos vodstvo zaupa mladim silam, kljub temu da v lansk sezoni ni šlo vse v najboljšem redu.

GAJA

Po odstopu trenerja Čermelja, ki je lani popeljal Gajo iz 3. v 2. AL, je njegovo mesto prevzel Tremul (bivši trener S. Vita). Čermelja pa je vodstvo Gaje zaprosilo, da bi prevzel vlogo tehničnega vodje, kar je tudi sprejel.

Tudi pri Gaji, kljub napredovanju, ni prišlo do velikih sprememb. Novost vsekakor predstavljajo Kelemen (Chiarbola), Crisman (S. Vito), Loi (S. Luigi) in Sancin (Montebello).

Odprt ostaja problem napadalca Starca, ki ne bi rad igral v 2. AL, šušlja se, da bo verjetno prestopil k Krasu.

KRAS

Tudi pri Krasu je prišlo do zamenjave trenerja. Vatto bo letos nadomestil Manzutto, ki je lani vodil ekipo Opicine, prej pa S. Marco. Omeniti sicer moramo, da je Manzutto že treniral ekipo Krasa in sicer v sezoni 79/80, ko je pripeljal moštvo iz 3. v 2. AL. Nato je ostal pri Krasu še v sezoni 1980/81 in v sezoni 1981/82 vse do 31. 1. 82, ko je po porazu z Domom 1:2 na domačih tleh podal odstavko, nadomestil pa ga je Vinko Hafner. Trener Manzutto (razen Draga Puriča, ki je prestopil k Primorcu, Granate in Vatte, ki sta tudi zapustila Kras), bi moral imeti na razpolago vse nogometne lanske sezone, katerim sta se za enkrat pridružila še napadalec Piscane (Campanelle) in vezni igralec Marjan Božič, ki je nastopal pri NK Postojna.

S tekme deželne pokala Gaja - San Vito

(Foto Križmančič)

PRIMOREC

Po lanskim povprečni sezoni je razumljivo, da je tudi pri Primorcu prišlo do zamenjave trenerja. Lugnana je nadomestil Privileggi, ki je že lansko sezono igral v vrstah trebenske enajsterice. Po odstopu »domačih veteranov« Marka in Maura Kraja, Floreana in Facchina je vodstvo kluba poskrbelo za ojačitve. Doslej so v vrste Primorca prestopili branilci Sardiello (S. Vito), Rados (Vesna) in D. Purič (Kras), ter napadalec Smilovich (S. Sergio) in Dagri (Portuale).

PRIMORJE

Pri Primorju je prišlo do več novosti. Sicer je tudi za letošnjo sezono ostal trener Di Benedetto, mrežo prošeške enajsterice pa ne bo več branil Savarin, ker med ponudbo Primorja in zahtevo Vesne, kateri Savarin pripada, je bila razlika res prevelika in zato društvi se nista spoznale. Poleg Savarina v prošeških vrstah ne bomo videli veterana W. Husuja, ki je opustil aktivni nogomet, ostal pa bo pri društvu kot odbornik. K matičnim društvom so se vrnil Metton, Verillo in Bertuzzi, Mosetti je prestopil k Muggeani, Antonazzi pa h Costalungi.

Novost pri Primorju letos predstavljajo vratar Coronica (S. Anna), napadalec Miclauch (S. Nazario), vezna igralca Strukej (Portuale) in Ussai (Ronchi), tem se je pridružil še mladi vratar Fabbri (Portuale) in Sergio Olivo, ki je že igral pri Primorju.

VESNA

Do velikih sprememb pa je seveda prišlo pri Vesni, kar je bilo povsem razumljivo po lanskem neuspešnem prvenstvu. Za trenerja je bil potrjen Esposito, ki je prevzel vodstvo ekipe lani 23. januarja po odstopu Fabia Candottija, ki je že zamenjal Eura Petagno. Vrste kriške enajsterice so za enkrat ojačili vratar Messina (S. Marco) vezni igralci Venturini (Ponziana), Giraldi in Pertan (Chiarbola), napadalec Puntin (S. Anna) in M. Canazza. Ekipa pa sta zapustila Ridolfo (Zarja) in Rados (Primorec), sledili jim bodo še Pisani, Papini, Ravalico, Podgornik in Negrini.

ZARJA

Bazovci pa niso potrdili lanskega trenerja Giovannija, saj so vodstvo ekipe poverili Milanu Mikušu, ki je našim ljubiteljem nogometa prav dobro znan. Omenili bi morda le, da je Mikuš eden od tistih trenerjev, ki je v zadnjih sezonah dosegel največ uspehov, oziroma napredovanj (Op. Supercaffè, Primorje, S. Marco). Za ljubitelje statistik naj dodamo le, da je Mikuš že igral v vrstah Zarje v sezonah 1978/79 in 1979/80, nakar je prestopil k Primorju. Prvič je kot trener prevzel prav člansko ekipo Primorja v sezoni 82/83 in od takrat dalje je vodil še Kras in kot smo že omenili Op. Supercaffè, Primorje in S. Marco.

Tudi zarjani so letos precej ojačili svoje vrste s prihodom Vargliena in Maura (oba S. Marco), Gombaca (Triestine), Ridolfa (Vesne), Voljača (NK Koper) in Germanija, ki je zadnja leta igral kar v daljni Kostariki. (B. Rupej)

iz planinskega sveta - iz planinskega sveta - iz planinskega sveta - iz planinskega sveta

ALPINISTI V BAZNEM TABORU
POD EVERESTOM

Člani odprave »Alpe Adria Sagarmatha Expedition 1990« so te dni dosegli bazni tabor pod najvišjo goro sveta, pod Everestom. Prihod do tabora jih je stal nekoliko truda, ker so morali prepešati vso dolgo pot od oddaljene vasi Jiri. Monsunsko deževje je namreč preprečilo njihov polet iz Katmanduja do Lukle, zato so raje vzeli pot pod noge in se napotili do cilja, kamor so prispeli, utrjeni in trenirani, nekaj dni kasneje, kot so splošno predvideli.

V nekaj dneh bosta v bazni tabor prišla še Silvio Karo in Janez Jeglič, ki sta se že v glavnem indijskem mestu New Delhiju ločila od ostale skupine in se napotila sama na sedemtisočak Bha-girati III na indijski strani Himalaje. Jeglič in Karo sta preplezala zahodno steno, uspešno dosegla vrh te himalajske gore in bila predčerašnjim že v Katmanduju v Nepal. Vzpon na Bhagirati jima je služil za aklimatizacijo in seveda za trening. Danes odpotujeta iz Katmanduja in se bosta ostalim alpinistom predvidoma pridružila v prvih dneh prihodnjega tedna in pomagala postavljati višinske tabore za vzpon na Everest. Karu in Jegliču vse naše čestitke za dosežek in vse najboljše želje za prihodnje podvige.

Ugodne novice prihajajo tudi iz Krasa, odkoder nam je vodja odprave To-

maž Jamnik te dni sporočil, da se je s primerno zdravniško nego pozdravil, premostil vse težave in se odlično počuti. Povedal je, da se konec meseca odpravila spet v Nepal do baznega tabora pod Everestom, kjer bo ponovno prevzel dolžnosti vodje odprave, ki jih je prepuštil Andreju Štremelj, ko se je moral naglo vrniti v domovino.

Te dni potuje v Nepal tudi zdravniška ekipa iz središča za športno medicino v Trzinu, ki se bo pridružila alpinistom v baznem taboru in v tistem okolju, v višinah okrog 5500 metrov nadmorske višine raziskovala učinke in posledice dolgega bivanja v razredčenem ozračju na človeški organizem. Zdravniško skupino vodi dr. Spacal.

Cez približno mesec dni pa bo v Nepal odpotovala skupina trinajstih trekingerjev, ki bodo šli do baznega tabora pod Everestom, prehodili isto pot kot alpinisti in se potem z njimi srečali, predvidoma v dneh, ko bodo naskakovali vrh Everesta, ali se že vračali v bazni tabor. Trekking je organiziralo SPDT.

NE BO IZLETA
NA ROZOJANSKO POT

Izgleda, da so se naši planinci v poletnih mesecih že močno nahodili in izčrpali vse sile. Nihče se ni prijavil za planinski pohod po Visoki rozojanski poti v Reziji, morda tudi zato, ker je bilo

rečeno, da je kar zahtevna. Iz tega razloga so bili prireditelji prisiljeni izlet odpovedati in bodo vzeli v pretres možnost, da ga pripravijo v eni prihodnjih sezon.

NA BAVŠKI GRINTAVEC

Še vedno se nadaljuje vpisovanje za izlet na Bavški Grintavec prihodnje nedelje, 23. t. m., pri čemer je prevladalo mnenje, da bi bilo bolje odpotovati iz Trsta že v soboto, 22. septembra, popoldne in se podati na goro v nedeljskih zgodnjih urah. Vsi tisti, ki jih zanima vzpon na Bavški Grintavec, ki spada v spisek gora Poti prijateljstva, naj se čimprej javijo na ZSSDI (tel. 767304). Izlet je z osebnimi avtomobili.

DESETLETNICA POBRATENJA
MED SPDT IN
PD »INTEGRAL«

Že deset let je minilo od dneva, ko sta tedanja predsednika Planinskega društva »Viator«, sedaj »Integral« iz Ljubljane in Slovenskega planinskega društva Trst, s podpisom listine o pobratenju na Planini pri Jezeru 4. oktobra 1980, potrdila tesne bratske stike med tržaškimi in ljubljanskimi planinci. V vseh teh letih so se vrstila številna srečanja v domovini in zamejstvu in nastajala so nova prijateljstva in znanstva. Obe društvi sta bili zato mnenja, da je treba

prvo desetletnico pobratenja svečano obeležiti in proslaviti. Slavnostno srečanje članov obeh društev bo v soboto, 6. in nedeljo, 7. oktobra, v koči na Planini pri Jezeru, ki jo upravlja PD »Integral«. Na sporedu bo tudi kulturni program, ki ga s skupnimi močmi pripravljajo člani obeh društev.

SPDT prireja za to priložnost avtobusni izlet in vabi čimvečje število članov, da se srečanja o potrditvi pobratenja udeležijo. Vpisovanje poteka v uradih ZSSDI (tel. 767304). SPDT priporoča, da se vsi tisti, ki nameravajo priti na Planino pri Jezeru, javijo čimprej zaradi rezervacije prostorov v avtobusu in v koči. (L. A.)

ALPINISTIČNE VESTI

SVETOVNA TEKMA
V ŠPORTNEM PLEZANJU
V ARCU

Prejšnji konec tedna je bilo v Arcu blizu Gardskega jezera, svetovno tekmovanje v športnem plezanju Rock Master '90 v organizaciji mednarodne zveze športnih plezalcev (ASCI). Udeležili so se ga le povabljeni plezalci, izbrani med najboljšimi. Prvi dan je bilo plezanje na vprogled (on sight) v smeri dolgi 25,67 metra. Za ženske je bila težavnostna stopnja 7c (9+), za moške pa 8c (10-). Prve tri ženske so bile: Lynn Hill (ZDA), ki je odnehala pri 19,29 m, Isabelle Pat-

tissier (Francija) s 17,38 m, Luisa Jovane (Italija) s 16,17 m. Med moškimi sta se do vrha povzpela le Francoise Legrand (Francija) in Jerry Moffatt (Velika Britanija). Tretji je bil Didier Raboutou (Francija), četrti pa Yuji Hyaryama (Japonska) oba s 24,12 m.

Naslednji dan je bilo plezanje after-work, to je v smeri, ki so jo plezalci pol ure lahko že preizkusili. Dolga je bila 23,16 m s težavnostno stopnjo 8a (10-) za ženske in 8b/c (10/10+) za moške. V skupnem seštevku za obe smeri je pri ženskah bila prva Lynn Hill z 42,37 m. Pri moških je zmagal Francoise Legrand z 49,83 m, edini, ki je splezal obe smeri do vrha. To je komaj 20-letni plezalec, ki se je na alpinistični sceni pojavil šele v zadnjem letu. Sledila sta J. B. Tribout s 46,45 m in D. Raboutou s 45,86 m. (Po telefonu z E. Švabom)

DOMAČE VESTI

Aleš Roncelli in Štefan Brecelli sta se konec avgusta povzpela na Mont Blanc z italijanske strani preko ledenika Miage. Vrh sta dosegla 30. 8., ob 13. uri, kjer pa jih je zajela snežna nevihta. Umaknila sta se v bivak Vallot in spust nadaljevala naslednje jutro po francoski strani. Ovirala ju je slaba vidljivost in na novo zapadli sneg. Pri tem sta morala prečiti tudi ledene strmine s 60-odstotnim naklonom. Prenočila sta še v neki koči in naslednje jutro prišla v Chamonix. (J. B.)

37.

ODHAJANJA

DUŠAN
JELINCIĆ

Glas mu je postajal otožen, vendar pa se je spet zdrnil ter glasneje in odločneje nadaljeval: »Lahko tebi, ki imaš dom in lepo obleko na sebi ter tri obroke hrane na dan, lahko tebi, ki verjetno hodiš v šolo in ti ni treba skrbeti, kako boš preživel jutrišnji dan in če boš sploh imel kos kruha za pod zob. Lahko tebi, ki nimaš papirja, tistega prekletega, usodnega papirja...«

Presenečen je poslušal in komaj ustavil vulkan besed: »Kakšnega papirja?«

Črnolasi fant je segel v žep ter mu pomolil pod nos na več delov zvit list, ki je imel več podpisov in uradnih žigov: »Ali veš, kaj je to?«

»Ne«, mu je David na mah odgovoril.

»Seveda ne veš,« list je spet dokaj skrbno zvil ter ga spet spravil v žep, »pa ti bom jaz povedal, kaj je ta list. To je napotnica mojega prisilnega odhoda iz tega mesta v osemindesetih urah. Razumeš? Spodilo so me od tod, odvrgli kot junjo, kot staro ropotijo. Razumeš? In veš zakaj? Policijska obhodnica me je včeraj zalotila, ko sem spal na klopci v parku pri Koloseju. To je bilo zanje dovolj. Mesto ne potrebuje takega osata, kot sem jaz, razumeš. Mesto mora biti čisto. Zato so me pahnili iz znane, udomačene in navsezadnje, prijazne ceste, saj vendar še nisem umrl od lakote, na neprijazno, sovražno in, kar je najhujše, neznano cesto. In sedaj bom moral iz te trde in neusmiljene metro-pole, ki pa mi je vseeno dala možnost, da revno in v pomanjkanju živim, vendar živim, in ji bom za to večno hvaležen, zbežati kot potepen pes. V tem betonskem nasadu živim že sedem let, pa me življenje še ni pogoltnilo. Sprejelo me je, sicer s trdo roko, vendar pa sprejelo!«

Spet se je zamislil in tudi tokrat mu je obraz menjal izraz. Oplazila ga je temna senca, ki je nadaljeval. »Sedem let, dolgih sedem let živim tu in si pomagam, kot vem in znam. Nimam ne hiše ne stanovanja, niti najbolj zanikrne sobe ali podstrešja. Spim po parkih, na klopih, v čakalnicah železniških in avtobusnih postaj, v praznih skladiščih, celo v praznih kamionih, ki čakajo na tovor in na odhod. In povsod me pazniki, čuvaji, policaji in gospodarji podijo proč, jaz pa grem in si poiščem drugje prostor za prenočišče. V teh letih sem dognal in si zapomnil vse urnike vseh močočih čuvajev, paznikov in drugih. Sedaj točno vem, kdaj in po katerih poteh gre policijska obhodnica, kdaj odpirajo in kdaj zapirajo razne terase in skladišča, kdaj je najprimernejša ura, da moram smukniti v razne čakalnice, da bi tako pridobil čim več spanja, preden me uslužbenec ne zaloti, da nimam vozovnice. Naučil sem se, kdaj se je treba pridružiti turistom, ki jih tu poleti kar mrgoli, saj je njim vse dovoljeno,

tudi to, da se trumoma usedajo na skrbno negovano travo parkov, ki so v zgodovinskem središču mesta, da si takrat privoščim, pa čeprav podnevi, spet kakšno urico spanja. Vidiš, vedeti moram dosti stvari. Tudi jaz sem se moral naučiti živeti v svojem svetu, ki je vsem drugim, ki niso občutili trpljenja, pomanjkanja in razočaranja kot jaz, zastrn in neviden. Pa tudi jih kaj malo zanima, da bi ga spoznali. Komaj zaslitijo tisti, ki živijo tam.« Z roko je pokazal skozi veliki vhodni obok proti nebotičnikom, ki so se bohotili v velikih reklamnih neonskih napisih. »Gnusoba tega našega sveta, ki je prežet z večno revščino in obupom, se takoj odvrne od njega v svojo bleščečo kristalno palačo, kjer živijo svoje življenje in napolnijo umrejo, ne da bi zvedeli, kaj se dogaja tam zunaj nizko v močvirju, katerega so ustvarili s svojimi močmi, pa ga sedaj tajijo, ker preveč smrdi in se je njegov smrad zajedel okoli vse te kristalne palače in še daleč naokoli...«

»Kje pa si se naučil tako govoriti? Kje si slišal tisto o kristalni palači, kje...«

»Kaj pa delaš ti tukaj,« ga je črnolasi fant prekinil in se komaj zaznavno hudomušno zasmeljal, »iščeš ti, lepo oblečeni s tremi obroki hrane na dan, morda spremembo vsakdanje enoličnosti.« Spet se je, tokrat glasneje in še bolj ironično zahihital, »sam dolgčas te je bilo doma, pa si napravil veliko odločitev - potovanje v neznano, kako se temu že reče - beg pred samim seboj, in sedaj te je strah, ko ne veš, kje bi prenočil.«

Tokrat se je že zelo glasno zasmeljal: »No, kaj pa ti delaš tukaj?« je ponovil. David je povesil glavo, z nogo nervozno pritislil na čik, ki je bil v vhodni dvorani že neshetokrat pomen-dran, z roko se je oklenil gumba na srajci ter ga silovito stresel, odgovoril pa ni.

»No pa mi spet ne odgovoriš,« mu je tokrat skoraj ukazovalno zažugal črnolasi fant.

David se je zmedel: »Iščem... iščem, nič ne iščem, oziroma iščem... samega sebe.«

Naročnina: mesečna 20.000 lir - celoletna 240.000 lir; v SFRJ številka 5.- din, naročnina za zasebnike mesečno 70.- din, polletno 390.- din, letno 780.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348.

Za SFRJ: žiro račun 51420-603-31593

ADIT 61000 Ljubljana

Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglaš: ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povšek 20%. IVA 19%. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLI-EST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mali oglaš: 950 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski dnevnik

četrtek, 13. septembra 1990

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 - Fax (040) 772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax (0481) 532958
ČEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič

Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdeja
in tiska

ZTT
Trst

FIET

Cian italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Mandela in predsednik De Klerk sta se srečala za odpravo krvavih spopadov

Medetnični spopadi v Južni Afriki se neprestano nevarno stopnjujejo

JOHANNESBURG — Močna eksplozija je včeraj zjutraj poškodovala generalni štab južnoafriške vladne stranke v periferiji Pretorie. Neznanci so namreč postavili večjo količino eksploziva v železno posodo za odpadke, ki je ležala pod oknom pisarne. To je bil že tretji letošnji bombni atentat proti kakemu posloplju te stranke. Prva dva atentata naj bi po mnenju preiskovalcev zakrivila skupine desničarjev, ki ne odobravajo političnih reform vlade, ki skuša po večdesetletnem apartheidu končno odpraviti razlikovanje med belci in črnci.

Medtem je skupno število mrtvih v krvavih medetničnih spopadih v satelitskih mestih v bližini Johannesburga naraslo na 622. Včeraj je namreč umrlo za posledicami surovih spopadov še 25 oseb. Varnostni organi so zabeležili kar 21 mrtvih v spopadu med predstavniki stranke Inkatha in afriškega

državnega kongresa ANC. Žrtev medsebojnih obračunavanj je tudi policaj, ki so ga ubili v zasedi pri kraju Diepkloof, v kateri so bili težje ranjeni še trije drugi policisti.

Tri osebe so izgubile življenje v oboroženem napadu na manjši avtobus, ki je prevažal uslužbenca nekega hotela. Skupina oboroženih oseb je namreč streljala na avtobus misleč, da se z njim prevažajo policisti. Nasilje se je medtem razširilo tudi na mestna področja, kjer bivajo mešanici. Tri policiste in vojaka so sprejeli na zdravljenje v bolnišnico, ker jih je napadla razjarjena množica.

Včeraj se je podpredsednik afriškega državnega kongresa ANC Nelson Mandela srečal z državnim predsednikom De Klerkom, da bi skušala rešiti problem sedanjih krvavih neredov.

Na sliki (foto AP): oboroženi policisti se pripravljajo na spopad.

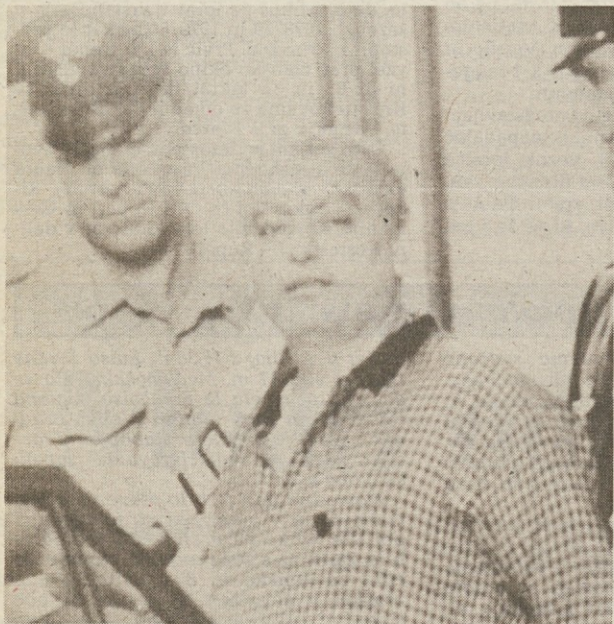
Alžirska demokracija v težavah

ALŽIR — Alžirski islamski fundamentalisti, združeni v Islamski fronti narodne rešitve, ne bodo ponovili volilne zmage, ki so jo dosegli na junjskih upravnih volitvah. Tega mnenja je predsednik alžirske vlade Mulud Hamruše, ali bolje rečeno, to so njegove pobožne želje. Hamruše pogojuje namreč »poraz« Islamske fronte narodne rešitve s sposobnostjo vladajoče Narodne osvobodilne fronte (FLN), da se do temeljev prenove in prilagoditve političnemu pluralizmu po 28 letih neomajnega političnega monopola.

Do sedaj pa FLN v svojih prenovitvenih naporih ni prepričala ljudstva, tako da se le redki strinjajo s Hamruševim optimizmom. Integralisti so namreč na upravnih volitvah dosegli absolutno večino, ki jo bodo le s težavo izgubili. Nič čudnega torej, da vrhovi alžirske vojske že poudarjajo, da bodo »moral poseči«, če bo v nevarnosti stabilnost države.

Aretirali so trinajst oseb, med njimi tudi »očeta« klana Laudani

Sicilski karabinjerji onesposobili nevarni mafijski družini iz Catanie

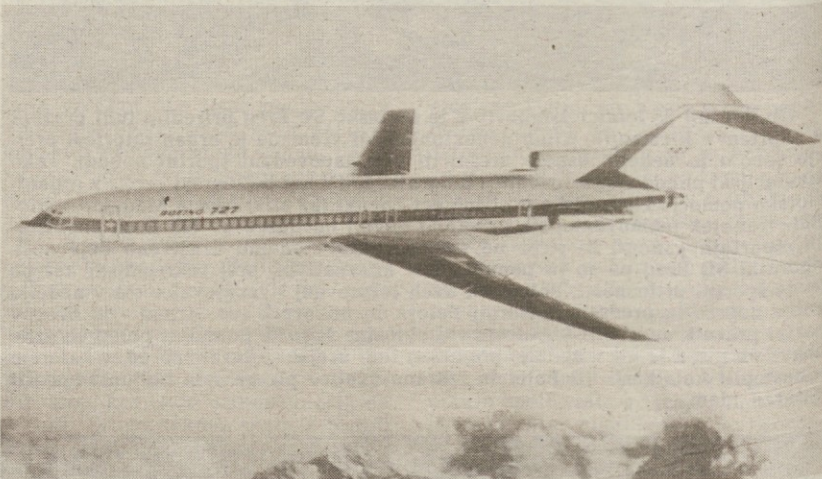

CATANIA — Sicilski karabinjerji so v zadnjih dneh zadali hud udarec mafijskim družinam iz Catanie. V zapleteni akciji, pri kateri je sodelovalo več kot 200 karabinjerjev, so aretirali namreč kar trinajst članov med sprtimi klani Laudani in Cappello. Na ta način naj bi dejansko ugonobili družino Laudani, saj so že junija aretirali 14 njenih članov. Tokrat so aretirali namreč tudi »očeta« klana Laudani, to je 64-letnega Sebastiana, in njegovega 44-letnega sina Alfia (na sliki AP). Vsi aretiranci so osumljeni, da so se združevali v kriminalne namene mafijskega kova. Samo eden od njih je bil že obsojen zaradi posesti orožja in ropa. Ostali so se kljub številnim sumom vselej izognili pravici, ker organi javnega reda niso imeli dovolj indic na njihov račun.

Kot so na včerajšnji tiskovni konferenci povedali preiskovalci, se je uspešna akcija pričela s preiskavo, s katero so skušali razčistiti umor Laudanijevega sina Santa. Le-ta naj ne bi - vsaj na videz - sploh bil vpleten v očetove posle. Kljub temu pa so ga neznanci umorili 22. avgusta v očetovi mesnici. Po tem umoru naj bi preiskovalci razumeli, kako je bil sestavljen Laudanijev klan. Njihove ugotovitve naj bi potrdila tudi telefonska prisluškovanja.

Vojna med klanoma Laudani in Cappello se je v zadnjem letu zaradi širjenja mafijskega »delokroga« hudo zaostila. Da bi bolje nadzoroval tržišče z mamili in imel prednost pri drugih poslih, je vsak od dveh klanov skušal pritegniti k sebi tudi manjše mafijske skupine. Prav to naj bi botrovalo zaostrojitvi spopadov, ki so v zadnjem letu postajali vse nasilnejši.

Perujsko letalo izginilo v Atlantiku

Vsi napor reševalnih ekip, da bi našli v atlantskih vodah izgubljeno letalo boeing 727, so bili do sedaj brezuspešni. V bližini Nove Fundlandije je namreč že v torek izginilo letalo perujske letalske družbe Faucett. Na krovu je bilo 15 oseb, ki so bili vsi uslužbenci omenjene letalske družbe. Letalo je bilo namenjeno iz Islandije v Miami na Floridi in je nameravalo pristati na letališču v Ganderju v Novi Fundlandiji, kjer naj bi natočili gorivo za nadaljevanje poti. Zdi se, da je prav pomanjkanje goriva, tako je namreč sporočil kapetan letala v svojem zadnjem radijskem pogovoru z bližnjim letališčem, glavni vzrok letalske nesreče. Letalo boeing 727 (na sliki AP) je sicer tako izdelano, da lahko nemoteno plava na morsk gladini. V trenutku nesreče je bilo morje mirno, vendar je skromna vidljivost, nočilo se je, morda bila usodna posadki perujskega letala.

Štiriletna deklica žrtev strelav albanskih vojakov

BEOGRAD — Jugoslovanski graničarji, ki stražijo mejo na Skadarskem jezeru, so imeli v torek opoldne pravi preplah. Z albanske smeri sta namreč pridrvela vojaška ladja in gliser ter ob pokanju in žvižganju krogel zaplula v jugoslovanske vode. Izka-

zalo se je, da ni šlo morebiti za kakšno invazijo, temveč je z vojaškima ladjama v Jugoslavijo pobegnilo 19 albanskih državljancev, med njimi tudi en oficir in dva vojaka. Albanski vojaki so na ubežnike streljali ter pri tem smrtno ranili štiriletno deklico.

Na avtocesti pri Karlovcu se je zrušil krak viadukta

KARLOVAC — Pod težo svežega betona se je včeraj popoldne zrušil del viadukta, ki ga gradijo v podaljšku hitre mestne ceste v Karlovcu. Zrušilo se je okrog 50 metrov ceste. Na srečo je bilo tokrat vseh 50 delavcev, ki cestno betonirajo, na kosilu. Na gradbišču

so bili v trenutku nesreče le tisti, ki skrbijo za zalivanje betona. En delavec je ranjen, ni pa še znano, kaj vse je ostalo pod ruševinami lesa, železa in betona, dela na tej cesti izvajajo grebški Viadukt, odpreti pa bi jo morali 1. novembra.

Tudi Sovjetski zvezi grozi bohotenje »mamilaške mafije«

MOSKVA — »Mamilaška mafija« ustvarja v Sovjetski zvezi že za 15 milijard rubljev (33 tisoč milijard lir) »prometa« in če se ne bo takoj ukrepalo, bo povzročila več škode kot črnbiljska tragedija. To je včeraj zapisala Sovjetskaja Rosija, ki navaja podatke zveznega ministrstva, po katerih so lani le v Moskvi zaradi razpečevanja in uživanja mamil aretirali 4 tisoč oseb. V Sovjetski zvezi je uživanje mamil kaznivo dejanje, tako da je podatek o 60.000 zasvojenih nezanesljiv, ker so to le ljudje, ki jih je policija zasačila. Po neuradnih podatkih, ki jih posreduje Sovjetskaja Rosija, samo v Moskvi občasno ali stalno uživa mamila 900.000 oseb. Dnevnik poudarja, da to ni izključno policijski in zdravstveni problem, ki se ga da rešiti z represijo in zdravlili, temveč je predvsem družbeni problem. O tem vprašanju pa se trenutno na celotnem sovjetskem ozemlju ukvarja le 900 strokovnjakov, kar je očitno premalo.

Katastrofalne poplave v Seulu terjale že sedemdeset življenj

Po zadnjih podatkih so katastrofalne poplave v Seulu in njegovi okolici terjale že 70 življenj, brezdomcev pa je več kot 60 tisoč. Dobršen del območja ob reki Han je še vedno brez elektrike in pitne vode (Telefoto AP)

Italijo skrbi tragična »moda« samomorov mladih

CAGLIARI, RIM — Trojico Južnotirincev, ki so si prejšnji teden vzeli življenje, tako da so se zadušili z izpušnim plinom avtomobila, je v zadnjem tednu posnemalo kar trinajst mladih. Zadnji po vrsti si je vzel življenje 22-letni Massimo Lorrari iz Cagliarija, ki je naredil samomor v torek.

Tragičen val samomorov je izzval številna vprašanja, na katera le s težavo najdemo odgovor. Poleg samomernega vprašanja, zakaj se mladi ljudje s tako lahkoto odpovejo življenju, se strokovnjaki v sredstvih množičnega obveščanja in sociologi sprašujejo, ali lahko poročanje o samomori povzroči »epidemijo«. Na prvo vprašanje je seveda težje odgovoriti. Psihologi posplošujejo s trditvijo, da so k samomoru nagnjene predvsem osebe, ki so s psihološkega vidika manj stanovitne. Po drugi strani pa statistike dokazujejo, da je število samomorov veliko večje v razvitejših in bogatejših družbah.

Okrog drugega vprašanja pa se strokovnjaki ne morejo zediniti. Direktorji nekaterih časopisov so namreč predlagali, da ne bi več objavljali takih vesti. Po mnenju psihiatra Sergia Lupolija pa bi to ne vplivalo na odločitev posameznika, ali naj si vzame življenje. Vesti iz časopisov lahko samo vplivajo na izbiro načina. Po drugi strani pa ima poročanje o teh dogodkih lahko celo pozitivne posledice, ker naj bi mlade odvračalo od takih dejanj. Psihologinja Ida Magli pa je drugačnega mnenja. Po njenem obstaja namreč nevarnost »okužbe«, kar potrjuje tudi dejstvo, da si vsi vzamejo življenje na isti način.